

รายงานวิจัย

การพัฒนาฐานข้อมูลและสังเคราะห์งานวิจัย ด้านความรุนแรงในสังคมไทย

(The Development of Violence Research Database and the Synthesis
of Research on Violence Issues in Thai Society)

โดย

ดร. นันทพันธ์ ชินล้ำประเสริฐ
(Nanthaphan Chinlumprasert, Ph.D., R.N.)

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

โครงการนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข
กุมภาพันธ์ 2546

คำนำ

งานวิจัยครั้งนี้ ได้รับแรงบันดาลใจจากสมาชิกราชบัณฑิตยสถานวิจัยด้านความรุนแรงของสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข ที่ได้ร่วมกันวางแผนให้เกิดชุดโครงการวิจัยด้านความรุนแรงที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น งานวิจัยนี้ถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของภาพตัดต่อ (Jigsaw) ของชุดโครงการ ที่จะเติมเต็มสิ่งที่สมาชิกกำลังค้นหาคำตอบ เพื่อใช้เป็นองค์ความรู้ที่จะสนับสนุนผลักดันในการรณรงค์ เพื่อยุติความรุนแรงในสังคมไทยทุกรูปแบบ ให้มีความเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลและสังเคราะห์งานวิจัยด้านความรุนแรงในสังคมไทยนี้ เป็นความพยายามก้าวแรกของผู้วิจัย ที่มุ่งมั่นจะช่วยสร้างและสนับสนุนนักวิจัยใหม่ให้สนใจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยเปิดโอกาสให้เข้าถึงข้อมูลงานวิจัยด้านความรุนแรงในประเทศไทยที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจาย ให้มีแหล่งรวมแห่งการศึกษาค้นคว้าและวิจัยได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น ระบบฐานข้อมูลใน www.violence.au.edu ที่สำเร็จลงพร้อมงานวิจัยครั้งนี้ จะทำหน้าที่เป็นสื่อกลางและเวทีสำหรับนักวิจัย นักปฏิบัติ นักศึกษาและผู้สนใจเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในสังคมไทยในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและส่งข้อมูลข่าวสารงานวิจัยและบทความทางวิชาการมาเผยแพร่แก่ผู้สนใจ

สำหรับการวิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิจัยด้านความรุนแรง โดยเฉพาะความรุนแรงต่อผู้หญิง ในชีวิตคู่ นั้น เป็นส่วนหนึ่งของความพยายามที่ผู้วิจัยมองประเด็นปัญหาความรุนแรงต่อผู้หญิง แนวคิดเบื้องหลังงานวิจัยแต่ละเรื่อง ตลอดจนการนำเอาประโยชน์ของงานวิจัยที่มีอยู่มาช่วยให้คำอธิบาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจและความกระจ่างแก่ผู้อ่านมากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยยังมีความมุ่งมั่นต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง แม้ว่าโครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขครั้งนี้จะสิ้นสุดลง แต่การวิเคราะห์สังเคราะห์งานวิจัยในด้านอื่น ๆ ได้แก่ ความรุนแรงทางเพศ ความรุนแรงในวัยรุ่น และความรุนแรงในสังคม ยังเป็นประเด็นที่จะต้องศึกษาต่อเนื่อง ผู้วิจัยถือว่าเป็นผลพวงจากความอนุเคราะห์ ที่สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขได้ให้ไว้ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านและผู้ที่ตั้งใจแน่วแน่ ที่จะร่วมเดินทางในการผลักดันให้การใช้ความรุนแรงในสังคมไทยทุกรูปแบบยุติลงโดยเร็ว รวมทั้งร่วมกันพัฒนาสุขภาพ สถานภาพและสิทธิของผู้หญิงทุกวัย เพื่อให้ปลอดภัยจากการเป็นเหยื่อของความรุนแรงต่อไป

ดร. นันทพันธ์ ชินล้ำประเสริฐ

กุมภาพันธ์ 2546

กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จของงานวิจัยครั้งนี้ เกิดขึ้นจากความเอื้ออาทรของบุคคลสำคัญหลายท่านและหลายฝ่ายที่ได้ร่วมผลักดัน ให้กำลังใจ ช่วยเหลือผู้วิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและสำนึกในพระคุณของทุกท่านเป็นอย่างสูง ดังจะขอเอย่ยนามต่อไปนี้ และถือว่าความสำเร็จของงานวิจัยนี้เป็นความสำเร็จของทุกท่านด้วย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ น.พ. วิพุธ พูลเจริญ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข ที่อนุมัติทุนสนับสนุนงานวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณ คุณเพ็ญจันทร์ ประดับมุข คุณรองนาถ ชูพิชัย และคุณสมใจ ประมาณพล ที่ช่วยอำนวยความสะดวกและประสานงานให้โครงการวิจัยนี้ขับเคลื่อนตามกระบวนการอย่างไม่หยุดยั้ง ตลอดจนขอขอบพระคุณสมาชิกภาคีเครือข่ายงานวิจัยด้านความรุนแรงทุกท่าน โดยเฉพาะ รศ.ดร. กฤตยา อาชวนิจกุล ที่ได้ร่วมวิพากษ์งานวิจัยและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณ รศ.ดร. นภาพรณัฏฐ์ หะวานนท์ ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์งานวิจัยและให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์อย่างมากมาต่อผู้วิจัย ตลอดจนถ่ายทอดแนวคิดสร้างสรรค์จุดประกายแห่งความมุ่งมั่นและท้าทายให้ผู้วิจัยศึกษาวิจัยปัญหาด้านความรุนแรงต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง

ผู้วิจัยขอขอบคุณทีมงาน AU Net ของมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ คุณอภิรดี เดชพงษ์สัมฤทธิ์ คุณปนัดดา ไตรธรรม และคุณกิตติภัทร ศรีสุนทร ที่ช่วยเขียนโปรแกรม ออกแบบ และจัดทำ Web site www.violence.au.edu และบรรจุข้อมูลในระบบฐานข้อมูล ขอขอบคุณอาจารย์วิวัฒน์ เลหาบุตร ผู้อำนวยการศูนย์ AU Net ที่กรุณาอนุมัติให้ทีมงานมาช่วยงานวิจัยครั้งนี้และกรุณาอนุญาตให้ใช้ AU Server สำหรับระบบฐานข้อมูลงานวิจัยนี้ นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณบุคลากรทุกท่านของหอสมุดมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ที่มีส่วนช่วยในการให้บริการข้อมูลระหว่างห้องสมุด และขอขอบคุณ คุณนเรนทร์ กรินชัย และ คุณวัชรวงศ์ วรกิจ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ที่ช่วยกรุณาออกแบบสื่อการประชาสัมพันธ์ Web site ครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ 'Dream team' ทีมงานผู้ช่วยวิจัยที่ทำงานเคียงบ่าเคียงไหล่ ร่วมทุกข์ร่วมสุข ตลอดจนร่วมผลักดันให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ได้แก่ อาจารย์เยาวลักษณ์ จิตตะโคตร อาจารย์ขวัญใจ เกลิมจันทร์ และคุณปณณนุช ศรีสุมาลย์ ที่ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลและบริหารจัดการข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์ศิริพร พูลรักษ์ ที่ช่วยอ่านรายงานฉบับนี้ (Peer review) และช่วยปรับแก้ให้รายงานมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น บุคคลสำคัญที่ผู้วิจัยไม่อาจลืมขอบคุณได้ คือ คุณณัฐลา รุ่งเรืองเจริญสิน คุณจิรวรรณ ชีโรติวัฒนา และคุณปิยะพร อ่อนสมบูรณ์

ที่ช่วยจัดพิมพ์ข้อมูลเพื่อพร้อมในการบรรจุในระบบฐานข้อมูล และช่วยจัดพิมพ์รายงานวิจัยนี้ให้สำเร็จ เป็นรูปเล่มอย่างสมบูรณ์

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนช่วยอยู่เบื้องหลังให้งานวิจัยนี้สำเร็จ ได้แก่ ภราดา ดร. บัญชา แสงหิรัญ อธิการบดีมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ และอาจารย์ศิริอนันต์ จูทะเตมีย์ คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ ที่ให้กำลังใจสนับสนุนผู้วิจัยให้มีโอกาสทำงานวิจัยอย่างต่อเนื่องและฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ไปได้ด้วยดี และขอขอบคุณผู้ที่คอยให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนไม่เคยละเว้นการช่วยเหลืออื่นใดที่ผู้วิจัยปรารถนา ได้แก่ อาจารย์ภัทรบูลย์ พุทธรักษา คุณยิ่งศักดิ์ จิตตะโคตร อาจารย์มาลี ภูมิภาค และ นพ. สมชาย ชินล้าประเสริฐ

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณทุกท่านด้วยความเคารพนับถือมา ณ โอกาสนี้

ดร. นันทพันธ์ ชินล้าประเสริฐ

กุมภาพันธ์ 2546

บทสรุปสาระสำคัญ

การพัฒนาระบบฐานข้อมูลและสังเคราะห์งานวิจัย
ด้านความรุนแรงในสังคมไทย

ดร. นันทพันธ์ ชินล้ำประเสริฐ

องค์ความรู้เกี่ยวกับความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็นต่อการเคลื่อนไหวทางด้านการเมือง กฎหมายและสังคม เพื่อการรณรงค์ยุติความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคมไทย การวิจัยในอดีตยังไม่มี การรวบรวมและจัดเก็บอย่างเป็นระบบเพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ และยังขาดความเชื่อมโยงระหว่างองค์ความรู้และการปฏิบัติ การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัยด้านความรุนแรง และจัดวางระบบฐานข้อมูลงานวิจัยด้านนี้ในระบบ World Wide Web งานวิจัยที่ศึกษาในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524-2544 จำนวน 190 เรื่อง ผ่านการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และสังเคราะห์โดยใช้หลักการวิจัยด้านความรุนแรงและการวิจัยสุขภาพสตรีเป็นกรอบแนวคิด ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาความรุนแรงในทุกด้าน ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงปริมาณที่ทำการศึกษาลำบากเกี่ยวกับปัจจัยและสาเหตุของการใช้ความรุนแรง ขนาดของปัญหา ความคิดเห็น ทศนคติ ที่มีต่อผู้กระทำความรุนแรงและเหยื่อของความรุนแรง ตลอดจนรูปแบบการดูแลช่วยเหลือ

ผลการวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงต่อตนเอง ชี้ให้เห็นว่าอัตราการฆ่าตัวตายมีแนวโน้มสูงขึ้น กลุ่มวัยรุ่นและผู้หญิงที่ฆ่าตัวตายและพยายามฆ่าตัวตายส่วนใหญ่มีมูลเหตุมาจากความเครียดที่เกิดจากปัญหาครอบครัว ขาดทักษะในการจัดการกับปัญหาและความเครียด ตลอดจนปัญหาการเข้าถึงแหล่งให้ความช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพเมื่อประสบปัญหาวิกฤต ปัญหาการฆ่าตัวตายยังไม่ได้ได้รับการป้องกันและแก้ไขอย่างจริงจัง ดังนั้น งานวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการให้บริการและทักษะในการเผชิญปัญหาจึงเป็นสิ่งจำเป็น

การวิจัยเกี่ยวกับทารุณกรรมเด็ก พบว่า เด็กเป็นเหยื่อของความรุนแรงในครอบครัว ถูกเลี้ยงดูอย่างไม่เหมาะสม และอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เห็นการใช้ความรุนแรง จะพัฒนาเป็นผู้กระทำความรุนแรงต่อไป ปัญหาการทารุณกรรมเด็กในสังคมไทยยังไม่ได้ได้รับความสนใจและตระหนักมากเท่าที่ควร การศึกษาส่วนใหญ่ระบุว่า ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง จึงควรผลักดันด้านกฎหมายให้เด็กได้รับการคุ้มครองจากการทารุณกรรมโดยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และควรมีระบบและมาตรการที่เป็นรูปธรรมในเรื่องการปกป้องสิทธิเด็ก

สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อผู้หญิงในชีวิตคู่ พบว่า แนวโน้มการวิจัยในช่วงปี พ.ศ. 2540-2544 มีความชัดเจนมากขึ้นเกี่ยวกับแนวคิดของความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากรากฐานเรื่องเพศ (Gender based violence) มาตรฐานทางเพศสองระดับ และอิทธิพลของระบบวิธีคิดแบบชายเป็นใหญ่ ซึ่งเป็นรากเหง้าของปัญหาความรุนแรงต่อผู้หญิง แต่การวิจัยในลักษณะนี้ยังมีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับการวิจัยเพื่อค้นหาปัจจัยและสาเหตุของการที่ผู้หญิงถูกกระทำ ความรุนแรงตลอดจนผลกระทบต่อนิยามของความรุนแรงที่สะท้อนให้เห็นแนวคิดการมองปัญหาความรุนแรงที่ปลายเหตุ และไม่ได้อะลุถึงรากเหง้าของปัญหาอย่างแท้จริง ผลการวิจัยถูกนำไปใช้ประโยชน์น้อยมากในการผลักดันให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขด้านกฎหมายและระบบการให้บริการ ตลอดจนหามาตรการเพื่อพิทักษ์สิทธิและความปลอดภัยของผู้หญิงที่เป็นเหยื่อของความรุนแรง งานวิจัยด้านนี้จึงควรได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความตระหนัก และปรับวิธีคิด การมองปัญหาของสังคมใหม่

เนื่องจากการวิจัยในช่วงแรกเกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศมุ่งศึกษากับชายผู้กระทำความผิดทางเพศ ดังนั้นผลการวิจัยจึงบ่งชี้ข้อมูลเพียงด้านเดียวเกี่ยวกับการข่มขืนโดยบุคคลอื่น แม้ว่านักวิชาชีพที่ให้การช่วยเหลือผู้หญิงและเด็กที่ถูกละเมิดทางเพศได้ประเมินแล้วพบว่าปัญหาการใช้ความรุนแรงทางเพศนั้นส่วนใหญ่กระทำโดยบุคคลที่รู้จัก แต่การศึกษาอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับความรุนแรงที่กระทำโดยบุคคลใกล้ชิด สามีและคนรัก ยังมีจำนวนน้อยมากทำให้ขาดข้อมูลหลักฐานยืนยันสถานการณ์ของปัญหาที่แท้จริง ผลการวิจัยหลายเรื่องได้สะท้อนความเชื่อและทัศนคติแฝงของนักวิจัยที่ตอกย้ำระบบวิธีคิดแบบชายเป็นใหญ่ การยอมรับมาายาคติและการยอมรับวิธีปฏิบัติตามบทบาทชายหญิงที่อยู่บนมาตรฐานสองระดับในสังคมไทย นอกจากนี้ งานวิจัยหลายเรื่องยังบ่งชี้ให้เห็นข้อจำกัดทางด้านกฎหมาย การบริการทางการแพทย์และทางสังคมต่อเหยื่อของความรุนแรง ดังนั้นการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการดูแลช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพจึงควรได้รับการสนับสนุน

สำหรับการวิจัยความรุนแรงในวัยรุ่น พบว่าสาเหตุของปัญหาเกิดจากการเลี้ยงดูที่ไม่ถูกต้องและขาดความอบอุ่นในครอบครัว ส่วนผลการวิจัยความรุนแรงในสังคมและด้านอื่น ๆ บ่งชี้ให้เห็นภาพรวมว่าความรุนแรงที่เกิดขึ้นต่อทั้งผู้หญิงและเด็กนั้นเกิดจากโครงสร้างที่เอื้ออำนวย ข้อจำกัดของกฎหมายหรือข้อปฏิบัติในสังคมที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างชอบธรรม ซึ่งเป็นวงจรอุปสรรคต่อการป้องกันแก้ไขและยุติปัญหาความรุนแรงในสังคมไทย

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การศึกษาปัญหาความรุนแรงเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน ดังนั้นผู้ที่ถูกวิจัยควรได้รับการปกป้องสิทธิ และคุ้มครองให้ปลอดภัยจากผลกระทบของการวิจัยต่อสุขภาพทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม การศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า งานวิจัยด้านความรุนแรงในสังคมไทยยังคำนึงถึงประเด็นนี้เล็กน้อย จึงควรมีการสร้างจิตสำนึกของนักวิจัยและข้อกำหนดจริยธรรมการวิจัยให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ

ความรุนแรง ฐานข้อมูล ความรุนแรงต่อผู้หญิง ทารุณกรรมเด็ก ช่มชู้้น ครอบครัว ความรุนแรงทางเพศ มาตรฐานทางเพศสองระดับ ฆ่าตัวตาย

EXECUTIVE SUMMARY

The Development of Violence Research Database and the Synthesis of Research on Violence Issues in Thai Society

By

Nanthaphan Chinlumprasert, Ph. D., R.N.

The body of knowledge regarding violence issues in Thai society is significant for the socio-political movements and law reform to cease any form of violence against Thai people. The existing research papers on violence issues conducted in Thailand, so far, were distributed in various institutions and have not yet been systemically complied and effectively utilized. This study aims to analyze and synthesize research on violence issues conducted in the last twenty years (1981-2001) and to place the information into the violence research database initiated on the World Wide Web, <http://www.violence.au.edu>

The 190 research papers were reviewed and classified according to WHO violence classification and subsequently analyzed using qualitative data analysis methods. The content analysis was done and the essence of the research was synthesized by applying the concepts of violence research and women's health research as the frameworks. The results reveal that most of the existing researches are quantitative and repetitive studies on the causes and factors contributing to the violence occurrences. The survey of incidence and prevalence of the issues, and the attitudes toward violence perpetrators and survivors as well as the characteristics of available services or resources are substantial.

Self directed violence research was mainly focused on suicide and attempted suicide cases. Stress from unsolved family problems is the major factor contributing to the rising of suicide among teenagers and adult women. These research findings also reveal that the Thai people lack effective coping skills and seek no assistance when facing with crisis. The limitation of available resources is also problematic.

The studies on child abuse and neglect found that children who are witness violence or were raised by abusive parents are likely to be abusers. Thai society lack knowledge and awareness toward this issue and have no effective legal system to isolate children from abusive family and concretely protect children's rights.

The research on violence against women in intimate relationships and/or domestic violence especially those were conducted in 1997 to date reveal that researchers have more

insight about gender based violence. Nevertheless, the studies affirming the impact of sex role stereotype and gender double standard that is rampant in Thai patriarchal society are very rare although the concepts were mentioned in certain domestic violence studies. The study to develop problem solving solutions, the improvement of resources and legal systems must be sponsored as priority.

Sexual violence research is the most prevalent especially on the issues of stranger rapes. The sensitive nature of this issue kept the researcher from studying about acquaintance rape and misled the extent and characteristics of the problems. Although the empirical research reveals that acquaintance rapes are more common in Thai society, the numbers of scientific research in this area are limited. The results of existing research on sexual violence reflect researcher's rape myth acceptances and bias attitudes toward rape survivors because of the influence of sex role stereotype and gender double standard socialized in Thai patriarchal society. Gender based violence research and the study of empowerment the women to flight against violence must be continuously supported.

The research on adolescent violence, social violence and other forms of violence reveal the common root of problems regarding the limitation of appropriate social and legal system in preventing, diminishing and/or eliminating of the violence issues.

Beside the research findings, ethical consideration and principle of human subjects protection in violence research should be seriously enforced among research scientists and constantly pronounced by Thai scientific research community.

Key words

Violence, Database, Child abuse, Rape, Suicide, Violence against women, Gender based violence, Gender double standard

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	2
คำถามการวิจัย	2
ขอบเขตการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
คำนิยามเชิงปฏิบัติการ	3-5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
ความหมายของความรุนแรง	6
ประเภทความรุนแรง	7-9
ความรุนแรงต่อผู้หญิง	9-11
การวิจัยด้านความรุนแรง	11
แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยสุขภาพผู้หญิง	13
ระบบฐานข้อมูล	15-20
ระบบฐานข้อมูลสำหรับงานวิจัย	20-21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	22-24
การเก็บรวบรวมข้อมูล	24-26
หลักเกณฑ์ในการคัดสรรงานวิจัย	27
การบริหารจัดการข้อมูล	27-28
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผล	
การวิเคราะห์ข้อมูล	29-32
การควบคุมคุณภาพการวิจัย	32
ข้อพิจารณาเกี่ยวกับปัญหาจริยธรรมในการวิจัย	32
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	32
- งานวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงต่อตนเอง	33-35
- งานวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงต่อเด็ก	36-40
- งานวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงต่อผู้หญิงในชีวิตคู่/ ความรุนแรงในครอบครัว	40-47

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
- งานวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศ	47-52
- งานวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงในวัยรุ่น	53-54
- งานวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงทางสังคม	55-57
- งานวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงกับกฎหมาย	58-59
- งานวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงกับสื่อ	59-61
- งานวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงด้านอื่น ๆ	62
- สรุป	63-64
- ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	64

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

- ก. คู่มือการใช้ฐานข้อมูลวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงในประเทศไทย
- ข. ตารางวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรุนแรงต่อผู้หญิงในชีวิตคู่
- ค. แบบสำรวจงานวิจัย

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1. จำนวนงานวิจัย จำแนกตามประเภทความรุนแรง และปีที่ศึกษา	26
2. เปรียบเทียบลักษณะงานวิจัยความรุนแรงต่อตนเอง ปี พ.ศ. 2524-2544	34
3. เปรียบเทียบลักษณะงานวิจัยความรุนแรงต่อเด็ก ปี พ.ศ. 2524-2544	37
4. เปรียบเทียบลักษณะงานวิจัยความรุนแรงต่อผู้หญิงในชีวิตคู่ ปี พ.ศ. 2524-2544	43
5. เปรียบเทียบลักษณะงานวิจัยความรุนแรงทางเพศ ปี พ.ศ. 2524-2544	48
6. เปรียบเทียบลักษณะงานวิจัยความรุนแรงต่อวัยรุ่น ปี พ.ศ. 2524-2544	53
7. เปรียบเทียบลักษณะงานวิจัยความรุนแรงในสังคม ปี พ.ศ. 2524-2544	55
8. เปรียบเทียบลักษณะงานวิจัยความรุนแรงกับกฎหมาย ปี พ.ศ. 2524-2544	58
9. เปรียบเทียบลักษณะงานวิจัยความรุนแรงต่อสื่อ ปี พ.ศ. 2524-2544	60
10. เปรียบเทียบลักษณะงานวิจัยความรุนแรงด้านอื่น ๆ ปี พ.ศ. 2524-2544	62

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาความรุนแรงในสังคมไทยได้ทวีจำนวนและความรุนแรงมากยิ่งขึ้นในปัจจุบัน นักวิชาการสาขาต่างๆ และนักปฏิบัติการในองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนได้ให้ความสนใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษาวิจัยเพื่อให้เข้าใจในรากเหง้าของปัญหา สาเหตุ ปัจจัยของการเกิดปัญหาความรุนแรงในบริบทของสังคมไทย รวมทั้งการค้นหารูปแบบและแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหานี้ให้เป็นระบบและตามหลักวิทยาศาสตร์สากล เพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ๆ ที่เชื่อถือและอ้างอิงได้ในทางปฏิบัติ ผลการศึกษายังสามารถใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก้ไขปัญหและกำหนดนโยบายด้านสังคมและกฎหมายต่อไป

การวิจัยเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในรูปแบบต่างๆ ในประเทศไทยยังไม่มีมีการรวบรวมและจัดเก็บอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปใช้ประโยชน์อย่างจริงจัง ผลการศึกษายังอยู่อย่างกระจัดกระจาย ทำให้ยากแก่การประเมินสถานการณ์งานวิจัยเพื่อกำหนดทิศทางการวิจัยในปัญหาด้านความรุนแรงได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานวิจัยส่วนใหญ่ยังเป็นวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโทและเอกในสถาบันการศึกษา แม้ว่าจะได้มีการรวบรวมงานวิจัยของนักศึกษาเหล่านี้ไว้ในฐานข้อมูลของห้องสมุดของมหาวิทยาลัย แต่จากการสุ่มสำรวจในเบื้องต้น (pilot study) จากงานวิจัยจำนวน 34 เรื่อง ผู้วิจัยพบว่างานวิจัยส่วนใหญ่เป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท รองลงมา คือ วิจัยของสถาบัน มีส่วนน้อยที่เป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงบรรยายที่เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาถึงปัจจัย สาเหตุและอัตราชุกของปัญหา การศึกษามุ่งเน้นที่ผู้ประสบความรุนแรงมากกว่าผู้กระทำการรุนแรง ไม่มีงานวิจัยที่มุ่งเน้นการหารูปแบบการแก้ไขปัญหและชี้นำด้านนโยบาย ตลอดจนพัฒนาด้านบริการให้การช่วยเหลือดูแลผู้ประสบความรุนแรง

การดำเนินงานด้านปัญหาความรุนแรงที่ผ่านมายังเป็นลักษณะของการรณรงค์ปลุกจิตสำนึกของผู้ให้บริการและประชาชนต่อปัญหาด้านความรุนแรง การให้แนวทางการปฏิบัติงานและการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบความรุนแรง แต่ยังขาดการนำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ การดำเนินงานส่วนใหญ่เป็นลักษณะตั้งรับและใช้ข้อมูลจากกรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้นอย่างเฉพาะเจาะจง และจากประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงาน แม้ว่าจะได้มีการจัดตั้งเครือข่ายนักวิชาการและผู้สนใจเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นร่วมกันในการประชุมวิชาการเป็นครั้งคราว แต่ก็ต้องยอมรับว่าองค์ความรู้ที่ได้จากกิจกรรมดังกล่าวยังขาดความเชื่อมโยงสู่การปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ประสบความรุนแรง

อย่างจริงจัง การวิจัยจึงจัดเป็นกระบวนการสำคัญที่จะก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ และตอบปัญหาในส่วนที่ยังไม่รู้ หากมีการกำหนดทิศทางการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนแก้ไขปัญหามลพิษและความรุนแรงและช่วยให้ผู้บริหารได้ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ และกำหนดนโยบายอย่างมีทิศทางได้อย่างเหมาะสม

การกำหนดทิศทางการวิจัยเพื่อเป็นรากฐานของการนำไปใช้ประโยชน์ต่อการปฏิบัติเชิงนโยบายนั้น จำเป็นต้องมีฐานข้อมูลที่มีประสิทธิภาพในการจัดเก็บรวบรวมองค์ความรู้จากการวิจัยอย่างเป็นระบบ การเรียกข้อมูลมาใช้ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และเที่ยงตรง รวมทั้งสามารถบอกแนวโน้มของการกำหนดกรอบแนวคิด ชุดโครงการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในสังคมไทยได้ครอบคลุมทุกมิติ การวิจัยในอดีตสามารถใช้เป็นข้อมูลบ่งบอกถึงสถานการณ์งานวิจัยในปัจจุบันว่าควรไปในทิศทางใดบ้าง ดังนั้นงานวิจัยด้านความรุนแรงที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจายจะทำให้ยากแก่การศึกษาค้นคว้า และการอ้างอิงสำหรับนักวิจัยที่สนใจศึกษาด้านความรุนแรง จึงควรมีการศึกษาวิเคราะห์เพื่อประเมินองค์ความรู้จากงานวิจัยด้านความรุนแรงในสังคมไทย และจัดวางระบบข้อมูลด้านการวิจัยไว้เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ

1. สำรวจปริมาณงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในสังคมไทย
2. วิเคราะห์แนวโน้มการศึกษานี้เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในมิติของปัญหา ขอบเขตและระเบียบวิธีวิจัย
3. วิเคราะห์ผลงานวิจัยในด้านประโยชน์และคุณภาพของงานวิจัยที่มีอยู่ในปัจจุบัน
4. สังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัยด้านความรุนแรงโดยมุ่งเน้น (focus) ที่งานวิจัยด้านความรุนแรงในครอบครัว
5. จัดวางระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยด้านความรุนแรงในระบบอินเทอร์เน็ต

คำถามการวิจัย

1. งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในสังคมไทยที่มีอยู่ในปัจจุบัน มีปริมาณและคุณภาพอย่างไร
2. แนวโน้มของการศึกษานี้ด้านความรุนแรงในรอบ 20 ปีมีลักษณะอย่างไร และมีความแตกต่างกันหรือไม่ ระหว่าง 10 ปีแรก และ 10 ปีหลัง
3. องค์ความรู้ที่สังเคราะห์จากงานวิจัยด้านความรุนแรงในครอบครัวมีลักษณะอย่างไร

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากับเอกสารงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่มีอยู่ในประเทศ โดยศึกษาในช่วง 20 ปีย้อนหลังจนถึงปัจจุบัน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524-2544 เท่านั้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนเชิงนโยบายในการสนับสนุนงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในสังคมไทยอย่างมีทิศทาง และเป็นแนวทางในการบริหารจัดการเกี่ยวกับระบบฐานข้อมูลของงานวิจัยด้านความรุนแรง เพื่อจัดรวมเป็นศูนย์กลางศึกษาค้นคว้าและอ้างอิงสำหรับนักวิจัยด้านความรุนแรงต่อไป

คำนิยามเชิงปฏิบัติการ

1. งานวิจัย หมายถึง เอกสารการศึกษาหรือวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ปริญญาเอก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 – 2544
2. งานวิจัยด้านความรุนแรง หมายถึง เอกสารการศึกษาวิจัยของสถาบันและวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ปริญญาเอก เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงประเภทต่าง ๆ ได้แก่ การใช้ความรุนแรงต่อตนเอง การใช้ความรุนแรงต่อบุคคลอื่น และการใช้ความรุนแรงระหว่างกลุ่ม รวมถึงการศึกษาวิจัยด้านความรุนแรงรูปแบบอื่น ๆ ที่เกิดจากสังคม วัฒนธรรม กฎหมาย และสื่อ
3. ความรุนแรงต่อตนเอง หมายถึง การจงใจกระทำต่อตนเองจนถึงขั้นบาดเจ็บ ตาย หรือไร้ความสามารถ รวมทั้งการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงให้อยู่ในภาวะอันตรายทั้งร่างกาย จิตใจ และสังคม ในการวิจัยนี้ ความรุนแรงต่อตนเอง หมายถึง การพยายามฆ่าตัวตาย การฆ่าตัวตาย การใช้สารเสพติด และการมีพฤติกรรมเสี่ยงอันตรายอื่น ๆ
4. ความรุนแรงต่อเด็ก หมายถึง การกระทำที่เป็นอันตรายหรือคุกคามต่อสุขภาพหรือสวัสดิภาพของเด็ก โดยบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลอื่น ๆ ที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบเด็ก โดยการใช้ความรุนแรงด้วยการทุบตี ทำร้าย ทั้งร่างกายและจิตใจ การทำทารุณทางเพศ การกดขี่ ข่มเหง ใช้แรงงานอย่างไม่ถูกต้อง มีผลทำให้หรือเสี่ยงต่อการทำให้เกิดการชะงักของพัฒนาการของเด็กทั้งร่างกาย จิตใจ และสังคม ความรุนแรงต่อเด็กหมายรวมถึงการปล่อยปละละเลยเด็ก การเลี้ยงดูที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม ก่อให้เกิดผล

กระทบต่อสุขภาพและสังคม โดยที่การกระทำนั้นอาจเกิดจากความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ แต่ไม่รวมถึงความรุนแรงที่เกิดจากอุบัติเหตุ ในการศึกษาี้ ความรุนแรงต่อเด็กหมายถึงรวมถึงการทารุณกรรมเด็ก

5. ความรุนแรงในครอบครัว หมายถึง การใช้ความรุนแรงระหว่างบุคคลที่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน หรือการกระทำของบุคคลต่อสมาชิกของครอบครัว โดยการทำร้ายร่างกาย การตบตี การบังคับจิตใจ จำกัดบริเวณไม่ให้คบหาบุคคลอื่น ไม่ให้มีอิสระและไม่ให้มีสังคมกับผู้อื่น รวมทั้งการกระทำรุนแรงต่อจิตใจ การดูหมิ่น การใช้วาจารุนแรงไม่ให้เกียรติ ในการวิจัยนี้ความรุนแรงในครอบครัวหมายถึงการใช้ความรุนแรงต่อผู้หญิงในชีวิตคู่ ซึ่งเป็นการกระทำความรุนแรงระหว่างสามีภรรยา ด้านร่างกาย ด้านเพศ และการทำร้ายด้านจิตใจ ตลอดจนการบีบบังคับทางเศรษฐกิจและสังคมต่อภรรยา

6. ความรุนแรงในสังคม หมายถึง การใช้ความรุนแรงในประเด็นปัญหาทางสังคม ได้แก่ การทำให้เกิดอันตรายทั้งร่างกาย จิตใจ และสังคม ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อบุคคล การกระทำอาชญากรรม การเหยียดเชื้อชาติ การเหยียดเพศ โดยที่การกระทำความรุนแรงนั้น อาจเกิดจากกฎเกณฑ์ของสังคม หรือการที่สังคมปล่อยปละละเลยให้อื้ออวนยต่อการเกิดความรุนแรงและไม่เป็นธรรมแก่บุคคล ในการศึกษาี้หมายถึงรวมถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากผลทางการเมือง สังคม การใช้แรงงานที่ไม่เป็นธรรมด้วย

7. ความรุนแรงจากสื่อ หมายถึง ความรุนแรงที่เกิดจากการสื่อสารโดยหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ทั้งภาพและเสียง ที่นำเสนอเหตุการณ์รุนแรงทั้งทางตรงและทางอ้อมไปยังบุคคลและส่งผลให้บุคคลมีโอกาสเลียนแบบ และได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม จากข่าวความรุนแรงนั้น ๆ รวมทั้งการโฆษณาที่บ่งบอกถึงการสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดความรุนแรงโดยสังคมขึ้น

8. ความรุนแรงจากกฎหมาย หมายถึง ความรุนแรงที่เกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคลโดยกฎหมาย หรือกฎระเบียบต่าง ๆ ที่บัญญัติขึ้นในช่วงเวลาหนึ่งและมีผลให้บุคคลถูกกระทำความรุนแรงจากระบบของสังคมหรือไม่ได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายนั้น ๆ เท่าที่ควร ทำให้ความรุนแรงต่าง ๆ ยังคงอยู่

9. ความรุนแรงในวัยรุ่น หมายถึง ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในวัยรุ่นและเยาวชน การกระทำผิดโดยเยาวชน การใช้กำลังระหว่างกลุ่มวัยรุ่น และการยกพวกตีกัน ในการศึกษาวิจัยนี้ ความรุนแรงในวัยรุ่นหมายถึงรวมถึงพฤติกรรมบางอย่างที่วัยรุ่นกระทำ และมีผลต่อสุขภาพและสวัสดิภาพของผู้ถูกกระทำ

10. ความรุนแรงทางเพศ หมายถึง การใช้ความรุนแรงเพื่อกดขี่ข่มเหง เพื่อผลประโยชน์ทางเพศ การบังคับค้าประเวณี การข่มขืนกระทำชำเรา การอนาจาร ทั้งจากบุคคลในครอบครัว คนคุ้นเคย คู่รัก สามี และคนแปลกหน้า

11. ความรุนแรงด้านอื่น ๆ หมายถึง ความรุนแรงที่ไม่สามารถจัดเข้ากับความรุนแรงในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น โดยเป็นการกระทำที่มีผลทำให้เกิดอันตรายต่อบุคคล กลุ่มบุคคล สังคม ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การสังเคราะห์งานวิจัยด้านความรุนแรงในสังคมไทยเพื่อพัฒนาเป็นระบบฐานข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในด้านการศึกษาค้นคว้าและอ้างอิงสำหรับนักวิจัยที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับความรุนแรงนั้น ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ไว้ดังนี้

ความหมายของความรุนแรง

ในการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงนี้ ควรจะต้องนิยามความหมายของความรุนแรง เพื่อที่จะได้กำหนดขอบเขตของประเภทความรุนแรงที่จะศึกษาและวิเคราะห์ตามหลักการวิจัยก่อน องค์การอนามัยโลก (WHO, 1995) ได้นิยามความรุนแรงไว้ดังนี้

ความรุนแรง หมายถึง การจงใจใช้กำลังหรืออำนาจทางกายเพื่อข่มขู่หรือกระทำต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ต่อกลุ่มบุคคลหรือชุมชน ซึ่งมีผลทำให้เกิดหรือมีแนวโน้มที่จะมีผลให้เกิดการบาดเจ็บ ตาย หรือเป็นอันตรายต่อจิตใจ หรือเป็นการยับยั้งการเจริญงอกงามหรือการกีดกันหรือปิดกั้น ทำให้สูญเสียสิทธิบางประการ และขาดการได้รับในสิ่งที่สมควรจะได้รับ

จากคำนิยามดังกล่าว จะเห็นได้ว่าความรุนแรงในความหมายที่บัญญัติโดยองค์การอนามัยโลกนั้น จะเกี่ยวข้องกับคำว่าความตั้งใจหรือจงใจของผู้กระทำความรุนแรง ซึ่งผลที่เกิดขึ้นอาจไม่สัมพันธ์กันกับเหตุ ดังนั้นความรุนแรงในที่นี้จึงไม่ได้หมายรวมถึงการบาดเจ็บหรืออันตรายที่เกิดขึ้นจากอุบัติเหตุหรือความไม่ตั้งใจ

นอกจากนี้ คำนิยามยังเกี่ยวข้องกับคำว่า การใช้อำนาจ นอกเหนือไปจาก การใช้กำลังทางกาย เพื่อกระทำต่อผู้อื่น ทำให้ความหมายของคำว่าความรุนแรงมีขอบเขตกว้างขึ้น และเห็นภาพการกระทำที่ชัดเจนขึ้น ครอบคลุมถึงผลของการกระทำที่เกิดจากความสัมพันธ์เชิงอำนาจ รวมทั้งการคุกคามหรือการข่มขู่ด้วย การใช้อำนาจยังหมายถึงการละเว้นไม่ปฏิบัติหรือการปล่อยปละละเลยไม่ปฏิบัติ ยังผลทำให้เกิดความรุนแรงอย่างเห็นได้ชัดจากการกระทำนั้น ดังนั้น การใช้อำนาจหรือการใช้กำลังทางกาย จึงควรหมายรวมถึงการละเว้นไม่กระทำหรือการกระทำทุกประเภทที่ก่อให้เกิดผลเสีย ทั้งต่อร่างกาย จิตใจ และเพศ ของผู้อื่น รวมทั้งการฆ่าตัวตาย และการทำร้ายตนเองในรูปแบบต่าง ๆ สำหรับผลที่เกิดจากความรุนแรงที่ระบุไว้ในคำนิยามนี้ ได้ครอบคลุมทั้งอันตรายต่อจิตใจและทำให้เกิดการพัฒนาไปในทางที่ไม่ดี การบาดเจ็บและการตาย สะท้อนให้เห็นถึงความสนใจในผลต่อสุขภาพและสวัสดิภาพของบุคคล ครอบครัวและชุมชนที่เกิดจากความรุนแรงในรูปแบบที่กว้างขึ้น กล่าวคือ ไม่ใช่ผลเฉพาะที่ก่อให้เกิดการบาดเจ็บหรือตายเท่านั้น แต่รวมทั้งภาระทางด้านสุขภาพอื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้นทันทีหรือเกิดขึ้นภายหลัง และคงอยู่ไปเป็นเวลานานนับปี หลังจากการถูกกระทำความรุนแรงครั้งแรก

คำนิยามความรุนแรงที่เกี่ยวกับคำว่าความตั้งใจและจงใจนั้น มีลักษณะสำคัญที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณาหรือมองความรุนแรงได้ดังนี้

1. ความรุนแรงที่เกิดจากความจงใจกระทำนั้น ไม่จำเป็นต้องจงใจก่อให้เกิดผลเสียหยา กล่าวคือ ผลของความรุนแรงที่เกิดขึ้นอาจไม่เท่าเทียมกันกับพฤติกรรมที่จงใจกระทำ ผู้กระทำความรุนแรงอาจจงใจกระทำพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลเสียหรือแนวโน้มสูงที่จะก่อให้เกิดผลเสียด้านสุขภาพต่อผู้ถูกกระทำ แต่ผู้กระทำอาจไม่รับรู้ถึงผลของการกระทำของตน เช่น กรณีของวัยรุ่นยกพวกตีกัน เป็นความรุนแรงที่เกิดจากความตั้งใจไม่ว่าจะเป็นการยุติปัญหาโดยใช้กำลัง ใช้อาวุธ กระทำต่อร่างกายหรือไม่ก็ตามดูประหนึ่งว่าตั้งใจกระทำพฤติกรรมที่จะก่อให้เกิดการบาดเจ็บล้มตาย ทั้ง ๆ ที่เจตนาที่แท้จริงไม่ได้ต้องการให้เกิดการบาดเจ็บรุนแรงหรือตายก็ได้ หรือในกรณีที่พ่อแม่จับเด็กทารกที่ร้องไห้โยเยเขย่าให้หยุดร้องด้วยความตั้งใจ แต่ผลทำให้เกิดการบาดเจ็บทางสมองได้โดยไม่ตั้งใจ และเป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึงการตั้งใจจงใจใช้ความรุนแรง โดยไม่ได้ตั้งใจให้ผลที่เกิดขึ้นจากการใช้ความรุนแรงนั้นถึงกับบาดเจ็บหรือตาย

2. การแยกแยะความจงใจ หรือตั้งใจกระทำความรุนแรง สามารถพิจารณาบนพื้นฐานของความตั้งใจกระทำให้บาดเจ็บกับความตั้งใจที่จะกระทำความรุนแรง ซึ่งความรุนแรงในความหมายที่นิยามโดย Walters and Parke (1964) นั้น เป็นความหมายที่กำหนดโดยวัฒนธรรม กล่าวคือ การจะตัดสินว่าจงใจกระทำ การคาดการณ์วางแผนไว้ล่วงหน้าหรือการบาดเจ็บ และผลของความรุนแรงอื่น ๆ ที่ตามมา อาจถูกกำหนดโดยหรือเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ผู้กระทำความรุนแรงบางสังคมอาจตั้งใจกระทำอันตราย แต่โดยพื้นฐานวัฒนธรรมของสังคมนั้นไม่ได้มองการกระทำดังกล่าวนั้นว่าเป็นการใช้ความรุนแรง เช่น การตัดหรือขลิบอวัยวะเพศหญิง หรือการลงโทษโดยทุบตีต่อร่างกายของเด็ก การกระทำความรุนแรงนี้ถูกมองว่าเป็นการสั่งสอนหรือพิธีกรรมให้หลุดพ้นจากบาปมากกว่าการรับรู้ว่าเป็นการใช้ความรุนแรง การให้คำนิยามขององค์การอนามัยโลกเกี่ยวกับความรุนแรง ได้ครอบคลุมถึงผลที่เกิดขึ้นต่อสุขภาพของผู้ถูกกระทำโดยไม่คำนึงถึงการรับรู้และความเชื่อทางวัฒนธรรมต่อความรุนแรงนั้น ๆ

3. การจงใจกระทำความรุนแรง ขึ้นอยู่กับระดับของความตั้งใจ ผู้กระทำความรุนแรงบางคนตั้งใจให้เกิดการบาดเจ็บและจงใจที่จะใช้ความรุนแรง แต่ไม่ได้ต้องการให้เกิดผลขนาดเท่าที่ตนกระทำ เช่น บุคคลที่พยายามจะฆ่าตัวตาย ไม่ได้ต้องการที่จะตายจริง แต่ต้องการเรียกร้องความสนใจช่วยเหลือจากผู้อื่น ในการนิยามความรุนแรงขององค์การอนามัยโลกนั้น มุ่งดูที่ผลรับของการกระทำเกิดจากเจตนาที่จะทำร้ายโดยไม่คำนึงถึงความตั้งใจกระทำและผลของสุขภาพที่เกิดขึ้นจากนั้นว่าสอดคล้องกันหรือไม่

ประเภทความรุนแรง (Typology of Violence)

องค์การอนามัยโลก (WHO, 1997) ได้แบ่งประเภทของความรุนแรงไว้ในเบื้องต้นเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ความรุนแรงต่อตนเอง (Self-directed Violence)
2. ความรุนแรงระหว่างบุคคล (Interpersonal Violence)
3. ความรุนแรงระหว่างกลุ่ม (Collective Violence)

ความรุนแรงต่อตนเอง (Self-directed Violence) หมายถึง ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากบุคคลกระทำต่อตนเอง ความรุนแรงกลุ่มนี้ยังสามารถแบ่งย่อยเป็น 2 ประเภทที่เฉพาะเจาะจงได้ดังนี้

- 1) พฤติกรรมการฆ่าตัวตาย ซึ่งรวมทั้งความคิดฆ่าตัวตาย ความพยายามฆ่าตัวตายและการฆ่าตัวตายโดยสมบูรณ์
- 2) พฤติกรรมการทำร้ายตนเอง หมายถึงการกระทำให้ตนเองบาดเจ็บ และพฤติกรรมทำร้ายตนเองอื่น ๆ ที่มุ่งร้ายต่อตนเองหรือทำให้ตนเองอยู่ในภาวะเสี่ยงอันตราย แต่ไม่จำเป็นต้องมีผลถึงเสียชีวิต

ความรุนแรงระหว่างบุคคล (Interpersonal Violence) หมายถึง ความรุนแรงที่กระทำโดยบุคคลอื่นหรือกลุ่มบุคคลอื่น ความรุนแรงกลุ่มนี้สามารถแบ่งย่อยเป็น 2 ประเภทที่เฉพาะเจาะจงได้ดังนี้

- 1) ความรุนแรงในครอบครัว หมายถึง ความรุนแรงที่เกิดขึ้นระหว่างสมาชิกในครอบครัว คู่สมรสที่ไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นเฉพาะภายในบ้านเท่านั้น ได้แก่ ความรุนแรงต่อเด็ก (Child abuse) ความรุนแรงระหว่างสามีภรรยา (Intimate partner violence) และความรุนแรงต่อผู้สูงอายุ (Elder abuse)
- 2) ความรุนแรงในชุมชน หมายถึง ความรุนแรงที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลภายนอกบ้านที่คุ้นเคยกันหรือเกิดจากบุคคลที่รู้จักกันโดยไม่มีความสัมพันธ์ต่อกัน หรือเกี่ยวข้องเป็นญาติพี่น้องกัน หรือคนแปลกหน้า ได้แก่ ความรุนแรงที่เกิดจากการรวมกระทำผิดตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป (Gang violence) การใช้ความรุนแรงทางเพศ การข่มขืนโดยคนแปลกหน้า (Stranger rape and sexual assault) การใช้ความรุนแรงแบบสุ่มกระทำต่อใครก็ได้ (Random acts of violence) การใช้ความรุนแรงทางกายระหว่างวัยรุ่น (Physical assaults between youths) ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในคูรัก (Dating violence) และความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสถานที่หรือสถาบันต่าง ๆ ได้แก่ ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ในที่ทำงานหรือโรงงาน ได้แก่ การล่วงละเมิดทางเพศ (Sexual harassment) และความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสถานพยาบาลคนชรา ได้แก่ การทอดทิ้งไม่ดูแลและการทุบตี

ความรุนแรงระหว่างกลุ่ม (Collective Violence) หมายถึง ความรุนแรงที่กระทำโดยกลุ่มบุคคลกลุ่มใหญ่ เป็นความรุนแรงที่เกิดจากรัฐหรือประเทศ ซึ่งอาจเป็นการใช้ความรุนแรงโดยแอบแฝงอยู่ในรูปแบบของการใช้กฎหมายทางสังคมเป็นเครื่องมือในการก่อให้เกิดผลเสียต่อบุคคลและความไม่เท่าเทียมกันหรือเลือกปฏิบัติระหว่างเพศ เป็นต้น ซึ่งความรุนแรงกลุ่มนี้สามารถแบ่งย่อยออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

- 1) ความรุนแรงทางสังคม หมายถึง การใช้ความรุนแรงในประเด็นปัญหาทางสังคม ได้แก่ การกระทำอาชญากรรมการใช้ความรุนแรงที่เกิดจากความเกลียดชังเหยียดผิว หรือเหยียดเชื้อชาติ กลุ่มชน (Hate crimes) การกระทำของผู้ก่อการร้าย (Terrorist acts) หรือการใช้ความรุนแรงโดยกลุ่มประท้วง (Mob violence)
- 2) ความรุนแรงทางการเมือง หมายถึง การใช้ความรุนแรงที่เกิดจากสงคราม ความขัดแย้งและการใช้ความรุนแรงของรัฐ หรือความรุนแรงที่เกิดจากคนกลุ่มใหญ่ ได้แก่ การข่มขืนระหว่างสงคราม และการใช้ความรุนแรงที่มีผลต่อร่างกายและจิตใจในกิจการของสงคราม เช่น การทรมานเชลยทางการเมือง เป็นต้น

3) ความรุนแรงทางเศรษฐกิจ หมายถึง การใช้ความรุนแรงโดยกลุ่มคนกลุ่มใหญ่ที่หวังผลทางเศรษฐกิจ รวมทั้งกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการล้มเหลวทางเศรษฐกิจ การโจมตีทางเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดผลลบด้านเศรษฐกิจทั้งทางตรงและทางอ้อม การปฏิบัติไม่ใช้บริการที่จำเป็น การกระทำที่ก่อให้เกิดการแตกแยกทางเศรษฐกิจ มูลเหตุจูงใจให้เกิดการใช้ความรุนแรงในกลุ่มนี้ อาจเกิดจากแรงจูงใจเพียงประเด็นเดียวหรือหลาย ๆ ประเด็นร่วมกันก็ได้

โดยสรุป ความรุนแรงตามความหมายที่บัญญัติโดยองค์การอนามัยโลกนั้น เน้นที่เจตนา ความตั้งใจหรือจูงใจกระทำของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลต่อทั้งตนเอง บุคคลอื่น หรือกลุ่มบุคคลอื่น ทั้งที่เกิดขึ้นในบ้าน ในที่ทำงาน ในชุมชน สถาบันต่าง ๆ ในสังคม ไม่ว่าจะเป็นกระทำต่อเพศหรือวัยใด ที่มีผลต่อการบาดเจ็บทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และทางเพศ รวมทั้งการกีดกัน ปิดกั้นสิทธิของบุคคลในด้านต่าง ๆ ซึ่งจำกัดความของความรุนแรง ตลอดจนประเภทของความรุนแรงที่สามารถใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาและเข้าใจถึงรูปแบบของความรุนแรงต่อบุคคล ครอบครัว และชุมชนที่เกิดขึ้นในทุกแห่งทั่วโลกในแต่ละวัน ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะให้ความหมายของความรุนแรงและประเภทของความรุนแรงนี้เป็นกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการจัดแบ่งประเภทงานวิจัยที่จะระบุไว้ในระบบฐานข้อมูลงานวิจัยครั้งนี้ด้วย

ความรุนแรงต่อผู้หญิง (Violence against women) นอกจากคำจำกัดความของความรุนแรงที่กำหนดโดยองค์การอนามัยโลกแล้ว เมื่อพิจารณาถึงกลุ่มผู้ถูกกระทำความรุนแรงทั่วโลก จะเห็นได้ว่าผู้หญิงทุกวัยมักตกเป็นเป้าหมายหรือเหยื่อของความรุนแรงทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นความรุนแรงนั้นจะเกิดขึ้นในครอบครัว (Family violence) หรือนอกบ้าน เป็นที่ยอมรับกันในระดับสากลว่า ความรุนแรงต่อผู้หญิงเป็นความรุนแรงที่เกิดจากพื้นฐานของความไม่เท่าเทียมกันทางเพศในสังคม (Gender – Based Violence) ความรุนแรงประเภทนี้มีสาเหตุและมูลเหตุจูงใจที่จะกระทำต่อผู้หญิงเพียงเพราะว่าเป็นผู้หญิง

ความหมายของความรุนแรงต่อผู้หญิงที่กำหนดบัญญัติสากลในการประชุมระดับโลกเกี่ยวกับผู้หญิงในกรุงปักกิ่ง (Beijing Declaration and Platform for Action) ในปี ค.ศ. 1995 ได้ระบุว่าเป็นการกระทำ ความรุนแรงบนพื้นฐานของการกีดกันผู้หญิงในสังคม (Gender – based violence) ซึ่งมีผลทำให้ผู้หญิงเกิดอันตรายหรือบาดเจ็บทุกขั้วทรวงกาย ทางจิตใจ และทางเพศ หรือการบีบบังคับทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการข่มขู่ด้วยพฤติกรรมรุนแรง การบังคับขู่เข็ญหรือการรีดทรมานกีดกันไม่ให้ได้เสรีภาพที่พึงมี ไม่ว่าจะเป็นการกระทำรุนแรงนี้จะเกิดขึ้นในที่สาธารณะหรือในชีวิตส่วนตัว ความรุนแรงต่อผู้หญิงจึงนับเป็นประเด็นปัญหาทั้งทางสิทธิมนุษยชนและสุขภาพ (Gender for Health and Gender Equity, 1999; Garcia-Moreno, 1999) ศิริวรรณ ไกรสรพงศ์ ได้ถอดความจากเอกสารขององค์การสหประชาชาติ (United Nation, 1996) เกี่ยวกับความรุนแรงต่อสตรีไว้ว่า ความรุนแรงต่อผู้หญิงเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความทุกข์ทรมาน ไม่ว่าจะเป็นการกระทำต่อร่างกาย จิตใจ หรือทำร้ายทางเพศ การข่มขู่บังคับ โดยการจำกัดเสรีภาพและสิทธิต่าง ๆ ทั้งที่เกิดขึ้นในบ้านหรือในที่สาธารณะ ผู้กระทำอาจเป็นบุคคลในครอบครัว สามี คนรัก หรือคนแปลกหน้า การใช้ความรุนแรงต่อหญิงยังหมายรวมถึง การทุบตี การล่อลวงละเมิดทางเพศต่อเด็กและผู้หญิงในครอบครัว การข่มขืนโดยสามี การขลิบอวัยวะเพศหญิงหรือการกระทำที่เกิดจากประเพณี วัฒนธรรมต่าง ๆ ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ ตลอดจนการถูกล่อลวงไปเพื่อการค้าประเวณี

การค้าผู้หญิงข้ามชาติ การถูกข่มขืนโดยคนแปลกหน้า การถูกฉกฉวยหรือละเมิดทางเพศในที่ชุมชน ในที่ทำงาน สถานับการศึกษาและสถานที่ต่าง ๆ และการกระทำความรุนแรงต่อหญิงโดยรัฐและกฎหมายที่เอื้ออำนวยให้

นอกจากนี้ความรุนแรงต่อผู้หญิงยังสามารถมองจากการเกิดความรุนแรงในพัฒนาการของวงจรชีวิตในช่วงต่าง ๆ นับตั้งแต่ก่อนคลอด เช่น ในบางสังคมที่มีความต้องการลูกเพศชายมักจะทำแท้งหรือฆ่าทารกเพศหญิง การข่มขืนกระทำชำเราเด็กหญิงโดยบิดาหรือญาติผู้ชาย การถูกขลิบอวัยวะเพศในบางสังคม การถูกข่มขืนโดยคนรักในขณะที่เป็นวัยรุ่น วัยหนุ่มสาว การถ่ายภาพลามกอนาจาร โสเภณีเด็ก การถูกข่มขืนโดยสามี การถูกทุบตีในขณะที่ตั้งครรภ์หรือการถูกฆาตกรรมโดยคนในครอบครัวจากปัญหาต่าง ๆ และเมื่อเข้าสู่วัยชรา ผู้หญิงก็อาจถูกทารุณกรรม บังคับให้ฆ่าตัวตายเมื่อเป็นม่าย และการถูกทอดทิ้ง

ความรุนแรงต่อผู้หญิงไม่เพียงแต่เกิดขึ้นได้ในครอบครัวและในชุมชนเท่านั้น ผู้หญิงมักเป็นเหยื่อของความรุนแรงในภาวะสงคราม การก่อการร้าย ซึ่งผู้หญิงมักตกเป็นเหยื่อการถูกข่มขืน หรือในภาวะเศรษฐกิจที่ไม่ดี ผู้หญิงก็มักตกเป็นเหยื่อของการถูกนำไปขายหรือถูกหลอกลวงไปเพื่อค้าประเวณีทั้งในท้องถิ่นหรือการถูกส่งขายข้ามชาติโดยขบวนการทรชนต่าง ๆ

ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับความรุนแรงต่อผู้หญิงจึงมีขอบเขตกว้างขวางครอบคลุมประเภทของความรุนแรงในทุกด้าน ตามที่ระบุโดยองค์การอนามัยโลก ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ความรุนแรงต่อร่างกาย จิตใจ และเพศที่เกิดขึ้นในครอบครัว ซึ่งหมายรวมถึงการทุบตีภรรยา (Battering) ความรุนแรงทางเพศในเด็กหญิงในบ้าน ความรุนแรงต่อเด็กและคนชราในบ้าน ความรุนแรงที่เกิดจากสินสอดของฝ่ายหญิง (Dowry – related violence) การข่มขืนโดยคู่สมรส (Marital rape) การขลิบอวัยวะเพศหญิง (Female genital mutilation) และการปฏิบัติตามประเพณีอื่น ๆ ที่เป็นอันตรายต่อผู้หญิง ความรุนแรงที่เกิดจากคนอื่นที่ไม่ใช่คู่สมรส (Non – spousal violence) และความรุนแรงจากการหาประโยชน์บนร่างกายผู้หญิงโดยการอนาจาร (Violence related to exploitation)

2. ความรุนแรงทางร่างกาย ทางเพศ และทางจิตใจที่เกิดขึ้นในชุมชนทั่วไปหรือที่สาธารณะ รวมทั้งการข่มขืนกระทำชำเรา การถูกฉกฉวยหรือละเมิดทางเพศหรือทำอนาจาร (Sexual harassment) ในที่ทำงาน ในสถานศึกษาและที่อื่น ๆ การค้าผู้หญิงข้ามถิ่นหรือข้ามชาติ (Trafficking) และการบังคับค้าประเวณี (Forced prostitution)

3. ความรุนแรงทางร่างกาย ทางเพศ และทางจิตใจ ที่เกิดจากการกระทำของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นเกิดขึ้นที่ใดก็ตามหรือเกิดจากการปล่อยปละละเลยของรัฐในการแก้ปัญหาอย่างจริงจัง การกระทำความรุนแรงต่อผู้หญิงยังหมายรวมถึงการทำหมั้นหรือบังคับให้ทำแท้ง การขึ้นบังคับหรือใช้กำลังให้ใช้วิธีการป้องกัน การตั้งครรภ์โดยที่ผู้หญิงไม่เต็มใจ หรือการเลือกเพศทารกโดยการฆ่าทารกเพศหญิง เป็นต้น

สำหรับในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกประเภทของความรุนแรงต่อผู้หญิงเฉพาะที่เกิดขึ้นบ่อยในสังคมไทย ได้กำหนดเป็นข้อย่อยเพื่อใช้เป็นข้อความสำคัญ (Key words) ในการเลือกสืบค้นข้อมูลการวิจัยในระบบฐานข้อมูลที่สร้างขึ้น ดังนี้

- ความรุนแรงในครอบครัว (Domestic violence)
- ความรุนแรงระหว่างคู่สมรส (Intimate partner abuse)

- การทุบตีทำร้ายภรรยา (Wife abuse)
 - ความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากคนรักหรือคู่เดท (Dating violence)
 - ความรุนแรงทางเพศ (Sexual violence)
 - การถูกข่มขืนโดยคู่เดท (Date rape)
 - การถูกข่มขืนโดยคนรู้จัก (Acquaintance rape)
- และ - ความรุนแรงระหว่างกลุ่ม (Collective violence) ซึ่งเป็นความรุนแรงที่กระทำโดยกลุ่มบุคคลกลุ่มใหญ่หรือสนับสนุนให้เกิดขึ้นโดยรัฐและกฎหมาย

การวิจัยด้านความรุนแรง

การวิจัยด้านความรุนแรงในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะความรุนแรงทางเพศนั้น นักวิชาการในต่างประเทศได้เสนอแนะให้มีการใช้รูปแบบการวิจัยหรือกลยุทธ์การวิจัยที่หลากหลาย (Multiple-strategies approach) เพื่อตอบคำถามการวิจัยได้ครบถ้วนสมบูรณ์และพัฒนาความรู้เกี่ยวกับความรุนแรงให้ก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น (White & Farmer, 1992)

จอห์นสันและเฟอร์ราโร (Johnson & Ferraro, 2000) ได้ระบุถึงแนวทางสำคัญของการศึกษาวิจัยด้านความรุนแรงในครอบครัว ในช่วงปี ค.ศ. 1990 ว่า งานวิจัยที่ผ่านมาบ่งชี้ลักษณะที่สำคัญ 2 ประการ ประการแรก ความสำคัญของการแยกแยะความแตกต่างของชนิดความรุนแรงหรือบริบทของความรุนแรงทำให้เข้าใจถึงแนวคิดทฤษฎีและการปฏิบัติตามธรรมชาติของปัญหาความรุนแรงต่อผู้หญิงในชีวิตคู่ และประการที่สอง ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาการควบคุมของผู้ชายที่มักใช้อำนาจควบคุมผู้หญิง “ของพวกเขา” เนื่องจากทัศนคติที่ชายในทุกสังคมมักมองผู้หญิงเป็นสมบัติส่วนตัว มีสิทธิที่จะจัดการควบคุมอย่างไรก็ได้ตามต้องการ งานวิจัยเหล่านี้อยู่บนพื้นฐานของแนวคิดสตรีนิยม (Feminism)

นอกจากนี้ งานวิจัยความรุนแรงในครอบครัวในทศวรรษที่ผ่านมา ยังปรากฏให้เห็นถึงความรู้ในด้านการปรับตัวต่อความรุนแรงที่ได้รับ ตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อผู้หญิงและเด็กที่เป็นเหยื่อของความรุนแรง รวมทั้งผลกระทบต่อสังคมจากปัญหาความรุนแรงต่อคู่สมรสอีกด้วย

หลักการวิจัยด้านความรุนแรง นอกจากต้องคำนึงถึงระเบียบวิธีวิจัยที่เหมาะสมที่จะสามารถตอบคำถามการวิจัยต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยกำหนดแล้ว จะต้องคำนึงถึงความละเอียดอ่อนของปัญหาความรุนแรงที่จะเลือกศึกษาวิจัยอีกด้วย กรอบแนวคิดและความเข้าใจอย่างถ่องแท้ของผู้วิจัยต่อปัญหาด้านความรุนแรงเป็นสิ่งสำคัญที่จะสะท้อนให้งานวิจัยแต่ละเรื่องมีประโยชน์ต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงได้มากน้อยเพียงใด การวิจัยที่เกิดจากอคติของผู้วิจัยต่อปัญหาความรุนแรงไม่ว่าจะต่อผู้กระทำหรือผู้ถูกกระทำความรุนแรง ย่อมส่งผลให้การอภิปรายผลการวิจัยมีแนวโน้มที่จะสนับสนุนความคิดพื้นฐานและเบื้องหลังความเชื่อของผู้ศึกษาวิจัยได้

การวิจัยด้านความรุนแรงนั้นส่วนใหญ่เป็นการใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์และวิธีวิทยาการวิจัยด้านสาธารณสุข เพื่อศึกษาหาคำตอบที่ผู้วิจัยต้องการทราบ แต่เนื่องจากปัญหาความรุนแรงเป็นปัญหาที่มีลักษณะละเอียดอ่อน ผู้วิจัยควรคำนึงถึงความละเอียดอ่อนทางวัฒนธรรม (Cultural

sensitivity) และความละเอียดอ่อนทางด้านเพศ (Gender sensitivity) การวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงต่อสตรีมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับการทำวิจัยในปัญหาละเอียดอ่อนอื่น ๆ กล่าวคือ เป็นปัญหาที่ต้องคำนึงถึงการรักษาความลับ ปัญหาของการเปิดเผยข้อมูล และความจำเป็นในการได้รับรองเชื่อนุญาตอย่างเพียงพอจากผู้ถูกทำการศึกษาวิจัย นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงลักษณะของความรุนแรงทางด้านเพศ ซึ่งมักส่งผลตามมาในด้านอื่น ๆ อีกมากมาย เนื่องจากการวิจัยมีโอกาสสูงในการคุกคามหรือต่อย้ำต่อความเจ็บปวดเดิมของผู้ถูกวิจัย ตลอดจนอาจมีผลต่อสวัสดิภาพและความเสี่ยงในชีวิตของผู้หญิงที่ถูกทำการหรือให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงเหล่านั้นได้

แมรี แอลเบอร์ก (Mary Ellsberg) ลอรี ฮีสส์ (Lori Heise) และอลิซาเบต แอร์เดอร์ (Elizabeth Shrader) นักวิชาการจากศูนย์พิทักษ์สุขภาพและความเท่าเทียมกันด้านเพศและองค์การอนามัยโลก ได้ใช้แนวทางการวิจัยความรุนแรงต่อสตรี ตลอดจนข้อคำนึงถึงเกี่ยวกับปัญหาจริยธรรมในการวิจัยในด้านนี้ ไว้ดังนี้ (Ellsberg, Heise & Shrader, 1999)

1. ความละเอียดอ่อนของปัญหาไม่อาจเป็นอุปสรรคที่จะปิดกั้นการเปิดเผยปัญหาความรุนแรงได้ แม้ว่าผู้หญิงที่ประสบปัญหาความรุนแรงในบ้าน มักเกิดความอายและโทษตัวเอง ความกลัวผลกระทบที่จะตามมาและคิดว่าเป็นปัญหาที่ละเอียดอ่อนยากแก่การเปิดเผย ในการวิจัยสำรวจครัวเรือน (Household survey) การวิจัยที่ได้ประสบความสำเร็จแล้วในหลายประเทศในแถบเอเชีย แอฟริกา ตะวันออกกลาง ลาตินอเมริกา ยุโรป และอเมริกาเหนือ ได้ใช้รูปแบบของชุมชนเป็นฐานในการวิจัย (Community – based research) และผู้หญิงที่เข้าร่วมวิจัยจำนวนมากให้ความเห็นว่า การวิจัยนี้มีประโยชน์ต่อตนเอง หลักฐานการวิจัยเหล่านี้ได้ชี้ให้เห็นว่า การวิจัยเหล่านี้จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและเคารพในศักดิ์ศรีของผู้ถูกวิจัย โดยนักวิจัยต้องมีลักษณะที่ไม่ใช้ความเชื่อส่วนตัวจากภูมิหลังของตนเอง ในการตัดสินผู้ถูกวิจัย และจะต้องวางแผนอย่างรัดกุมในการทำวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงต่อผู้หญิง โดยคำนึงถึงความปลอดภัยต่อผู้หญิงเป็นอันดับแรก และจะต้องระมัดระวังต่อพฤติกรรมของนักวิจัยที่อาจก่อให้เกิดปัญหาการวิจัยอย่างเข้มงวด

ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัยและจริยธรรมในการศึกษาวิจัยปัญหาความรุนแรงต่อผู้หญิง ต้องคำนึงถึงประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1) ความปลอดภัยของผู้ถูกวิจัยและทีมงานวิจัยในการวางแผนตัดสินใจในโครงการวิจัยทุกโครงการเป็นสิ่งสำคัญที่สุด
- 2) ข้อมูลที่ไม่ดีแย่งกว่าไม่มีข้อมูล ดังนั้นการศึกษาวิจัยจะต้องใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้องเหมาะสม และอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์วิจัยในปัจจุบัน
- 3) ทีมงานนักวิจัยทุกคนควรได้รับการอบรมเฉพาะทาง และได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง
- 4) ควรมีมาตรการที่จริงจังในการลดภาวะความทุกข์หรือความไม่สบายใจของผู้ถูกวิจัย
- 5) นักวิจัยมีพันธะหน้าที่ในด้านจริยธรรมการวิจัย เพื่อประกันความถูกต้องเหมาะสมในการแปลผลข้อมูล และการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและการดำเนินงาน

6) คำถามเกี่ยวกับความรุนแรง ควรจะต้องระบุไว้เฉพาะในแบบสำรวจหรือเครื่องมือการวิจัย ภายใต้เงื่อนไขที่ได้ผ่านการรับรองด้านระเบียบวิธีวิจัยและการตรวจสอบด้านจริยธรรมแล้วเท่านั้นก่อนที่จะนำไปใช้ในวัตถุประสงค์อื่น ๆ

แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยสุขภาพผู้หญิง (Concepts of Women's Health Research)

งานวิจัยมากมายได้พิสูจน์แล้วว่า ปัญหาความรุนแรงต่อผู้หญิงไม่ว่าจะเกิดขึ้นในบ้านหรือในที่สาธารณะ มักจะส่งผลต่อสุขภาพของผู้หญิง (Koss & Heslet, 1992 ; Koss, 1993 ; Osofsky, 1995) โดยเฉพาะอย่างยิ่งสุขภาพเจริญพันธุ์ของผู้หญิง (Women's reproductive health) การวิจัยเกี่ยวกับสุขภาพผู้หญิง มีหลักการที่สำคัญซึ่งผู้วิจัยจำเป็นต้องคำนึงถึงไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าหลักการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อผู้หญิง

Hughes (1990) ได้ให้แนวทางการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสุขภาพผู้หญิงว่าต้องเป็นงานวิจัยที่ไม่เหยียดเพศ (Nonsexist research) เป็นงานวิจัยแนวกลุ่มนิยมสตรี (Feminist research) ซึ่งมีหลักเกณฑ์ที่เป็นพื้นฐานความเชื่อดังต่อไปนี้

- 1) นักวิจัยต้องมีความเข้าใจว่าผู้หญิงเป็นกลุ่มที่สังคมกำหนดให้ด้อยกว่าผู้ชาย
 - 2) งานวิจัยต้องมุ่งมั่นที่จะลดช่องว่างแห่งชนชั้นระหว่างผู้ทำการวิจัยและผู้เข้าร่วมวิจัย
 - 3) ยอมรับในความสำคัญของการศึกษาคุณค่าและสมมุติฐานหรือเงื่อนไขที่อยู่ภายใต้การวิจัย และทำให้สิ่งเหล่านี้เป็นที่ประจักษ์ชัดเจน
 - 4) นักวิจัยมีการผูกพันในการที่จะทำให้เนื้อหาการวิจัยมีความเที่ยงตรง
 - 5) นักวิจัยมีพันธะผูกพันต่อการดำเนินการวิจัยเพื่อผู้หญิง ไม่ใช่เพียงเพื่อทำวิจัยกับผู้หญิงเท่านั้น
- หลักเกณฑ์ความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับสุขภาพผู้หญิง ซึ่งสังเคราะห์มาจากแนวคิดของกลุ่มนิยมสตรีที่ใช้วิพากษ์งานวิจัยด้านจิตวิทยา สังคมศาสตร์ และการพยาบาลดังกล่าวมานี้เป็นสิ่งที่นักวิจัยควรตระหนักและควรนำไปพิจารณาใช้ในทุกขั้นตอนของกระบวนการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยสุขภาพผู้หญิง สามารถสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดกว้าง ๆ ได้ 3 ประเด็น ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปประยุกต์ใช้ในการประเมินงานวิจัยด้านความรุนแรงครั้งนี้ด้วย ดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมายงานวิจัยอย่างเหมาะสม (Establishment of appropriate research goals)

เป้าหมายการวิจัยจะต้องมุ่งสร้างองค์ความรู้ในการช่วยป้องกันภาวะความเจ็บป่วย การส่งเสริมให้มีชีวิตที่ยืนยาวและสร้างเสริมสุขภาพให้ผู้หญิงมีสภาวะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น การวิจัยจะต้องมุ่งสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับผู้หญิงที่ส่งเสริมให้เกิดการสร้างความเท่าเทียมและเป็นธรรมเพื่อผู้หญิง ทั้งนี้ นักวิจัยจะต้องตระหนักถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเมืองของการทำวิจัยในสังคมที่ลำเอียงต่อผู้หญิง เป้าหมายสูงสุดของการวิจัย คือ การเปลี่ยนแปลงสังคมและปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางสังคมที่ก่อให้เกิดความเท่าเทียมกัน โดยผลการวิจัยจะต้องก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับเสรีภาพของผู้หญิง

2. นักวิจัยต้องระบุพัฒนาการของแนวคิดในการวิจัย (Development of theoretical framework of the research)

การกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยมีความสำคัญในการประเมินแนวคิดทฤษฎีเบื้องหลังโครงสร้างการศึกษาวิจัย การวิจัยเกี่ยวกับสุขภาพผู้หญิงจะต้องมีการบ่งชี้ทฤษฎีและกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยไว้อย่างชัดเจน และมีความเป็นไปได้ในการเป็นแนวทางหลักต่อกระบวนการวิจัย และควบคุมการวิจัย โดยเป็นตัวกำหนดสมมุติฐานการวิจัยและตัวแปรต่าง ๆ ที่จะศึกษา

3. การใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่มีความเหมาะสม (Application of appropriate research methods)

การวิจัยเกี่ยวกับสุขภาพผู้หญิง ต้องใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่รวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับการไม่เหยียดเพศ (Nonsexist ideology) ความระมัดระวังเกี่ยวกับการลำเอียงในเรื่องเพศหรือลำเอียงโดยเพศชาย (Gender bias or male bias) ในการทำวิจัยรวมทั้งการจัดความลำเอียงในรูปแบบอื่น ๆ ได้แก่ ลำเอียงในเรื่องอายุ (Ageism) ลัทธิเพศนิยม (Sexism) รูปแบบเชิงสังคม (Social model) รูปแบบการแพทย์ชีวภาพ (Biomedical model) และการลดคุณค่าของสิ่งมีชีวิต (Biological reductionism) นอกจากนี้การวิจัยเกี่ยวกับสุขภาพของผู้หญิงจะต้องหลีกเลี่ยงการใช้แง่คิดหรือทัศนคติของผู้ชาย (Masculine viewpoints) ในการมองปัญหาสุขภาพของผู้หญิง และต้องระมัดระวังเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในการวิจัยที่สื่อให้เห็นความแบ่งแยกเกี่ยวกับเพศ

ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการศึกษาสุขภาพของผู้หญิง จะต้องเริ่มตั้งแต่มีการกำหนดคำถามการวิจัยที่ชัดเจนที่สัมพันธ์เชื่อมโยงกับเป้าหมายการวิจัย สะท้อนให้เห็นจิตสำนึกในด้านสตรีนิยม (Feminist consciousness) และเกิดจากความตระหนักของผู้หญิง หัวข้อการวิจัยควรมีประโยชน์นอกเหนือจากสนองความพึงพอใจตามความต้องการของแหล่งทุนการวิจัย และการประเทืองปัญญาของนักวิจัยตามความอยากรู้อยากเห็นแล้ว

รูปแบบการวิจัยอาจใช้การวิจัยเชิงคุณภาพหรือการวิจัยเชิงปริมาณ หรือใช้ทั้ง 2 แบบร่วมกับการใช้รูปแบบการวิจัยที่ผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ (Triangulation methodology) ซึ่งได้รับการยอมรับให้ใช้แพร่หลายมากยิ่งขึ้นในปัจจุบัน (Duffy, 1987 ; Knaft & Breitmayer, 1989) รูปแบบการวิจัยอื่น ๆ ได้แก่ การวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) การวิเคราะห์ประสบการณ์ (Experiential analysis) และการวิจัยเชิงวิเคราะห์ (Analytic inquiry) ก็ได้รับการเสนอแนะให้ใช้มากขึ้นในการวิจัยเกี่ยวกับสุขภาพผู้หญิง (Connors, 1988 ; Maguire, 1987 ; Lipson, 1989)

กระบวนการวิจัยควรที่จะเป็นรูปแบบของการร่วมมือรวมพลังและเชิงปฏิบัติการ (Collaborative and action oriented) ความสัมพันธ์ระหว่างนักวิจัยและผู้ร่วมวิจัยจะต้องมีความเท่าเทียมกัน (Equalitarian) มีการเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน (Mutually respectful) ไม่มีชนชั้น หรือไม่ใช้อำนาจเหนือกว่าในการจัดการในทุกเรื่อง (Nonmanipulative) โดยจะต้องสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการสนทนาที่อบอุ่นและได้รับการยอมรับ การดำเนินงานใด ๆ ในโครงการวิจัย ต้องได้รับการยอมรับจากผู้หญิง สะท้อนสิ่งที่ถูกต้องเที่ยงตรงเกี่ยวกับชีวิตและประสบการณ์ของผู้หญิง ภายใต้สถานการณ์ทางชีวิตสังคมของผู้หญิง และใน

การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ การยอมรับเกี่ยวกับความเที่ยงตรงของประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็น ตลอดจนความต้องการของผู้หญิงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้กระบวนการวัดในระเบียบวิจัยที่ใช้อยู่มีความเข้มแข็งน่าเชื่อถือมากขึ้น

ระบบฐานข้อมูล (Database)

ระบบฐานข้อมูล หมายถึง กลุ่มของข้อมูลที่ถูกเก็บรวบรวมไว้ โดยมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยข้อมูลทั้งหมดนี้ไม่จำเป็นจะต้องเก็บไว้ในแฟ้มข้อมูลเดียวกัน นั่นคือการเก็บข้อมูลในฐานข้อมูลนั้น เราอาจจะเก็บทั้งฐานข้อมูล โดยใช้แฟ้มข้อมูลเพียงแฟ้มข้อมูลเดียว หรือจะเก็บแยกไว้ในหลาย ๆ แฟ้มข้อมูลก็ได้ สิ่งสำคัญก็คือจะต้องสร้างความสัมพันธ์ระหว่างระเบียบและผู้ใช้งานฐานข้อมูลสามารถเรียกใช้ความสัมพันธ์นั้นได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว (Elmasri & Navathe, 1994)

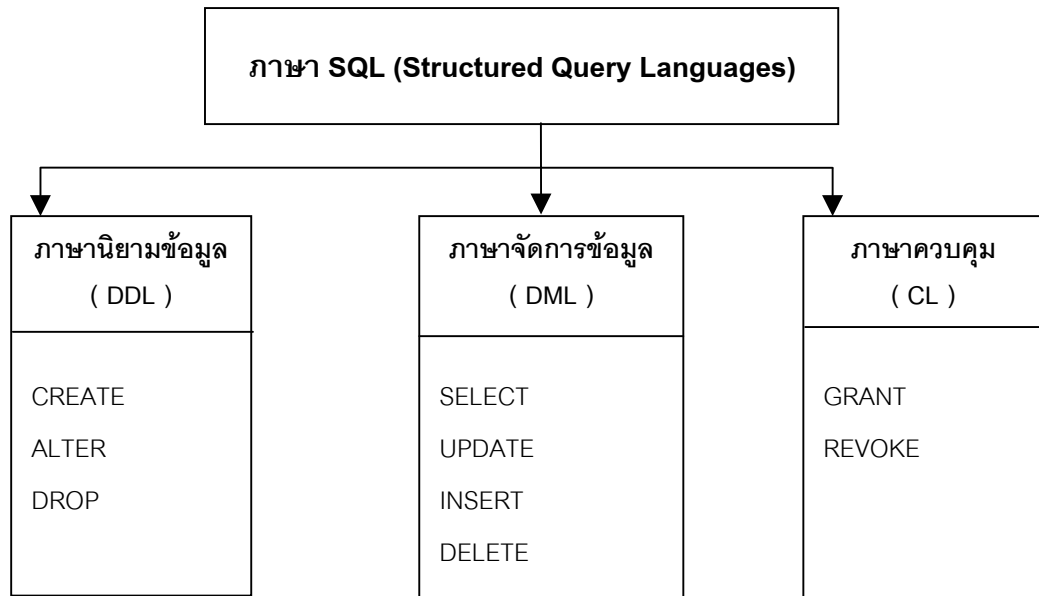
ระบบจัดการฐานข้อมูล

ระบบจัดการฐานข้อมูล เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า Database Management System (DBMS) เป็นซอฟต์แวร์ระบบชนิดหนึ่งที่คล้ายซอฟต์แวร์ระบบปฏิบัติการทั่วไป มีหน้าที่ให้บริการแก่ผู้ใช้งานฐานข้อมูล (User) และผู้เขียนโปรแกรม (Programmer) ในการจัดการกับข้อมูลใดๆ ภายในฐานข้อมูล

ส่วนประกอบของ DBMS (Elmasri & Navathe, 1994)

1. ภาษา SQL (Structured Query Language)

ภาษา SQL รูปแบบเป็นภาษาอังกฤษ ง่ายต่อการเรียนรู้และการเขียนโปรแกรม เป็นภาษาที่มีอยู่ใน DBMS หลายตัว มีความสามารถใช้นิยามโครงสร้างตารางภายในฐานข้อมูล การจัดการข้อมูล รวมไปถึงการควบคุมสิทธิการใช้งานฐานข้อมูล SQL จะประกอบไปด้วยภาษา 3 รูปแบบด้วยกัน แต่ละแบบก็จะมีหน้าที่เฉพาะแตกต่างกันไปดังต่อไปนี้

ภาษาสำหรับนิยามข้อมูล (Data Definition Language – DDL)

ภาษาสำหรับนิยามข้อมูลเป็นภาษาที่ใช้นิยามโครงสร้างของฐานข้อมูล เพื่อทำการสร้าง เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกโครงสร้างของฐานข้อมูลตามที่ได้ออกแบบไว้ โครงสร้างของฐานข้อมูลนี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า สคีมา (Schema) ดังนั้น DDL จึงเป็นภาษาที่ใช้ในการสร้างสกีมานั้นเอง ตัวอย่างของภาษา DDL เช่น

- คำสั่งการสร้าง (CREAT) ได้แก่ การสร้างตาราง และการสร้างดัชนี
- คำสั่งเปลี่ยนโครงสร้างตาราง (ALTER)
- คำสั่งยกเลิก (DROP) ได้แก่ การยกเลิกโครงสร้างตาราง และการยกเลิกโครงสร้างดัชนี

ภาษาสำหรับการจัดการข้อมูล (Data Manipulation Language – DML)

องค์ประกอบของภาษาในรูปแบบที่ 2 ของภาษา SQL คือ DML เป็นภาษาที่ใช้จัดการข้อมูล ภายในตารางของฐานข้อมูล ตัวอย่างของภาษา DML เช่น

- คำสั่งการเรียกค้นระเบียบข้อมูล (SELECT)
- คำสั่งการเพิ่มระเบียบข้อมูล (INSERT)
- คำสั่งการปรับปรุงระเบียบข้อมูล (UPDATE)
- คำสั่งลบระเบียบข้อมูล (DELETE)

ภาษาควบคุม (Control Language – CU)

ภาษาควบคุมเป็นภาษาที่ใช้ควบคุมระบบรักษาความปลอดภัยของฐานข้อมูล ประกอบด้วยคำสั่ง 2 คำสั่ง ได้แก่

- คำสั่ง GRANT
- คำสั่ง REVOKE

2. โปรแกรมอำนวยความสะดวก (General Utilities)

โปรแกรมอำนวยความสะดวกเป็นโปรแกรมส่วนหนึ่งที่มีอยู่ใน DBMS ซึ่งจะช่วยเหลือจัดการฐานข้อมูล เช่น การสร้างฐานข้อมูลและตาราง การค้นหา การเพิ่ม การลบ หรือการปรับปรุงระเบียบข้อมูลจากตาราง การสร้างแบบฟอร์มการบันทึกข้อมูลอย่างง่าย การสร้างเมนู หรือแม้แต่การสร้างรายงานอย่างง่ายจากตารางภายในฐานข้อมูล โดยสามารถเรียกผ่านจากเมนูของโปรแกรมอำนวยความสะดวกนี้ได้ เป็นต้น

3. โปรแกรมช่วยสร้างโปรแกรมประยุกต์และรายงาน (Application and Report Generators)

DBMS บางตัวจะมีภาษาโปรแกรมที่สร้างขึ้นมาสำหรับการทำงานบางอย่างที่ซับซ้อน ซึ่งผู้ใช้งานฐานข้อมูลจะต้องเขียนขึ้น เพื่อใช้จัดการกับข้อมูลภายในฐานข้อมูลที่อาจจะต้องมีการใช้ข้อมูลจากหลายแฟ้มข้อมูลเพื่อสร้างแบบฟอร์มการบันทึกข้อมูลหรือรายงานที่มีรูปแบบซับซ้อน เมื่อทำการแปลหรือ Compile โปรแกรมที่เขียนขึ้นนี้ โปรแกรมช่วยสร้างโปรแกรมประยุกต์ (Application Generators) จะทำการสร้างโปรแกรมอื่นอีกที่อยู่ในรูปแบบของภาษาในยุคที่ 3 เช่น COBOL, C หรือ PASCAL เพื่ออำนวยความสะดวกในการนำโปรแกรมดังกล่าวไปปรับปรุงเพิ่มเติม เพื่อการทำงานอย่างอื่นที่ซับซ้อนยิ่งขึ้นต่อไป

รูปแบบของ SQL โปรแกรมช่วยสร้างโปรแกรมประยุกต์ (Application Generator) หรือ โปรแกรมช่วยสร้างรายงาน (Report Generator) นี้ จะอยู่ในรูปแบบของภาษาในยุคที่ 4 เนื่องจากมีความง่ายต่อการเขียน และทำความเข้าใจ ผู้ที่ไม่เคยเขียนโปรแกรมทางคอมพิวเตอร์มาก่อนก็สามารถเรียนรู้และใช้งานฐานข้อมูลได้อย่างง่ายดาย

4. พจนานุกรมข้อมูล (Data Dictionary)

พจนานุกรมข้อมูลมีส่วนที่ทำหน้าสำคัญดังต่อไปนี้

4.1 ควบคุมระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูล และความคงสภาพของข้อมูล (Data Security and Data Integrity)

4.2 ควบคุมเกี่ยวกับการใช้งานฐานข้อมูลพร้อมกัน (Concurrency Control)

หลักเกณฑ์การเลือกใช้ DBMS

1. ความเข้ากันได้กับฮาร์ดแวร์ที่มีอยู่
2. ความเร็วในการประมวลผลข้อมูล
3. จำนวนผู้ใช้งานระบบเครื่องคอมพิวเตอร์
4. จำนวนแฟ้มข้อมูลและขนาดของระเบียบ
5. ภาษาที่ใช้จัดการข้อมูล
6. การใช้งานโปรแกรมช่วยสร้างโปรแกรมประยุกต์
7. การใช้งานโปรแกรมช่วยสร้างรายงาน
8. ระบบรักษาความปลอดภัยของ DBMS แต่ละตัว
9. โครงสร้างฐานข้อมูลของ DBMS แต่ละประเภท
10. ความเหมาะสมของ DBMS ต่อลักษณะของงานที่ต้องทำ
11. ราคาของ DBMS แต่ละประเภท

ประโยชน์ของระบบจัดการฐานข้อมูล

ฐานข้อมูลมีประโยชน์สำหรับงานในหลาย ๆ ด้าน ทั้งในด้านบริหาร วิชาการ และบริการ แต่ประโยชน์ในแง่การนำไปใช้นั้น ฐานข้อมูลจะต้องมีระบบจัดการที่มีลักษณะดังนี้

1. ลดการเก็บข้อมูลที่ซ้ำซ้อน

เนื่องจากการใช้งานระบบฐานข้อมูลนั้นต้องมีการออกแบบฐานข้อมูลเพื่อให้มีความซ้ำซ้อนของข้อมูลน้อยที่สุด ดังนั้นจุดประสงค์หลักของการออกแบบฐานข้อมูลคือการลดความซ้ำซ้อน ทั้งนี้การลดความซ้ำซ้อนมีความสำคัญ เนื่องจากความยากในการปรับปรุงข้อมูล หากมีการเก็บข้อมูลซ้ำซ้อนกันหลายแห่ง ทำให้เกิดความขัดแย้งกันของข้อมูลได้ และยังเป็นภาระสิ้นเปลืองเนื้อที่การจัดเก็บข้อมูลด้วย

2. รักษาความถูกต้องของข้อมูล

เนื่องจากระบบจัดการฐานข้อมูลสามารถตรวจสอบกฎบังคับความถูกต้องของข้อมูลได้ โดยนำกฎเหล่านั้นมาไว้ที่ฐานข้อมูล ซึ่งถือเป็นหน้าที่ของระบบจัดการฐานข้อมูลที่จะจัดการเรื่องความถูกต้องของข้อมูลให้แทน แต่ถ้าเป็นระบบแฟ้มข้อมูล ผู้พัฒนาโปรแกรมต้องเขียนโปรแกรมเพื่อควบคุมกฎระเบียบต่างๆ (*data integrity*) เองทั้งหมด ถ้าเขียนโปรแกรมครอบคลุมกฎระเบียบได้ไม่ครบหรือขาดหายไปบางกฎอาจทำให้ข้อมูลผิดพลาดได้ และยิ่งช่วยลดค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาและพัฒนาโปรแกรมด้วย เนื่องจากระบบจัดการฐานข้อมูลจัดการให้มันเอง ระบบจัดการฐานข้อมูลสามารถรองรับการใช้งานของผู้ใช้หลายคนพร้อมกันได้ ดังนั้นความคงสภาพและความถูกต้องของข้อมูลจึงมีความสำคัญมากและจำเป็นต้องควบคุมให้ดีเนื่องจากผู้ใช้อาจเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลได้ ซึ่งจะทำให้เกิดความผิดพลาดและมีผลกระทบต่อการใช้ข้อมูลของผู้ใช้อื่นทั้งหมดได้

3. การจัดการด้านความปลอดภัยของข้อมูลอยู่ในระดับสูง

การเปลี่ยนแปลงข้อมูลในฐานข้อมูลทั้งหมดโดยผู้ใช้อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อข้อมูลได้ ทั้งนี้เนื่องจากข้อมูลบางส่วนอาจเป็นข้อมูลที่ไม่อาจเปิดเผยได้หรือเป็นข้อมูลเฉพาะของผู้บริหารเท่านั้น การที่ผู้ใช้สามารถเรียกดูและเปลี่ยนแปลงข้อมูลได้เองนี้ ทำให้เกิดความเสียหายดังกล่าว ดังนั้นการจัดการด้านความปลอดภัยของข้อมูลจึงเป็นสิ่งจำเป็น

ระบบฐานข้อมูลที่สมควรมีการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล ดังนี้

3.1 กำหนดรหัสผู้ใช้ (user) และรหัสผ่าน (password) ในการเข้าใช้งานฐานข้อมูลสำหรับผู้ใช้ แต่ละคนระบบฐานข้อมูลต้องมีระบบการสอบถามชื่อพร้อมรหัสผ่านของผู้เข้ามาใช้ระบบงานเพื่อให้ทำงานในส่วนที่เกี่ยวข้องเท่านั้น โดยป้องกันไม่ให้ผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาตเข้ามาเห็นหรือแก้ไขข้อมูลในส่วนที่ต้องการปกป้องไว้

3.2 ในระบบฐานข้อมูลสามารถสร้างและจัดการตารางข้อมูลทั้งหมดในฐานข้อมูล ทั้งการเพิ่มผู้ใช้ ระเบียบการใช้งานของผู้ใช้ อนุญาตให้ผู้ใช้สามารถเรียกดู เพิ่มเติม ลบและแก้ไขข้อมูล หรือบางส่วน

ของข้อมูลได้ในตารางที่ได้รับอนุญาต ระบบฐานข้อมูลสามารถกำหนดสิทธิการมองเห็นและการใช้งานของผู้ใช้ต่างๆ ตามระดับสิทธิและอำนาจการใช้งานข้อมูลนั้นๆ

3.3 ระบบฐานข้อมูล (DBA) สามารถใช้วิว (view) เพื่อประโยชน์ในการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลได้เป็นอย่างดี โดยการสร้างวิวที่เสมือนเป็นตารางของผู้ใช้จริงๆ และข้อมูลที่ปรากฏในวิวจะเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานของผู้ใช้เท่านั้น ซึ่งจะไม่กระทบกับข้อมูลจริงในฐานข้อมูล

3.4 ระบบฐานข้อมูลจะไม่ยอมให้โปรแกรมใดๆ เข้าถึงข้อมูลในระดับกายภาพ (physical) โดยไม่ผ่านระบบการจัดการฐานข้อมูล และถ้าระบบเกิดความเสียหายขึ้น ระบบจัดการฐานข้อมูลต้องรับรองได้ว่าข้อมูลที่ยืนยันการทำงานสำเร็จ (commit) แล้วจะไม่สูญหาย ในกรณีกลุ่มงานที่ยังไม่สำเร็จ (rollback) นั้นระบบจัดการฐานข้อมูลต้องรับรองได้ว่าข้อมูลเดิมก่อนการทำงานของกลุ่มงานยังไม่สูญหายเช่นกัน

3.5 กำหนดวิธีการเข้ารหัสและถอดรหัส (encryption/decryption) เพื่อปกปิดข้อมูลแก่ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง เช่น มีการเข้ารหัสข้อมูล รหัสผ่าน

4. กำหนดให้มีข้อมูลร่วมกันโดยมีการควบคุมจากศูนย์กลาง

การควบคุมการใช้ข้อมูลในฐานข้อมูลต้องมีระบบการควบคุมจากศูนย์กลาง ระบบฐานข้อมูลสามารถรองรับการทำงานของผู้ใช้หลายคนได้ กล่าวคือ ระบบฐานข้อมูลจะต้องควบคุมลำดับการทำงานให้เป็นไปอย่างถูกต้อง เช่น ขณะที่ผู้ใช้คนหนึ่งกำลังแก้ไขข้อมูลส่วนหนึ่งยังไม่เสร็จ ก็จะไม่อนุญาตให้ผู้ใช้คนอื่นเข้ามาเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลนั้นได้ เนื่องจากข้อมูลที่เข้ามายังระบบฐานข้อมูลจะถูกนำเข้าโดยระบบงานระดับปฏิบัติการตามหน่วยงานย่อยขององค์กร ซึ่งในแต่ละหน่วยงานจะมีสิทธิในการจัดการข้อมูลไม่เท่ากัน ระบบฐานข้อมูลจะจัดการว่าหน่วยงานใดใช้ระบบจัดการฐานข้อมูลในระดับใดบ้าง ใครเป็นผู้นำข้อมูลเข้า ใครมีสิทธิแก้ไขข้อมูล และใครมีสิทธิเพียงเรียกใช้ข้อมูล เพื่อที่จะให้สิทธิที่ถูกต้องบนตารางที่สมควรให้ใช้

ระบบฐานข้อมูลจะบอกรายละเอียดว่าข้อมูลใดถูกจัดเก็บไว้ในตารางชื่ออะไร เมื่อมีคำถามจากผู้บริหารจะสามารถหาข้อมูลเพื่อตอบคำถามได้ทันทีโดยใช้ภาษาฐานข้อมูลที่มีประสิทธิภาพมาก คือ SQL ซึ่งสามารถตอบคำถามที่เกิดขึ้นในขณะใดขณะหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับฐานข้อมูลได้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องเขียนภาษาโปรแกรมอย่างเช่น COBOL, C หรือ PASCAL ซึ่งเสียเวลานานมากจนอาจไม่ทันต่อความต้องการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหาร

เนื่องจากระบบจัดการฐานข้อมูลนั้นสามารถจัดการให้ผู้ใช้ทำงานพร้อมๆ กันได้หลายคน ดังนั้นโปรแกรมที่พัฒนาภายใต้การดูแลของระบบจัดการฐานข้อมูลจะสามารถใช้ข้อมูลร่วมกันในฐานข้อมูลเดียวกัน ระบบฐานข้อมูลจะแบ่งเบาภาระในการพัฒนาระบบงานถ้าการพัฒนากระบวนการไม่ใช้ระบบฐานข้อมูล (ใช้ระบบแฟ้มข้อมูล) ผู้พัฒนาโปรแกรมจะต้องจัดการสิ่งเหล่านี้เองทั้งหมด นั่นคือ ระบบฐานข้อมูลทำให้การใช้ข้อมูลเกิดความเป็นอิสระระหว่างการจัดเก็บข้อมูลและการประยุกต์ใช้ เพราะส่วนของการจัดเก็บข้อมูลจริงถูกซ่อนจากการใช้งานจริงนั่นเอง

5. ความเป็นอิสระของข้อมูล

เนื่องจากมีแนวคิดที่ว่าอย่างไรให้โปรแกรมเป็นอิสระจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างข้อมูล ในปัจจุบันนี้ถ้าไม่ใช้ระบบฐานข้อมูล การแก้ไขโครงสร้างข้อมูลจะกระทบถึงโปรแกรมด้วย เนื่องจากในการเรียกใช้ข้อมูลที่เก็บอยู่ในระบบแฟ้มข้อมูลนั้น ต้องใช้โปรแกรมที่เขียนขึ้นเพื่อเรียกใช้ข้อมูลในแฟ้มข้อมูลนั้นโดยเฉพาะ เช่น เมื่อต้องการรายชื่อพนักงานที่มีเงินเดือนมากกว่า 100,000 บาทต่อเดือน โปรแกรมเมอร์ต้องเขียนโปรแกรมเพื่ออ่านข้อมูลจากแฟ้มข้อมูลพนักงาน และพิมพ์รายงานที่แสดงเฉพาะข้อมูลที่ตรงตามเงื่อนไขที่กำหนด กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของแฟ้มข้อมูล เช่น ให้มีดัชนี (index) ตามชื่อพนักงานแทนรหัสพนักงาน ส่งผลให้รายงานที่แสดงรายชื่อพนักงานที่มีเงินเดือนมากกว่า 100,000 บาทต่อเดือนซึ่งแต่เดิมกำหนดให้เรียงตามรหัสพนักงานนั้นไม่สามารถพิมพ์ได้ ทำให้ต้องมีการแก้ไขโปรแกรมตามโครงสร้างดัชนี (index) ที่เปลี่ยนแปลงไป ลักษณะแบบนี้เรียกว่าข้อมูลและโปรแกรมไม่เป็นอิสระต่อกัน

สำหรับระบบฐานข้อมูลนั้นข้อมูลภายในฐานข้อมูลจะเป็นอิสระจากโปรแกรมที่เรียกใช้ (*data independence*) สามารถแก้ไขโครงสร้างทางกายภาพของข้อมูลได้ โดยไม่กระทบต่อโปรแกรมที่เรียกใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูล เนื่องจากระบบฐานข้อมูลมีระบบจัดการฐานข้อมูล ซึ่งทำหน้าที่วางแผนเพื่อแปลงรูป (mapping) ให้เป็นไปตามรูปแบบที่ผู้ใช้ต้องการ เนื่องจากในระบบแฟ้มข้อมูลนั้นไม่มีความเป็นอิสระของข้อมูล ดังนั้นระบบฐานข้อมูลได้ถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาด้านความเป็นอิสระของข้อมูล นั่นคือระบบฐานข้อมูลมีการทำงานไม่ขึ้นกับรูปแบบของฮาร์ดแวร์ที่นำมาใช้กับระบบฐานข้อมูล และไม่ขึ้นกับโครงสร้างทางกายภาพของข้อมูล และมีการใช้ภาษาสอบถามในการติดต่อกับข้อมูลภายในฐานข้อมูลแทนคำสั่งของภาษาคอม-พิวเตอรีในยุคที่ 3 ทำให้ผู้ใช้เรียกใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลโดยไม่จำเป็นต้องทราบรูปแบบการจัดเก็บข้อมูล ประเภทหรือขนาดของข้อมูลนั้นๆ

ระบบฐานข้อมูลสำหรับงานวิจัยด้านความรุนแรงในสังคมไทย

ระบบฐานข้อมูลสำหรับงานวิจัยด้านความรุนแรงในสังคมไทย เป็นฐานข้อมูลที่จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการค้นคว้างานวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรง สามารถสืบค้นตามประเภทของข้อมูลได้ดังต่อไปนี้

Institute	สืบค้นตามสถาบัน
Topic	สืบค้นตามหัวข้อการวิจัย
Researcher	สืบค้นตามชื่อผู้วิจัย
Title	สืบค้นตามชื่องานวิจัย
Year	สืบค้นตามปีที่ทำวิจัย

การบรรจุข้อมูลงานวิจัย สามารถทำได้โดยใส่ข้อมูลตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. Author
2. Classification of the topic of this study
3. Title of this study
4. Name of research funding source / institutions

5. Abstract
6. What year was this study completed?
7. Does the research reported here represent your Doctoral dissertation?
8. Does the research reported here represent your Master Research Thesis?

การเตรียมระบบฐานข้อมูล

การเตรียมระบบฐานข้อมูลสำหรับงานวิจัยด้านความรุนแรงในสังคมไทยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ปัญหา (Problem Analysis)
2. การศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study)
 - ความเป็นไปได้ของเทคโนโลยี (Technological Feasibility)
 - ความเป็นไปได้ทางด้านการปฏิบัติการ (Operational Feasibility)
 - ความเป็นไปได้ทางเศรษฐศาสตร์ (Economic Feasibility)
3. การวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้ (Users Requirement Analysis)
 - ขอบเขตของฐานข้อมูลที่จะสร้าง
 - ความสามารถของโปรแกรมประยุกต์ที่จะสร้างขึ้น
 - อุปกรณ์ด้านฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่จะมีการใช้
 - การวางแผนเกี่ยวกับระยะเวลาในการทำงาน
4. การออกแบบฐานข้อมูล (Database Design)
 - การออกแบบฐานข้อมูลในระดับความคิด (Conceptual Database Design)
 - การออกแบบฐานข้อมูลในระดับตรรก (Logical Database Design)
 - การออกแบบฐานข้อมูลในระดับกายภาพ (Physical Database Design)
5. การออกแบบและพัฒนาโปรแกรม (Implementation)
6. การทำเอกสารประกอบโปรแกรม (Documentation)
7. การติดตั้งและการบำรุงรักษาโปรแกรม (Program Maintenance)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเอกสาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจปริมาณงานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความรุนแรงในสังคมไทย วิเคราะห์ผลงานวิจัย และสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัยด้านความรุนแรงในครอบครัว ตลอดจนจัดวางระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยด้านความรุนแรงใน Web site การวิจัยนี้โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1

สำรวจ รวบรวม และวิเคราะห์งานวิจัยและวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในสังคมไทยจากสถาบันการศึกษา เครือข่ายและองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่ทำงานเกี่ยวกับปัญหาด้านความรุนแรง ตลอดจนการดูแลช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความรุนแรงในสาขาวิชาชีพทั่วประเทศ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. รวบรวมงานวิจัยที่สำรวจได้ โดยจัดแยกเป็นหมวดหมู่ตามการจัดแบ่งประเภทความรุนแรง (Violence Classification) ขององค์การอนามัยโลก (WHO) ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ได้แก่

1) ความรุนแรงต่อตนเอง (Self-directed violence) ประกอบด้วย

1.1) การฆ่าตัวตาย (Suicide)

1.2) การทำร้ายตนเอง (Self inflicted injury)

2) ความรุนแรงระหว่างบุคคล (Interpersonal violence) ประกอบด้วย

2.1) ความรุนแรงในครอบครัว (Domestic violence) หมายถึง ความรุนแรงระหว่างคู่สมรส การทุบตีภรรยา ความรุนแรงต่อเด็ก ความรุนแรงต่อผู้สูงอายุ ความรุนแรงทางเพศต่อเด็กและผู้หญิงในบ้าน การข่มขืนโดยสามี และการข่มขืนอนาจารเด็กโดยบุคคลในครอบครัว

2.2) ความรุนแรงในชุมชน (Community violence) หมายรวมถึง การใช้ความรุนแรงในกลุ่มวัยรุ่น (Gang violence) การยกพวกตีกัน การข่มขืนจากคนแปลกหน้า (Stranger rape or sexual assault) การใช้ความรุนแรงในคู่เดท (Dating violence) การข่มขืนในคู่เดท (Date rape) การลวนลามทางเพศในสถานที่ทำงาน สถาบันการศึกษา และสถานที่ต่าง ๆ

3) ความรุนแรงระหว่างกลุ่ม (Collective violence) ประกอบด้วย

3.1) ความรุนแรงทางสังคม

3.2) ความรุนแรงทางการเมือง

3.3) ความรุนแรงทางเศรษฐกิจ

สำหรับการวิจัยนี้ ได้ใช้การแบ่งประเภทของความรุนแรงต่อผู้หญิง (Violence against women) หรือเรียกอีกนัยหนึ่งว่าความรุนแรงที่เกิดจากพื้นฐานทางด้านเพศ (Gender-based violence) ทำให้การแบ่งประเภทของความรุนแรงในการศึกษานี้ละเอียดมากยิ่งขึ้นเพราะมองความรุนแรงที่กระทำต่อผู้หญิงที่เกิดขึ้นในทุกประเภทของความรุนแรงที่จำแนกโดยองค์การอนามัยโลก

2. วิเคราะห์งานวิจัยในแต่ละหมวดโดยใช้หลักการ Integrative literature review และ Content analysis โดยศึกษาความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดของงานวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย และผลการวิจัย ตลอดจนวิเคราะห์คุณภาพของงานวิจัย โดยคำนึงถึงองค์ประกอบด้านภูมิหลังและประสบการณ์ของนักวิจัย และแนวคิดของนักวิจัยที่มีต่อผลการวิจัย ในการวิเคราะห์จะใช้หลักการวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงเป็นกรอบแนวคิดในการประเมินร่วมด้วย

3. สังเคราะห์องค์ความรู้จากกรอบแนวคิดงานวิจัยและผลของการวิจัยด้านความรุนแรง โดยในการวิจัยครั้งนี้จะมุ่งเน้นเฉพาะการวิจัยด้านความรุนแรงในครอบครัวเท่านั้น โดยจะใช้แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยสุขภาพผู้หญิง (Concepts of women's health research) และหลักการวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงเป็นกรอบในการวิเคราะห์ร่วมด้วย

ระยะที่ 2

จัดวางระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยด้านความรุนแรงในระบบอินเทอร์เน็ต โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. สร้าง Web site ชื่อ www.Violence.au.edu โดยใช้พื้นที่ในการจัดวางข้อมูลลงบน AU server
2. ประสานงานและขอความร่วมมือจาก AU net ของมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ในด้านการเขียนโปรแกรมและการสนับสนุนด้านเทคนิค (Technical support) ต่าง ๆ
3. ออกแบบระบบฐานข้อมูลและ web page โดยมีองค์ประกอบของเทคนิคขั้นต่ำดังนี้

การบริการ (Service)

- 1) Registration / User agreement (โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย)
- 2) Assign user ID
- 3) มี Auto reply system
- 4) Count number ของ visitor / user ทั้งเก่าและใหม่
- 5) มี E-mailโต้ตอบกับ user

ส่วนข้อมูล (Information) ประกอบด้วยข้อมูลดังต่อไปนี้

- 1) ความรู้และข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในสังคมไทยในรูปแบบต่าง ๆ
- 2) องค์กร/ประชาคม/ภาคี ที่ดำเนินงานด้านความรุนแรงและความเชื่อมโยงเพื่อติดต่อ (Link web page) และมีระบบสืบค้นที่ง่ายต่อการเรียกบทคัดย่องานวิจัยออกมามาศึกษา
- 3) รวบรวมข้อมูลงานวิจัยด้านความรุนแรง โดยจัดเรียงรายชื่องานวิจัย จำแนกตามหมวดหมู่
- 4) การส่งข้อมูลงานวิจัยจากนักวิจัยเข้มารวบรวมในฐานข้อมูล สามารถทำได้ 3 วิธี คือ
 - 4.1 ส่งเป็น attached file มาทาง E-mail
 - 4.2 ส่งเป็น FTP file

4.3 ส่งเนื้อหา บทความงานวิจัยโดยตรง โดยกรอกลงในแบบฟอร์มทางอิเล็กทรอนิกส์ที่วางรูปแบบไว้ให้ เมื่อกรอกข้อมูลหมดแล้วให้ส่งข้อมูลเข้ามาที่ server เพื่อจะได้ตรวจสอบและติดต่อกลับโดยเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลฐานข้อมูล

5. การสืบค้นข้อมูล สามารถหาข้อมูลได้หลายรูปแบบ ดังนี้

5.1 เลือกตามหมวดหมู่ของเรื่อง

5.2 ใช้ key word จากชื่อของงานวิจัย

5.3 ชื่อนักวิจัย

5.4 ชื่อสถาบันที่ผลิตงานวิจัย วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทและปริญญาเอก

ขั้นตอนการใช้ระบบฐานข้อมูล (ดูภาคผนวก)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสำรวจไปยังกลุ่มเป้าหมายทุกแห่ง และสืบค้นจากระบบฐานข้อมูลของห้องสมุด และฐานข้อมูลขององค์กรต่างๆ ที่มีอยู่ใน Web sites ต่างๆ

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1. การสืบค้นรายชื่องานวิจัยและวิทยานิพนธ์ในห้องสมุดของมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยทั้งในกรุงเทพและต่างจังหวัด ได้แหล่งข้อมูลที่มีการรวบรวมการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรง 14 แหล่ง ได้แก่ ฐานข้อมูลของห้องสมุดดังต่อไปนี้

1.1 มหาวิทยาลัยมหิดล (<http://mulinet1li.mahidol.ac.th>)

1.2 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (<http://library.car.chula.ac.th>)

1.3 มหาวิทยาลัยรามคำแหง (<http://library.lib.ru.ac.th>)

1.4 ศูนย์สารสนเทศการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (www.riclib.nrct.go.th)

1.5 มหาวิทยาลัยบูรพา (<http://www.lib.buu.ac.th>)

1.6 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (<http://www.lib.cmu.ac.th>)

1.7 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (<http://www.lib.kmutt.ac.th>)

1.8 มหาวิทยาลัยนเรศวร (<http://202.28.22.111/ftlist>)

1.9 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (<http://library2.nida.ac.th>)

1.10 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (<http://www.lib.ku.ac.th>)

1.11 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร

1.12 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง (<http://www.malib.lib.kmitl.ac.th>)

1.13 ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย (<http://thesis.tiac.or.th>)

1.14 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (<http://library.tu.ac.th>)

2. การสืบค้นงานวิจัยจากระบบฐานข้อมูลของสถาบันต่าง ๆ โดยใช้ Key words ดังนี้

ความรุนแรง	ความรุนแรงในเด็ก	ฆ่าตัวตาย
ความรุนแรงทางเพศ	ทารุณกรรม	ความรุนแรงในวัยรุ่น
ข่มขืน	ทำร้ายร่างกาย	ทะเลาะวิวาท
ลวนลาม	ความรุนแรงในผู้สูงอายุ	
การบังคับค้าประเวณี	ความรุนแรงในครอบครัว	
การค้าผู้หญิงข้ามชาติ	ความรุนแรงต่อผู้หญิง	
ล่วงเกินทางเพศ		
คุกคามทางเพศ		

การสืบค้นข้อมูล ได้กำหนดว่าต้องเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงที่ศึกษาในช่วงระยะเวลา 20 ปี ที่ผ่านมาคือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 ถึง 2544

การบริหารจัดการข้อมูลที่ได้จากการสืบค้น

ในแต่ละครั้งของการสืบค้นจากระบบฐานข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ผู้วิจัยจะได้ข้อมูลซ้ำซ้อนกันในแต่ละ Key word และแต่ละแหล่ง การบริหารจัดการข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นเบื้องต้นมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาบทคัดย่อหรือรายละเอียดของเรื่องที่สืบค้นได้ เพื่อแยกงานวิจัย สถาบัน วิทยานิพนธ์ออกจากหนังสือ ตำรา และบทความ โดยเลือกเฉพาะที่เป็นงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ไว้เท่านั้น
2. กำหนดแหล่งที่ผู้ช่วยวิจัยจะไปเก็บข้อมูลเพื่อป้องกันความซ้ำซ้อนกันในการได้มาซึ่งข้อมูลจากแต่ละแหล่ง
3. ข้อมูลที่ได้จากฐานข้อมูลของสถาบันต่างๆ ในต่างจังหวัด ผู้วิจัยใช้การติดต่อทำสำเนางานวิจัยจากบริการข้ามห้องสมุด ส่วนข้อมูลที่ได้จากแหล่งในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยจะเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
4. นำข้อมูลที่ได้มาจัดหมวดหมู่ โดยลงรหัสข้อมูล แหล่งข้อมูล และจัดทำตารางข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมรายงานวิจัยจากมหาวิทยาลัยและแหล่งต่าง ๆ มีดังนี้

- 3.1 การเก็บข้อมูลด้วยตนเองจากห้องสมุดต่างๆ
- 3.2 การติดต่อระหว่างห้องสมุด โดยให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ติดต่อกับห้องสมุดของมหาวิทยาลัยต่างๆ และใช้บริการการถ่ายเอกสารและจัดส่งงานวิจัยตามรายชื่อที่ผู้วิจัยสืบค้นไว้
- 3.3 เก็บข้อมูลจากนักวิจัยของสถาบันต่างๆ โดยส่งจดหมายและแบบรวบรวมงานวิจัยให้แก่ นักวิจัยโดยตรง และให้นักวิจัย/นักวิชาการที่มีผลงานวิจัยด้านความรุนแรงตอบแบบรวบรวมงานวิจัยพร้อมส่งเอกสารบทคัดย่อมายังผู้วิจัยทางไปรษณีย์ หรือ register เข้าระบบฐานข้อมูลโดยตรง

ผู้วิจัยส่งแบบสำรวจงานวิจัย / วิทยานิพนธ์ และแบบแสดงความยินยอมให้เผยแพร่ผลงานวิจัย / วิทยานิพนธ์ใน Web site ทางไปรษณีย์ จำนวนทั้งสิ้น 124 ชุด ได้รับแบบสำรวจกลับคืน 31 ชุด แบ่งเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรง ทั้งหมด 19 เรื่อง โดยเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงต่อตนเอง 2 เรื่อง งานวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงต่อเด็ก 4 เรื่อง ความรุนแรงในวัยรุ่น 5 เรื่อง ความรุนแรงในสังคม 1 เรื่อง ความรุนแรงทางเพศ 5 เรื่อง และความรุนแรงกับสื่อ 2 เรื่อง นอกจากนี้มีงานวิจัยที่ไม่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงจำนวน 8 เรื่อง โครงร่างวิจัย 2 เรื่อง และนักวิจัยไม่ยินยอมให้เผยแพร่ผลงานใน Web site 2 เรื่อง เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลเป็นตัวแทนของสถาบันไม่สามารถติดต่อกับนักวิจัยซึ่งลาออกจากสถาบันแล้ว และนักวิจัยที่เป็นผู้ร่วมวิจัยไม่สามารถอนุญาตให้เผยแพร่ได้ ข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องและไม่สมบูรณ์จึงได้ถูกตัดออก ไม่ได้นำมาวิเคราะห์

การตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น

ผู้วิจัยจะตรวจสอบความเพียงพอและครบถ้วนของข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้จากแหล่งต่าง ๆ เมื่อพบว่าข้อมูลไม่ครบจะให้ผู้ช่วยวิจัยไปเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม งานวิจัยที่เก็บรวบรวมมาแล้ว เมื่ออ่านลงในรายละเอียดและพบว่าไม่เกี่ยวข้องกัวัตถุประสงคการวิจัยจะถูกคัดออก

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นได้จำนวนงานวิจัยทั้งสิ้น 210 ชื่อเรื่อง เป็นงานวิจัยที่ได้ข้อมูลมาไม่สมบูรณ์ จำนวน 20 เรื่อง เหลือจำนวนงานวิจัยที่นำมาวิเคราะห์ทั้งสิ้น 190 เรื่อง โดยจำแนกตามประเภทของความรุนแรงดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนงานวิจัย จำแนกตามประเภทความรุนแรงและปีที่ศึกษา

ปีที่ศึกษา ประเภทความรุนแรง	พ.ศ. 2524 – 2533	พ.ศ. 2534 – 2544	รวม
ความรุนแรงต่อตนเอง			
- ฆ่าตัวตาย	3	30	33
- ทำร้ายตนเองอื่น ๆ	-	-	-
ความรุนแรงต่อผู้หญิง			
- ความรุนแรงต่อผู้หญิงในชีวิตคู่	3	22	25
- ความรุนแรงทางเพศ	9	41	50
ความรุนแรงต่อเด็ก	3	17	20
ความรุนแรงต่อผู้สูงอายุ	-	-	-
ความรุนแรงในวัยรุ่น	3	14	17
ความรุนแรงในสังคม	5	11	16
ความรุนแรงกับกฎหมาย	2	13	15
ความรุนแรงกับสื่อ	3	7	10
ความรุนแรงอื่น ๆ	-	4	4
รวม	31	159	190

4. หลักเกณฑ์ในการคัดสรรงานวิจัย (Inclusion criteria)

- 4.1 งานวิจัยสถาบันหรือวิทยานิพนธ์ปริญญาโท ปริญญาเอกของสาขาวิชาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงด้านต่าง ๆ
- 4.2 งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการเกิดความรุนแรงชนิดต่างๆ
- 4.3 งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบต่องานผู้กระทำและผู้ถูกกระทำในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและอื่นๆ
- 4.4 งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับอัตราความชุก อัตราอุบัติการณ์ของการเกิดความรุนแรงและรูปแบบต่างๆ (Prevalence and Incidence)
- 4.5 เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ หรือทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
- 4.6 ศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย หรือทั้ง 2 เพศ ในช่วงอายุและวัยต่างๆ
- 4.7 เป็นงานวิจัยที่ศึกษาความรุนแรงในขอบเขตดังต่อไปนี้
 - 1) ความรุนแรงต่อตนเอง (Self Directed Violence or Suicidal Behaviors/ Self-Inflicted Injuries)
 - 2) ความรุนแรงที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคล (Interpersonal Violence) จำแนกเป็น
 - ความรุนแรงต่อผู้หญิง/ในชีวิตคู่ (Violence Against Women / Partner Abuse)
 - ความรุนแรงในครอบครัว (Domestic Violence)
 - ความรุนแรงทางเพศ (Sexual Violence)
 - ความรุนแรงต่อเด็ก (Child Abuse & Neglect)
 - ความรุนแรงต่อผู้สูงอายุ (Elder Abuse & Neglect)
 - ความรุนแรงในวัยรุ่น (Youth Violence)
 - 3) ความรุนแรงระหว่างกลุ่ม (Collective Violence) ซึ่งหมายถึงความถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคม วัฒนธรรม หรือเกิดโดยโครงสร้างของสังคม รัฐ สถาบัน หรือองค์การ ซึ่งเป็นปัจจัยเกื้อหนุน ส่งเสริม สนับสนุนให้ความรุนแรงเกิดขึ้นและคงอยู่ ได้แก่ การบังคับค้าประเวณี การค้าแรงงานหญิงและเด็ก การค้าหญิงข้ามชาติ ความรุนแรงกับกฎหมาย ความรุนแรงกับสื่อ ความรุนแรงในสังคม และความรุนแรงอื่น ๆ

5. การบริหารจัดการข้อมูล

- 5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของสำเนางานวิจัยแต่ละเรื่อง
- 5.2 จัดแยกหมวดของงานวิจัย เพื่อสะดวกในการบริหารจัดการข้อมูล โดยลงรหัสดังนี้
 - รหัส 01 ความรุนแรงต่อตนเอง
 - รหัส 02 ความรุนแรงต่อเด็ก/ทารุณกรรม
 - รหัส 03 ความรุนแรงต่อครอบครัว/ความรุนแรงต่อผู้หญิงในชีวิตคู่
 - รหัส 04 ความรุนแรงในวัยรุ่น
 - รหัส 05 ความรุนแรงในสังคม

- รหัส 06 ความรุนแรงและสื่อ
- รหัส 07 ความรุนแรงทางเพศ
- รหัส 08 ความรุนแรงกับกฎหมาย
- รหัส 09 ความรุนแรงอื่นๆ

ความรุนแรงต่อผู้สูงอายุ จะจัดเข้ารหัส 10 แต่เนื่องจากในการศึกษาคั้งนี้ไม่พบบงานวิจัยในด้านนี้ ดังนั้นจึงไม่ได้นำเสนอไว้ สำหรับความรุนแรงกับสื่อและความรุนแรงกับกฎหมาย แม้จะจัดแยกรหัส แต่ในการวิเคราะห์จะรวมเข้ากับรหัส 05 หัวข้อความรุนแรงในสังคม เนื่องจากงานวิจัยมีจำนวนไม่มาก และเนื้อหางานวิจัยมีความเกี่ยวข้องกัน สำหรับงานวิจัยอื่นๆ ที่ไม่สามารถจัดเข้าพวกใดพวกหนึ่งได้ แต่ผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นงานวิจัยที่น่าสนใจและอาจเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจะจัดเข้าอยู่ในรหัส 09 ซึ่งในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ อาจจะนำมาร่วมวิเคราะห์หรือไม่ก็ได้

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลและสังเคราะห์งานวิจัยด้านความรุนแรงในสังคมไทยนี้ ได้ประยุกต์หลักการทบทวนงานวิจัยแบบบูรณาการ (Integrative research review) ของ Cooper (1982) และประยุกต์หลักการศึกษาวเคราะห์เนื้อหาวิจัย (Content analysis) ของ Polit & Hungler (2001) ซึ่งเป็นวิธีการวิเคราะห์งานวิจัยทุกเรื่อง นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ใช้หลักการวิจัยด้านความรุนแรงและแนวคิดการวิจัยสุขภาพผู้หญิงเป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ และสังเคราะห์งานวิจัยด้านความรุนแรงในครอบครัวด้วย

ข้อมูลงานวิจัยที่ผ่านการตรวจสอบความสมบูรณ์ ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ มีจำนวนทั้งสิ้น 190 เรื่อง จำแนกเป็นงานวิจัยที่ทำระหว่าง ปี พ.ศ. 2524 – 2533 มี จำนวน 31 เรื่อง และจำนวนงานวิจัยที่ทำระหว่างปี พ.ศ. 2535 – 2544 มี จำนวน 159 เรื่อง

รายงานการวิจัยทุกเรื่องได้ถูกอ่าน สรุป และบรรจุลงในตารางวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยและข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

การตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล

ก่อนวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลที่เก็บมาได้ว่าเพียงพอหรือไม่ โดยเปิดดูเอกสารถ่ายสำเนางานวิจัยทุกหน้าว่าได้ถ่ายสำเนาครบถ้วนหรือไม่ ข้อมูลที่ได้มาไม่ครบ ได้แยกไว้เพื่อรอไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติมให้ครบ งานวิจัยหรือเอกสารบทความงานวิจัยที่อ่านแล้วไม่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยหรือเป็นการวิจัยที่ทำก่อนปี พ.ศ. 2524 ก็จะตัดทิ้งไป ผู้วิจัยอ่านงานวิจัยในส่วน of วัตถุประสงค์ กลุ่มตัวอย่าง ระเบียบวิธีวิจัย ผลการวิจัยและข้อเสนอแนะงานวิจัยแต่ละเรื่องเพื่อดูแนวโน้มกว้าง ๆ ของงานวิจัยส่วนใหญ่ แล้วจึงนำข้อสังเกตที่ได้จากการอ่านนี้มาออกแบบตารางวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ง่ายและสะดวกต่อการจำแนกข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะงานวิจัยต่าง ๆ หลังจากนั้นผู้วิจัยจะอ่านงานวิจัยแต่ละเรื่องซ้ำ และลงในตารางวิเคราะห์ รวมทั้งลงรายละเอียด แล้วสรุปลงในตารางวิเคราะห์ข้อมูล (ดูภาคผนวก)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการสร้างข้อสรุปจากการศึกษางานวิจัยแต่ละเรื่อง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์เนื้อหาางานวิจัยออกเป็นสองส่วน ส่วนแรก คือ การวิเคราะห์เนื้อหาส่วนหนึ่งของระเบียบวิธีวิจัย โดยสรุปลงตารางวิเคราะห์เพื่อให้ง่ายต่อการเปรียบเทียบข้อมูลแต่ละเรื่อง วิเคราะห์งานวิจัยที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันว่ามีจำนวนงานวิจัยที่เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ งานวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นอย่างไร ผู้วิจัยจะออกแบบตารางแล้วนับจากข้อสังเกตแนวโน้มการวิจัยในแต่ละด้าน และกำหนดหัวข้อกว้าง ๆ ตามกรอบแนวคิดการวิจัยด้านความรุนแรงและกรอบแนวคิดการวิจัยสุขภาพสตรีด้วย

เพื่อสะดวกในการลงข้อมูลให้ครบถ้วน หลังจากนั้น ผู้วิจัยจะอ่านงานวิจัยในตารางวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละเรื่อง แล้วนำเข้าตารางแจกแจงเปรียบเทียบงานวิจัยกลุ่มที่ทำในช่วง 10 ปีแรก และงานวิจัยที่ทำในช่วง 10 ปี หลัง

ส่วนที่สองเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลแบบการสร้างข้อสรุป โดยอ้างผลการวิจัยและข้อเสนอแนะจากการวิจัย และสรุปลงในตารางวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป ผู้วิจัยจะนำข้อมูลส่วนนี้จากตารางวิเคราะห์มาวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) โดยผู้วิจัยจะตั้งเป็นสมมติฐานชั่วคราว เมื่อข้อมูลงานวิจัยแต่ละเรื่องในตารางวิเคราะห์ได้ถูกอ่านแล้ว ผู้วิจัยจะกลับไปหาข้อมูลเพิ่มเติมจากข้อมูลวิจัยในต้นฉบับในกรณีที่มีข้อสงสัยในข้อมูลใด ๆ จากนั้นจึงจะสรุปได้ว่าข้อมูลงานวิจัยที่วิเคราะห์ในแต่ละเรื่องนี้นับสนับสนุนสมมติฐานชั่วคราวที่ตั้งขึ้นก็เรื่อง ในทิศทางใด ชัดแจ้งหรือสอดคล้อง เมื่อข้อมูลงานวิจัยที่นำมาวิเคราะห์ได้ถูกวิเคราะห์ครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยจึงจะเขียนเป็นข้อสรุปว่าแนวโน้มงานวิจัยความรุนแรงด้านต่าง ๆ เป็นอย่างไร มีข้อสังเกตอะไร มีข้อจำกัดอะไรบ้าง มีผลการวิจัยที่สอดคล้องสนับสนุนกันอย่างไร หรือขัดแย้งกันอย่างไรอีกครั้งหนึ่ง

การวิเคราะห์งานวิจัย ในทางการปฏิบัติจริง เริ่มตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นมาได้ และวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) ดังนี้

1. ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับประเภทของความรุนแรงขององค์การอนามัยโลก เป็นตัวแบ่งชนิดของงานวิจัย
2. ใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยสุขภาพสตรี (Concepts of Women's Health Research) เพื่อจำแนกงานวิจัยแต่ละเรื่องมีลักษณะดังต่อไปนี้ อย่างไม่

2.1 ความเหมาะสมในการตั้งเป้าหมายการวิจัย (Establishment of appropriate research goals) การวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว ควรจะต้องตั้งเป้าหมายการวิจัยในการพัฒนาความรู้ ซึ่งจะช่วยป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพและความเจ็บป่วย ตลอดจนการส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของสตรี การวิจัยนั้นจะต้องเป็นการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับสตรี ต้องมุ่งประเด็นและเอื้อประโยชน์ต่อการแก้ไขความไม่เสมอภาคหรือไม่เป็นธรรมต่อสตรี เป็นงานวิจัยที่ทำเพื่อสตรี ซึ่งตระหนักถึงข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการเมืองของการวิจัย (Political realities in research) และสังคม เป้าหมายสุดท้ายของการวิจัยจะต้องมุ่งเน้นที่การชี้้นำการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสร้างระบบสังคมที่มีความเป็นธรรม และเท่าเทียมกันระหว่างเพศ ผลของการวิจัยจะต้องอุทิศให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเสรีภาพของสตรี

2.2 การพัฒนารอบแนวคิดทางทฤษฎีของงานวิจัย (Development of theoretical framework of the research) การวิจัยเกี่ยวกับสุขภาพสตรีควรระบุทฤษฎีหรือกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยและการนำทฤษฎีเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการวิจัย การกำหนดกรอบแนวคิดนี้จะเป็นตัวควบคุมให้การวิจัยมีการกำหนดตัวแปรที่จะศึกษาหรือกำหนดสมมติฐานของการศึกษา

2.3 การใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่เหมาะสม (Application of appropriate research methods) การวิจัยเกี่ยวกับสุขภาพสตรี ต้องใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่ครอบคลุมแนวคิดเกี่ยวกับการไม่เหยียดเพศ

(Nonsexist ideology) ระมัดระวังเกี่ยวกับความลำเอียงทางเพศ (Gender bias) ในงานวิจัย จะต้องละเว้นการแบ่งประเภทของเพศและความลำเอียงอื่นๆ (Sex/gender typology) นอกจากนี้งานวิจัยเกี่ยวกับสุขภาพสตรี ต้องหลีกเลี่ยงการใช้มุมมองของผู้ชายเป็นบรรทัดฐานในการตัดสินใจ และหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาที่สื่อถึงการดำรงไว้ซึ่งการแบ่งแยกเพศ ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในงานวิจัยเหล่านี้ จะต้องเริ่มด้วยการตั้งคำถามการวิจัยที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับเป้าหมายการวิจัยและสะท้อนจิตสำนึกของแนวคิดเกี่ยวกับสตรีนิยม (Feminist Consciousness) ตลอดจนเป็นคำถามการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความกังวลของสตรี หัวข้อการวิจัยควรมีประโยชน์ และตอบสนองความพึงพอใจและความต้องการของแหล่งสนับสนุนการวิจัยและความอยากรู้ของผู้วิจัย รูปแบบการวิจัยอาจเป็นได้ทั้งเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ หรือทั้ง 2 รูปแบบ การใช้รูปแบบการวิจัยที่ผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Triangulation methods) หรือรูปแบบอื่นๆ ได้แก่การวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เป็นต้น

กระบวนการวิจัยควรจะเน้นการร่วมมือรวมพลังและการปฏิบัติการ ความสัมพันธ์ของผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยหรือกลุ่มตัวอย่าง จะต้องมีความสำคัญที่เท่าเทียมกัน เคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน ไม่มีการแบ่งชนชั้น และระดับ ไม่มีการบงการหรือชี้นำ แต่เป็นการสนับสนุนให้เกิดบรรยากาศของการพูดคุย การดำเนินงานต่างๆ ควรได้รับการยอมรับจากสตรีที่เข้าร่วมวิจัย และสะท้อนข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับชีวิตและประสบการณ์ของเขา ภายใต้บริบทของชีวิตสังคมของสตรี

สำหรับการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพจะต้องยอมรับในความเที่ยงตรงของประสบการณ์ และการแสดงความคิดเห็นและความต้องการของสตรี ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นในการสร้างความเชื่อถือของการวัดและวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัย

3. ใช้หลักการวิจัยด้านความรุนแรง โดยคำนึงถึงข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันความปลอดภัย และคำนึงถึงสิทธิของผู้ถูกศึกษาวิจัย ตลอดจนจริยธรรมของนักวิจัย ดังนี้

3.1 กำหนดมาตรการป้องกันความปลอดภัยแก่ผู้ถูกวิจัยและทีมงานวิจัยอย่างชัดเจนในโครงการวิจัย

3.2 ออกแบบระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้องเหมาะสมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ดีและสามารถตอบคำถามการวิจัยได้

3.3 ทีมงานวิจัยทุกคนควรจะได้รับทราบขอบเขตเฉพาะทาง เพื่อสามารถดำเนินการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพและได้ข้อมูลที่ถูกต้องเชื่อถือได้

3.4 ระบุมาตรการอย่างจริงจังในการลดภาวะความวิตกกังวลและไม่สบายใจของผู้ถูกวิจัย

3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและแปลผลข้อมูลถูกต้องเชื่อถือได้

3.6 คำถามเกี่ยวกับความรุนแรงที่จะใช้ในการเก็บข้อมูล จะต้องผ่านการพิจารณารับรองระเบียบวิธีวิจัยและตรวจสอบด้านจริยธรรมโดยผู้เชี่ยวชาญแล้ว

การวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบข้อมูล

ผู้วิจัยจัดทำตารางลงข้อมูลเปรียบเทียบงานวิจัยในช่วง 10 ปีแรกและ 10 ปีหลัง เพื่อจะได้เห็นแนวโน้มของการทำวิจัย ตลอดช่วง 20 ปี ว่ามีลักษณะอย่างไร เพื่อจะได้นำผลการวิเคราะห์ไปสร้างข้อสรุปเชิงนามธรรม โดยพิจารณาเฉพาะคุณสมบัติร่วมที่มีความหมายในการอธิบายเท่านั้น

การควบคุมคุณภาพการวิจัย

1. ผู้ร่วมวิจัยจะได้รับทราบถึงวิธีการบรรจุข้อมูลลงในตารางวิเคราะห์
2. ผู้วิจัยหลักจะต้องทำตารางวิเคราะห์ทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์จากข้อมูลที่ลงในตารางวิเคราะห์อีกครั้ง
3. ผู้วิจัยหลักเป็นผู้ทำการวิเคราะห์คนเดียว เพื่อลดปัญหาความเป็นปรนัยในการตีความข้อมูลและอคติของผู้วิจัยแต่ละบุคคลที่ไม่อาจควบคุมได้
4. ลดอคติส่วนตัวของผู้วิจัย โดยการกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นกรอบไว้ เพื่อให้งานวิจัยแต่ละเรื่องได้ผ่านการวิเคราะห์ในแนวทางเดียวกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยจะไม่นำความเชื่อและแนวคิดพื้นฐานของตนมาตัดสินงานวิจัยที่กำลังวิเคราะห์แต่อย่างใด
5. เชิญผู้เชี่ยวชาญวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะ

ข้อพิจารณาเกี่ยวกับปัญหาจริยธรรมในการวิจัย

1. หลีกเลี่ยงการวิจารณ์งานวิจัยโดยระบุชื่อผู้แต่งโดยตรง หรือกล่าวพาดพิงสถาบันที่สนับสนุนการวิจัยในลักษณะใด ๆ ทั้งนี้งานวิจัยแต่ละเรื่องจะถูกนำมาวิเคราะห์และถูกบริหารจัดการเสมือนหนึ่งเป็นหน่วยของประชาชนที่ศึกษา การวิจารณ์จะต้องกระทำในภาพรวม
2. การรวบรวมข้อมูลในระบบฐานข้อมูลนั้น งานวิจัยที่ขอโดยตรงจากผู้วิจัย จะต้องได้รับการยินยอม (consent) ก่อนนำไปเผยแพร่ใน Web site
3. งานวิจัยที่เผยแพร่อยู่แล้วในระบบฐานข้อมูลอื่น ๆ ของห้องสมุดต่าง ๆ ของสถาบันหรือมหาวิทยาลัย จะดึงข้อมูลเฉพาะบทคัดย่อลงในระบบฐานข้อมูลใน Web site โดยระบุว่า เพื่อการศึกษาเท่านั้น และจะระมัดระวังไม่ให้มีการนำข้อมูลไปกระทำเพื่อประโยชน์ทางการค้าหรือธุรกิจใด ๆ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยด้านความรุนแรงในทุกด้านได้ถูกวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นในด้านวัตถุประสงค์ ระเบียบวิธีวิจัย กลุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสรุปเพื่อให้เห็นความแตกต่างของการศึกษาวิจัยในช่วง 10

ปีแรก และ 10 ปีหลังของการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัย (พ.ศ. 2524 – 2544) การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล ได้ถูกนำเสนอไว้ในตารางที่ 2-10 ดังต่อไปนี้

งานวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงต่อตนเอง

การศึกษาเกี่ยวกับความรุนแรงต่อตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฆ่าตัวตายและพยายามฆ่าตัวตาย ในช่วง 10 ปีแรก พบว่ามีจำนวนเพียง 3 เรื่อง ซึ่งเป็นการศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุ ระบาดวิทยาของการฆ่าตัวตายและบุคลิกภาพของเยาวชนที่ฆ่าตัวตาย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพรรณนา แต่ในช่วง 10 ปีหลังงานวิจัยได้พัฒนาและมีจำนวนมากขึ้นถึง 10 เท่า โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ 20 เรื่อง และเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ 9 เรื่อง เป็นทั้งวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ 1 เรื่อง กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่ศึกษากับผู้กระทำความรุนแรงต่อตนเอง และมีการศึกษาจากบุคคลใกล้ชิดของผู้ที่กระทำความรุนแรงต่อตนเองเพียง 3 เรื่อง (สุรสิงห์ วิศรุตรัตน์ และคณะ, 2542; ชำรง สมบุญตนนท์ และคณะ, 2543; มานิดา สิงห์ชฎิต และคณะ, 2543) งานวิจัยเหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มการฆ่าตัวตาย และพยายามฆ่าตัวตายสูงขึ้นโดยเฉพาะจากงานวิจัยในช่วง 10 ปีหลัง ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการฆ่าตัวตายนั้น งานวิจัยส่วนใหญ่พบว่า ปัญหาความขัดแย้งในชีวิตคู่ การทะเลาะกันในครอบครัว การใช้ความรุนแรงในครอบครัว เป็นสาเหตุใหญ่ของการฆ่าตัวตาย เพศหญิงทำการพยายามฆ่าตัวตายมากกว่าเพศชาย โดยเฉพาะในกลุ่มอายุ 15-30 ปี แต่แนวโน้มของกลุ่มอายุจะลดลงเป็นกลุ่ม 15-19 ปี หรือกลุ่มวัยรุ่นมากขึ้น (กัมศักดิ์ บุญเจียร, 2541; ยิ่งรัตน์ ตันติรังสี และคณะ, 2541; วัชรีย์ อุจะรัตน, 2541; ณัฐวุฒิ ใจชื่นชม, 2542; มาโนช หล่อตระกูล และคณะ, 2544) เพศชายมีอัตราฆ่าตัวตายสำเร็จมากกว่าเพศหญิง (มาโนช หล่อตระกูล, 2541; จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณ และ วิสุทธิ์ กิตติวัฒน์, 2527) การฆ่าตัวตายและฆ่าผู้อื่นตายด้วยมักพบว่า เพศชายเป็นผู้กระทำและเพศหญิงเป็นเหยื่อ (ธัญลักษณ์ รุจิภักดิ์, 2542) นอกจากนี้ การศึกษาส่วนใหญ่มีผลที่สอดคล้องกันว่าปัจจัยด้านบุคลิกภาพ ด้านจิตใจ และด้านลักษณะครอบครัว การเลี้ยงดู และการมีปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว เป็นปัจจัยที่สำคัญในบุคคลที่ใช้ความรุนแรงต่อตนเอง นอกจากนี้งานวิจัยในช่วง 10 ปีหลัง ยังให้ความสำคัญกับการศึกษาปัจจัยด้านความเครียดที่เป็นสาเหตุให้เกิดการฆ่าตัวตายมากขึ้น (ประทุม สุขมี, 2541; มนตรี นามมงคล และคณะ, 2540; ธนู ชาติชนานนท์ และคณะ, 2542; มรุณีน คำวงษ์ปิ่น, 2543) การศึกษาเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายในกลุ่มผู้ใหญ่ที่ทำงานในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ นั้นพบว่ามีสัมพันธภาพกับความเครียดเกี่ยวกับงาน เศรษฐกิจ และครอบครัว

การอภิปรายผลการวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงต่อตนเอง

เนื่องจากงานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาโดยจิตแพทย์และบุคลากรทางด้านสาธารณสุข ดังนั้นผลการวิจัยส่วนใหญ่มักสรุปว่าผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย คิดฆ่าตัวตายและฆ่าตัวตายสำเร็จนั้น มีปัญหาทางสุขภาพจิตชนิดซึมเศร้า มีงานวิจัยเพียงส่วนน้อย (2 เรื่อง) ที่กล่าวถึงความเชื่อผิด (Myth) เกี่ยวกับการฆ่าตัวตาย (ธีรราชย์ งามทิพย์วัฒนา และ สุชีรา ภัทรายุทธวรรณ์, 2542; เสาวนีย์ พัฒนอมร และ อัมพร เบญจพลพิทักษ์, 2543) ในด้านการศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพของผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย มักพบว่ามีพื้นฐานการถูกเลี้ยงดูที่ไม่ดี เป็นลูกคนกลางขาดความอบอุ่น งานวิจัยเหล่านี้มีแนวโน้มจะกล่าวโทษว่าเป็นข้อบกพร่องของผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายมากกว่า มีข้อน่าสังเกตว่าการใช้อาวุธปืนในการฆ่าตัวตายและฆ่าผู้อื่นพบได้บ่อย

ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่สรุปว่าเป็นเพราะผู้ใช้ความรุนแรงสามารถเข้าถึงอาวุธเหล่านี้มากเกินไป เนื่องจากไม่มี
มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมอย่างจริงจัง

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบลักษณะงานวิจัยความรุนแรงต่อตนเอง ปี พ.ศ. 2524 – 2544

ข้อมูลทีวิเคราะห์	ปี พ.ศ. 2524 – 2533	ปี พ.ศ. 2534 – 2544	รวม
วัตถุประสงค์การศึกษา			
- ศึกษาในปัจจัย/สาเหตุ	2	16	18
- ศึกษาผลกระทบต่อสุขภาพ	-	-	-
- ศึกษาขนาดของปัญหา/ความชุก	1	10	11
- ศึกษาความคิดเห็น/การรับรู้ปัญหา	-	2	2
- ศึกษาแนวทางป้องกัน/แก้ไขปัญหา	-	8	8
- มุ่งเน้นส่งเสริมสถานภาพ/สุขภาพผู้หญิง	-	-	-
- อื่น ๆ			
- ทดสอบทฤษฎี	-	1	1
- ผลกระทบทั่วไป	-	1	1
ระเบียบวิธีวิจัย			
- วิจัยเชิงปริมาณ	3	20	23
- วิจัยเชิงคุณภาพ	-	9	9
- วิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ	-	1	1
กลุ่มตัวอย่าง			
- ผู้กระทำความรุนแรง	1	12	13
- ผู้ถูกกระทำความรุนแรงโดยตรง	-	-	-
- ผู้ถูกกระทำความรุนแรงโดยอ้อม	-	3	3
- ผู้ชายทั่วไป	-	-	-
- ผู้หญิงทั่วไป	-	-	-
- ผู้ชายและผู้หญิงทั่วไป	-	9	9
- อื่น ๆ			
- เอกสาร	2	2	4
- นักวิชาชีพ	-	4	4
การเก็บรวบรวมข้อมูล			
- ใช้แบบสอบถาม	1	16	17
- สัมภาษณ์เจาะลึก	-	9	9
- สังเกต/มีส่วนร่วม	-	3	3
- เอกสาร/รายงาน	1	8	9
- ใช้เครื่องมือวัดมาตรฐานที่ประยุกต์ จากต่างประเทศ	1	9	10
กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย	-	3	3
มีการป้องกันอคติด้านเพศ (Gender bias)	-	-	-
มีข้อกำหนดทางจริยธรรมและปกป้องสิทธิ ของผู้ถูกวิจัย	-	-	-
รวมจำนวนงานวิจัย	3	30	33

การศึกษาเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงต่อตนเองโดยการฆ่าตัวตายนี้ ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาโดยวิธีการของระบาดวิทยา การศึกษาอัตราและความชุกของการฆ่าตัวตายในสถานที่เฉพาะเจาะจง ทำให้รายงานวิจัยที่ได้ไม่สามารถอ้างอิงถึงประชากรไทยส่วนใหญ่ได้ เนื่องจากขาดการนำเอาตัวแปรวัฒนธรรมและความเชื่อมาร่วมศึกษาด้วย

การศึกษาจำนวนไม่ต่ำกว่า 10 เรื่อง ที่ประยุกต์ใช้เครื่องมือจากต่างประเทศ ซึ่งอาจไม่เหมาะสมกับสภาพของสังคมไทยเท่าที่ควร นอกจากนี้ไม่มีงานวิจัยเรื่องใด ระบุถึงข้อกำหนดทางจริยธรรมและการปกป้องสิทธิของผู้ถูกวิจัย มีงานวิจัยเพียง 1 เรื่อง ที่กล่าวถึงมาตรฐานเชิงซ้อนทางเพศที่มีต่อความคาดหวังในบทบาททางเพศและการฆ่าตัวตาย (มานิช หล่อตระกูล และคณะ, 2544)

แนวโน้มการศึกษาวิจัยความรุนแรงต่อตนเองในช่วง 10 ปีหลัง ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปให้ความสนใจกับรูปแบบการฆ่าตัวตายอื่น ๆ เช่น ปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้เกิดการฆ่าตัวตายหมู่ (เบญจพร ปัญญา, 2541) การฆ่าผู้อื่นแล้วฆ่าตัวตายตาม (ธัญลักษณ์ รุจิภักดิ์, 2542) หรือความพยายามที่จะศึกษาแนวทางการป้องกันฆ่าตัวตายโดยศึกษาเกี่ยวกับความคิดที่จะฆ่าตัวตาย (ประเวช ตันตินิวัฒน์สกุล, 2543) บทบาทของชุมชนที่จะมีส่วนช่วยป้องกันและช่วยเหลือบุคคลที่มีปัญหาก่อนที่จะตัดสินใจฆ่าตัวตาย (มานิดา สิงห์ขจิต และคณะ, 2543) ตลอดจนทักษะในการเจรจาต่อรองเพื่อยุติปัญหาการฆ่าตัวตายของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง (เอกรัฐ สวนแสน, 2543) ทั้งนี้การศึกษเกี่ยวกับการป้องกันและรูปแบบการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือการใช้ความรุนแรงต่อตนเองมีแนวโน้มจะมากขึ้นในปัจจุบัน (เสาวนีย์ พัฒนอมร และอัมพร เบญจพลพิทักษ์, 2543; เนาวรัตน์ บู่ทอง, 2544; ศุภรัตน์ เอกอัศวิน, 2544)

การศึกษาวิจัยด้านความรุนแรงต่อตนเองในรูปแบบอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการฆ่าตัวตายและพยายามฆ่าตัวตายนั้นยังไม่พบในการศึกษารั้งนี้ วิธีการที่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยใช้ในการทำร้ายตนเองมากที่สุดโดยเฉพาะผู้หญิง คือ การใช้ยาและสารเคมี และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของงานวิจัยที่คล้ายคลึงกันเกี่ยวกับการจัดให้บริการให้คำปรึกษาแก่บุคคลเมื่อมีความเครียด การฝึกอบรมเยาวชนให้เรียนรู้การแก้ไขปัญหาและเผชิญกับความเครียดและความขัดแย้งอย่างเหมาะสม รวมทั้งการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาการฆ่าตัวตายนับว่ามีประโยชน์ แต่อาจเนื่องจากผลงานวิจัยเหล่านี้ยังไม่ได้ถูกนำไปปฏิบัติหรือขยายผลการดำเนินงานป้องกันแก้ไขอย่างจริงจัง ตลอดจนองค์ความรู้ที่ได้ อาจไม่เพียงพอที่จะชี้ให้เห็นภาพที่ชัดเจนว่าปัญหาที่เกิดขึ้นมีรากเหง้าที่แท้จริงอย่างไร มีปัจจัยด้านวัฒนธรรมความเชื่อมาเกี่ยวข้องหรือไม่ ดังนั้นปัญหาการฆ่าตัวตายและพยายามฆ่าตัวตาย จึงคงมีอยู่และนับวันจะเพิ่มจำนวนมากขึ้นในสังคมไทย งานวิจัยด้านนี้จึงควรได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจัง ให้มีการเน้นด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อป้องกันปัญหาในกลุ่มเสี่ยง และการวิจัยเพื่อหาความต้องการด้านบริการและพัฒนาบริการด้านต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ และเข้าถึงบุคคลเหล่านี้ก่อนที่จะมีการตัดสินใจใช้ความรุนแรงต่อตนเอง

งานวิจัยด้านความรุนแรงต่อเด็ก

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้รวบรวมงานวิจัยด้านความรุนแรงต่อเด็ก และการทารุณกรรมเด็ก จำนวนรวมทั้งสิ้น 20 เรื่อง ในช่วง 10 ปีแรก มีการศึกษาค่อนข้างน้อย โดยมีงานวิจัยเพียง 3 เรื่อง ซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณทั้งหมด แต่ในช่วง 10 ปีหลัง มีจำนวนถึง 17 เรื่อง ประกอบด้วยงานวิจัยเชิงคุณภาพ 9 เรื่อง งานวิจัยเชิงปริมาณ 7 เรื่อง และเป็นทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ 1 เรื่อง งานวิจัยด้านนี้ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเพื่อหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหา มุ่งศึกษาปัจจัยและสาเหตุของความรุนแรง ความชุกหรือขนาดของปัญหา ตลอดจนการศึกษาถึงการรับรู้และความคิดเห็นต่อปัญหาความรุนแรงต่อเด็ก

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเด็กที่ถูกกระทำความรุนแรงโดยตรง โดยเฉพาะงานวิจัยในช่วง 10 ปีหลัง สำหรับงานวิจัยในช่วง 10 ปีแรก ซึ่งมุ่งเน้นการศึกษาถึงสาเหตุและรูปแบบของการถูกกระทำทารุณกรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้จึงมุ่งไปที่เด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์เด็กกำพรสและสถานพินิจและคุ้มครองเด็กต่าง ๆ ซึ่งมีประสบการณ์เคยถูกกระทำความรุนแรงโดยตรง รวมทั้งเด็กที่เคยถูกกระทำความรุนแรงและได้ใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น การศึกษากับบุคลากรด้านวิชาชีพที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องดูแลเด็กที่ถูกทารุณกรรม จัดเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาที่มีจำนวนมากที่สุด ทั้งนี้ แนวโน้มการวิจัยเริ่มเบนทิศทางการศึกษาหาสาเหตุและรูปแบบการทารุณกรรม โดยศึกษาจากเหยื่อมาเป็นการหาแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหา ซึ่งบุคลากรที่ดูแลเป็นส่วนสำคัญที่อาจเป็นทั้งอุปสรรคในการทำงานด้านนี้ และมีโอกาสพัฒนาให้งานด้านนี้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ดังนั้นจึงเป็นไปได้ที่แนวโน้มการวิจัยในช่วง 10 ปีหลังได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรมากขึ้น แม้ວ່างานวิจัยส่วนใหญ่ในช่วง 10 ปีหลังจะเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ที่ให้ความสำคัญกับการทบทวนศึกษาเอกสาร ทั้งในด้ำนวรรณกรรมและกฎหมาย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล แต่ส่วนใหญ่ก็ยังคงใช้แบบสอบถามด้วย และมีงานวิจัยจำนวน 3 เรื่องที่ใช้การประยุกต์เครื่องมือจากแบบวัดมาตรฐานจากต่างประเทศ (อภิรดี ศิริแก้ว, 2537 ; พรฤดี นิธิรัตน์, 2540 ; สุภาเพ็ญ คชพลายุกต์, 2541) งานวิจัยส่วนใหญ่ไม่ได้ระบุถึงมาตรการด้านจริยธรรมของงานวิจัยในการปกป้องสิทธิและคุ้มครองกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเหยื่อของความรุนแรงจากผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากงานวิจัย

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบลักษณะงานวิจัยความรุนแรงต่อเด็ก ปี พ.ศ. 2524 – 2544

ข้อมูลทีวิเคราะห์	ปี พ.ศ. 2524 – 2533	ปี พ.ศ. 2534 – 2544	รวม
วัตถุประสงค์การศึกษา			
- ศึกษาในปัจจัย/สาเหตุ	1	7	8
- ศึกษาผลกระทบต่อสุขภาพ	2	-	2
- ศึกษาขนาดของปัญหา	1	5	6
- ศึกษาความคิดเห็น/การรับรู้ปัญหา	1	8	9
- ศึกษาแนวทางป้องกัน/แก้ไขปัญหา	1	7	8
- มุ่งเน้นส่งเสริมสถานภาพ/สุขภาพผู้หญิง	-	-	-
- อื่น ๆ			
- ผลกระทบทั่วไป	1	-	1
- มาตรการทางกฎหมาย	1	4	5
- บทบาทในการช่วยเหลือของนักวิชาชีพ	-	4	4
ระเบียบวิธีวิจัย			
- วิจัยเชิงปริมาณ	3	7	10
- วิจัยเชิงคุณภาพ	-	9	9
- วิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ	-	1	1
กลุ่มตัวอย่าง			
- ผู้กระทำความรุนแรง	2	-	2
- ผู้ถูกกระทำความรุนแรงโดยตรง	-	3	3
- ผู้ถูกกระทำความรุนแรงโดยอ้อม	-	-	-
- ผู้ชายทั่วไป	-	-	-
- ผู้หญิงทั่วไป	-	-	-
- ผู้ชายและผู้หญิงทั่วไป	-	4	4
- อื่น ๆ			
- นักวิชาชีพ	1	9	10
- เอกสาร	-	2	2
การเก็บรวบรวมข้อมูล			
- ใช้แบบสอบถาม	3	9	12
- สัมภาษณ์เจาะลึก	2	7	9
- สังเกต/มีส่วนร่วม	-	2	2
- เยี่ยมบ้าน	-	1	-
- เอกสาร	1	7	-
- ใช้เครื่องมือวัดมาตรฐานที่ประยุกต์ จากต่างประเทศ	-	3	3
กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย	-	-	-
มีการป้องกันอคติด้านเพศ (Gender bias)	-	-	-
มีข้อกำหนดทางจริยธรรมและปกป้องสิทธิ ของผู้ถูกวิจัย	-	1	1
รวมจำนวนงานวิจัย	3	17	20

อภิปรายผลการวิจัยความรุนแรงต่อเด็ก

การวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงต่อเด็กส่วนใหญ่ได้ผลการวิจัยที่ใกล้เคียงกันและสอดคล้องกัน ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. การทารุณกรรมเด็กที่เกิดขึ้นบ่อยในสังคมไทย มีลักษณะครอบคลุมการทารุณกรรม 4 ประเภท คือ การทารุณทางร่างกาย ทางด้านจิตใจ ทางด้านเพศ และการปล่อยปละละเลยไม่เลี้ยงดูอย่างเพียงพอ (จรัญญา นิตยสุวรรณ, 2536; อรณี นมรักษ์, 2539 ; พรฤดี นิธิรัตน์, 2540)

2. สังคมไทยยังขาดความตระหนักต่อปัญหาการทารุณกรรมเด็ก (จรัญญา นิตยสุวรรณ, 2536) นักวิชาชีพด้านสื่อสารมวลชน และประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาการทารุณกรรมเด็ก อย่างถูกต้อง ส่วนใหญ่จะรับรู้ว่าเป็นปัญหา ถ้าเป็นการทำร้ายร่างกายและทำร้ายทางเพศ และยังมอง การทารุณกรรมทางจิตใจและการปล่อยปละละเลยไม่เลี้ยงดูไม่ออกว่าเป็นการกระทำทารุณกรรมอย่างหนึ่ง (อาภาพรณ ถาวโรฤทธิ์, 2542) ปัญหาการวิจัยหลายเรื่องชี้ให้เห็นว่ารากฐานปัญหาความรุนแรงในเด็ก ยังไม่ได้รับการป้องกันแก้ไขอย่างเต็มที่ เนื่องจากทัศนคติของคนไทยที่ยังไม่ได้คำนึงถึงสิทธิของเด็กเท่า ที่ควรเช่นเดียวกับในต่างประเทศ (กิตติพัฒน์ นนทบุรีมະดุลย์, 2528 ; วิชา มหาคุณ และวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล, 2533 ; อรณี นมรักษ์, 2539 ; อาภาพรณ ถาวโรฤทธิ์, 2542 และ สาลิกา ธิติสุทธิ์, 2542) ในสังคมไทยยังมีความคิดว่าการทุบตีเด็กเป็นสิ่งที่อาจกระทำได้ในครอบครัว เนื่องจากเด็กเป็น สมบัติของบิดามารดา และการทุบตีดูด่าว่ากล่าวรวมทั้งการลงโทษต่าง ๆ ถือว่าทำได้และเป็นเรื่องภายใน ครอบครัว กฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองปกป้องเด็ก ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ งานวิจัยหลายเรื่อง ได้ให้ข้อเสนอแนะให้มีการปรับแก้กฎหมายที่ครอบคลุมถึงสิทธิเด็ก และให้อำนาจแก่บุคลากรในวิชาชีพ ที่เกี่ยวข้องในการแยกเด็กออกจากครอบครัวหรือบุคคลที่ทำทารุณกรรมเด็ก (ปริญาญา จิตมินตรี, 2537 ; วิชา มหาคุณ และวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล, 2533 ; สมลักษณ์ ขนอม, 2536 ; และธรรมณูญ เหล่าสกุล พร, 2542)

3. ปัจจัยและสาเหตุของการใช้ความรุนแรงต่อเด็ก เกิดจากปัญหาในครอบครัว เด็กเป็นเหยื่อ ของการระบายอารมณ์ของความก้าวร้าวในครอบครัว อยู่ในครอบครัวที่ยากจน ขาดความอบอุ่น สมาชิก ในครอบครัวมีพฤติกรรมและอารมณ์รุนแรง ก้าวร้าว ดุด่าสารเสพติด, และมีภูมิหลังของการถูกเลี้ยงดู แบบใช้ความรุนแรงมาก่อน (จรัญญา นิตยสุวรรณ, 2536, อรณี นมรักษ์, 2539 ; พรฤดี นิธิรัตน์, 2540 ; อาภาพรณ ถาวโรฤทธิ์, 2542) งานวิจัยหลายชิ้นชี้ให้เห็นคล้ายกันว่า ปัจจัยที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการใช้ ความรุนแรงต่อเด็กนั้น เป็นเพราะความประพฤติของเด็กเองที่เบี่ยงเบน ดื้อรั้น ไม่เชื่อฟัง หนีโรงเรียน และชอบทะเลาะวิวาท ซึ่งผลกระทบของความรุนแรงทำให้เด็กมีการพัฒนาพฤติกรรมที่ก้าวร้าว เร่วร้อน จรจัด ทำผิดกฎหมายและมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อตนเองและครอบครัว ประพฤติตัวประชดต่อชีวิตตนเอง (อารี เพชรผุด, 2533 ; ณัฐวดี มโนรม, 2534 ; พรฤดี นิธิรัตน์, 2540)

4. สถิติเกี่ยวกับการทารุณกรรมเด็กในสังคมต่ำกว่าความเป็นจริงมาก หลักฐานเกี่ยวกับการทารุณกรรมเด็กตามสถานีตำรวจต่าง ๆ มีน้อย ตำรวจมักไถ่เกลี้ยให้อยอมความและไม่ลงหลักฐานในสมุดประจำวัน เนื่องจากทัศนคติของตำรวจที่รับแจ้งเหตุมองว่าเป็นเรื่องในครอบครัว มีงานวิจัยหลายเรื่องระบุว่า การทารุณกรรมเกิดขึ้นได้ทั้งในเด็กชายและหญิง โดยเฉพาะการทารุณทางเพศที่เกิดโดยบุคคลในครอบครัว มักไม่มีการแจ้งความดำเนินคดี เนื่องจากเกรงว่าจะเป็นเรื่องน่าอับอาย (สายนต์ แสงวนิช, 2535, อดี นมรักษ์, 2539 ; อาภาพรรณ ถาวโรฤทธิ์, 2542 ; วัลภา วงศ์สารศรี และคณะ, 2543)

5. สื่อมวลชนมีบทบาทน้อยต่อการเสนอปัญหาการทารุณกรรมเด็ก ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการทำร้ายทางร่างกายและทางเพศมากกว่า ส่วนการทารุณทางจิตใจและการปล่อยปละละเลยยังไม่ได้ให้ความสนใจเท่าที่ควร

6. งานวิจัยมีน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยที่เป็นการศึกษาตัวบทกฎหมายและบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมมักมีลักษณะเฉพาะเจาะจง มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับกฎหมายและวิธีการปฏิบัติต่าง ๆ ที่เป็นหลักวิชาการ อ่านแล้วเข้าใจยาก งานวิจัยจะเกิดประโยชน์สูงสุดถ้าได้มีการสรุปประเด็นสำคัญที่ได้จากการวิจัยและข้อเสนอแนะที่ประชาชนทั่วไปรวมทั้งผู้เกี่ยวข้องเข้าใจได้ง่าย และเป็นประเด็นที่สำคัญที่จะได้นำผลการศึกษาวินิจฉัยไปพิจารณาเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาปรับปรุงกฎหมายต่อไป

7. งานวิจัยเกี่ยวกับการบริการและให้การบำบัดต่าง ๆ ได้แก่ ครอบครัวบำบัด จิตบำบัดและกิจกรรมบำบัด ยังมีน้อย (สุภาเพ็ญ คชพลายุกต์, 2541; พรฤดี นิธิรัตน์, 2540; สาลิกา ธิติสุทธิ์, 2542) ควรมีการจัดตั้งหน่วยงานที่ให้การช่วยเหลือฟื้นฟูเด็กที่ถูกทารุณกรรมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม

8. การช่วยเหลือเด็กถูกทารุณกรรมที่ผ่านมายังเป็นลักษณะตั้งรับ งานวิจัยหลายเรื่องได้เสนอแนะให้มีการป้องกันปัญหา ส่งเสริมครอบครัว และเน้นการให้บริการแบบสหวิชาชีพ ทั้งนี้งานวิจัยส่วนใหญ่ชี้ให้เห็นว่า การประสานงานระหว่างองค์กรที่ทำงานรับผิดชอบช่วยเหลือเด็กเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะวิชาชีพแพทย์ ซึ่งตระหนักถึงความสำคัญในการดูแลเด็กที่ถูกทารุณกรรม โดยมีการบันทึกการรายงานแต่ขาดการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การช่วยเหลือมีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพมากขึ้น (สมลักษณ์ ขนอม, 2536; สลิลลา สิงห์พันธุ์, 2542; สาลิกา ธิติสุทธิ์, 2542; ตะวันชัย จิรประมุขพิทักษ์ และคณะ, 2543)

การวิจัยเกี่ยวกับการทารุณกรรมเด็กหรือการใช้ความรุนแรงต่อเด็ก ยังขาดองค์ความรู้ทางด้านสาเหตุของปัญหาที่แท้จริง และการสร้างกรอบแนวคิดทฤษฎีพื้นฐานที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับสังคมไทย ตลอดจนการหาแนวทางในการช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ปัญหาการใช้ความรุนแรงในเด็กเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน และไม่สามารถให้การช่วยเหลือโดยนักวิชาชีพเพียงสาขาใดสาขาหนึ่ง แต่ควรมีการประสานงานกันอย่างจริงจัง ซึ่งงานวิจัยที่ผ่านมาชี้ให้เห็นประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการประสานงานขององค์กรต่าง ๆ แต่ยังขาดการวิจัยเพื่อหารูปแบบการประสานงาน เพื่อให้การช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมได้อย่างแท้จริงและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้จากลักษณะของปัญหาที่มีความละเอียดอ่อนดังกล่าว งานวิจัยในด้านนี้น่าจะมีการเข้มงวดในการคำนึงถึงจริยธรรมการศึกษาวินิจฉัย โดยเน้นที่สิทธิและ

การปกป้องผู้ถูกวิจัยด้วย งานวิจัยที่ศึกษากับกลุ่มที่มีปัญหาและได้รับการบำบัด อาจส่งผลให้การวิจัยที่ลำเอียงได้ เช่น ปัญหาการทารุณกรรมเด็กในทุกด้านมักเกิดกับกลุ่มคนที่ยากจนไร้การศึกษา แม้ผลการวิจัยหลายเรื่องได้สนับสนุนข้อค้นพบดังกล่าว แต่ในความเป็นจริงเนื่องจากปัญหาดังกล่าวยังถูกปกปิดอยู่มาก ทำให้ไม่ทราบขนาดปัญหาที่แท้จริงในสังคมไทยและไม่ทราบว่าความรุนแรงต่อเด็กในสังคมระดับกลางและระดับสูงมีรูปแบบและลักษณะอย่างไร ดังนั้นจึงควรมีการสนับสนุนการวิจัยในด้านนี้ให้มากขึ้น

ความรุนแรงต่อผู้หญิงในชีวิตคู่/ความรุนแรงในครอบครัว

การวิเคราะห์งานวิจัยด้านความรุนแรงต่อผู้หญิงในชีวิตคู่ พบว่า ส่วนใหญ่ (18 เรื่อง) เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ งานวิจัยเหล่านี้มุ่งเน้นที่จะศึกษาปัจจัยและสาเหตุของการใช้ความรุนแรงในครอบครัว และการศึกษาผลกระทบของความรุนแรงต่อสุขภาพ งานวิจัยส่วนใหญ่พบว่าผู้ชายเป็นผู้กระทำความรุนแรงและผู้หญิงที่เป็นภรรยาเป็นผู้ถูกกระทำความรุนแรง มีงานวิจัยเพียง 2 เรื่องที่ศึกษากับเด็กและเยาวชนจากครอบครัวที่เคยใช้ความรุนแรง ซึ่งจัดเป็นผู้ถูกกระทำโดยอ้อม นอกจากนี้มีงานวิจัย 3 เรื่องที่เลือกศึกษากับนักโทษ ซึ่งในจำนวนนี้มี 2 เรื่องที่เลือกศึกษากับผู้กระทำความรุนแรง เพื่อศึกษาสภาพความรุนแรงและปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้ใช้ความรุนแรง สำหรับงานวิจัยที่มุ่งศึกษาความคิดเห็นหรือการรับรู้เกี่ยวกับความรุนแรง จะมุ่งศึกษาที่ผู้หญิงหรือผู้ชายทั่วไป ที่ไม่ได้ระบุว่ามีการประสบการณความรุนแรงมาก่อน มีงานวิจัย 3 เรื่องที่ผู้วิจัยคำนึงถึงความระมัดระวังเกี่ยวกับอคติหรือความลำเอียงทางเพศ โดยได้เลือกศึกษากับกลุ่มตัวอย่างทั้งชายและหญิง

การวิจัยเชิงคุณภาพมีเพียง 4 เรื่องจากจำนวน 22 เรื่อง ซึ่งงานวิจัยเชิงคุณภาพนี้ได้ให้ความสำคัญกับประสบการณ์ของผู้หญิง นักวิจัยใช้แนวคิดของลัทธิสตรีนิยม (Feminist Perspectives) เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย และในการอภิปรายผลได้กล่าวถึงรากเหง้าของปัญหาความรุนแรงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบาทชายหญิงที่กำหนดอย่างเข้มงวดในสังคมไทย มาตรฐานสองระดับในการปฏิบัติต่อชายและหญิงที่ไม่เท่าเทียมกัน และวิธีคิดแบบสังคมชายเป็นใหญ่ที่ถูกหล่อหลอมอยู่ในระบบวิธีคิดและการอบรมสั่งสอนผู้เยาว์ ตลอดจนกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ในทุกช่วงชีวิตของคนไทยด้วย

ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวนั้น ทุกเรื่องมีความสอดคล้องกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยเกี่ยวกับการดื่มสุราของสามีผู้กระทำความรุนแรงต่อภรรยา ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาชู้สาวและความเครียด ส่วนปัจจัยด้านการพนัน การใช้สารเสพติด ปัญหาด้านการสื่อสาร และความผิดหวังในบทบาททางเพศที่สังคมกำหนด เป็นปัจจัยที่พบรองลงมา ส่วนการเห็นเหตุการณ์รุนแรง การมีส่วนร่วมในการใช้ความรุนแรง และการยอมรับการใช้ความรุนแรง หรือถูกกระทำความรุนแรง ตลอดจนขาดระบบการสนับสนุนช่วยเหลือจากครอบครัวและสังคม เป็นปัจจัยทางจิตสังคมที่มีความสำคัญเช่นเดียวกัน

การสังเคราะห์งานวิจัยความรุนแรงต่อผู้หญิงในชีวิตคู่

การศึกษางานวิจัยความรุนแรงต่อผู้หญิงในชีวิตคู่ จำนวน 25 เรื่อง พบว่างานวิจัยในช่วง 10 ปีแรก (2524-2533) ซึ่งมีจำนวนเพียง 4 เรื่องเท่านั้น เป็นงานวิจัยที่มุ่งศึกษาสาเหตุและปัจจัยการใช้ความรุนแรงจากทั้งผู้หญิงและผู้ชายในครอบครัว การที่ศึกษากับหญิงต้องขัง (มนทิพ ดาราศรีศักดิ์, 2527) ซึ่งถือว่าเป็นผู้กระทำการรุนแรงนั้น เป็นการเริ่มมองปัญหาความรุนแรงที่ตัวผู้หญิงออกไปสู่สาเหตุของปัญหา ผลการวิจัยมุ่งที่จะปรับแก้เพื่อช่วยเหลือที่ตัวผู้หญิงเป็นหลัก ต่อมาการวิจัยมุ่งไปที่การมองความสัมพันธ์ในครอบครัวและการเลี้ยงดู ตลอดจนการได้รับประสบการณ์ความรุนแรงในวัยเด็ก ที่มีผลเสี่ยงต่อการใช้ความรุนแรงในอนาคต การศึกษาในช่วงต้นนี้ ผู้วิจัยอาจมีความเชื่อพื้นฐานว่าการใช้ความรุนแรงมักเกิดในกลุ่มที่มีการศึกษา และฐานทางเศรษฐกิจต่ำ ดังนั้นจะเห็นว่างานวิจัยมักจะทำกับกลุ่มที่ด้อยโอกาสทางสังคมในช่วง 10 ปีหลังนี้ ช่วงต้นของการวิจัยก็ยังมีลักษณะคล้ายคลึงกับช่วง 10 ปีแรก คือ ศึกษาหาปัจจัยและสาเหตุ แต่เนื่องจากเป็นปัญหาที่ละเอียดอ่อน จะเห็นได้ว่านักวิจัยมุ่งศึกษากับกลุ่มนักโทษที่ต้องคดีทำร้ายหรือฆ่าคนตายแล้ว นักวิจัยเหล่านี้ไม่ได้มีแนวคิดเกี่ยวกับการมองปัญหาความรุนแรงในลักษณะ Gender based violence ดังนั้นในปี พ.ศ. 2537-2538 งานวิจัยจึงมุ่งศึกษาไปที่ผลกระทบต่อเหยื่อ ทั้งด้านสังคมและสุขภาพ แต่ยังคงเลือกศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจและการศึกษาต่ำ และเริ่มศึกษาจากกลุ่มที่เผชิญปัญหาอยู่แล้ว การศึกษาในช่วงนี้ นักวิจัยไม่ได้ใช้กรอบแนวคิดในการศึกษาที่ชัดเจนและเป็นการศึกษาย้อนหลัง ความเปลี่ยนแปลงเริ่มในปี พ.ศ. 2539-2540 งานวิจัยในช่วงนี้เริ่มมองปัจจัยและผลกระทบต่อผู้หญิงและเด็กที่เป็นเหยื่อของความรุนแรงในลักษณะความด้อยโอกาสมากกว่าในทางสังคม เริ่มศึกษาบริบทของผู้หญิงที่เผชิญความรุนแรงว่ามีแนวโน้มจะตอบสนองต่อปัญหาอย่างไร ช่องว่างของระบบการช่วยเหลือทางสังคมและบริการทางการแพทย์ต่อปัญหาความรุนแรงและขบวนการยุติธรรมที่ผู้หญิงไม่อาจพึ่งพาได้เมื่อเกิดปัญหาความรุนแรง แนวโน้มการศึกษาดังกล่าวอาจได้รับอิทธิพลจากการรณรงค์ต่อต้านความรุนแรงต่อหญิงในระดับสากล ที่มีการกำหนดปฏิญญาสากลในการประชุมระดับโลกที่กรุงปักกิ่ง ในปี ค.ศ. 1995

ต่อมาปัญหาความรุนแรงต่อผู้หญิงเริ่มถูกศึกษาวิจัยกว้างขึ้นครอบคลุมไปถึงความรุนแรงต่อจิตใจ ผลกระทบต่อสุขภาพและสังคม ในปี พ.ศ. 2541-2542 ผู้วิจัยเริ่มสนใจศึกษาปัญหาความรุนแรงกับบุคคลที่อยู่ในฐานะทางเศรษฐกิจและการศึกษาในระดับปานกลาง (ปัญชลี โชติจตุต, 2541; วีรพล ไหญ่อรุณ, 2542) มีการใช้เครื่องมือวัดระดับของการใช้ความรุนแรงในครอบครัว (Conflict Tactic Scales) ที่ดัดแปลงมาจากเครื่องมือวัดของต่างประเทศ พบว่าการใช้ความรุนแรงเกิดขึ้นได้โดยทั้งหญิงและชาย และสังคมมีส่วนร่วมน้อยมากในการป้องกันและยับยั้งความรุนแรงในครอบครัว งานวิจัยชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลของสื่อที่มีส่วนชี้นำการใช้ความรุนแรงที่เชื่อมโยงกับการเมาสุรา และการใช้ความรุนแรงต่อจิตใจจากปัญหาด้านชู้สาว อย่างไรก็ตาม การศึกษาวิจัยในช่วงนี้ก็ยังมีการศึกษาซ้ำเพื่อยืนยันว่าผู้ชายที่ให้ความรุนแรงต่อคู่

สมรส มักเป็นผู้ที่มีการศึกษาต่ำ รายได้ต่ำและเมาสุรา งานวิจัยส่วนใหญ่มักมีข้อเสนอแนะให้มีการจัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรให้ความช่วยเหลือแก่ผู้หญิงที่ประสบปัญหาความรุนแรง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้หญิงที่ประสบปัญหาความรุนแรงมีความต้องการความช่วยเหลือแต่ระบบการช่วยเหลือด้านสังคมสงเคราะห์เหล่านี้ยังไม่แพร่หลายในสังคมไทยเท่าที่ควร รวมทั้งมีการเสนอให้ปรับแก้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความรุนแรงต่อผู้หญิง ปัญหาความรุนแรงต่อผู้หญิงได้รับการสนใจมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เป็นแรงผลักดันจากความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับความรุนแรงต่อผู้หญิง โดยองค์กรต่าง ๆ ในประเทศไทยที่ชัดเจนมากขึ้น จะเห็นได้จากจำนวนงานวิจัยในช่วงปี พ.ศ. 2541-2542 มีจำนวนถึง 8 เรื่อง สำหรับงานวิจัยในช่วงปี พ.ศ. 2543-2544 ซึ่งมีงานวิจัยถึง 7 เรื่อง งานวิจัยมีแนวโน้มมุ่งศึกษาประสบการณ์ตรงของผู้หญิงที่ได้รับความรุนแรงและบทบาทของสังคม ผู้วิจัยมีการใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับสตรีนิยมและมองปัญหาความรุนแรงต่อผู้หญิงในแนวคิดของ Gender based violence มากขึ้น ทำให้การศึกษาวิจัยในช่วงหลังนี้มองบริบทของความรุนแรงจากมุมมองและประสบการณ์ของผู้หญิงมากขึ้น รวมทั้งการวิเคราะห์ปัญหามักยังลึกไปถึงสาเหตุของความรุนแรงที่แตกต่างจากในอดีต กล่าวคือ ไม่ได้มองที่ปัจจัยภายนอกเกี่ยวกับปัญหาทางเศรษฐกิจหรือความขัดแย้งและเมาสุราเพียงด้านเดียว แต่มองในแง่ปัจจัยภายใน ได้แก่ ความเท่าเทียมกันในอำนาจระหว่างชายหญิง ปัญหาของการสื่อสารและการสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมในการเผชิญปัญหาของผู้หญิงต่อปัญหาความรุนแรง (ภาวิดา พัทธทรัพย์ร่วมวงศ์, 2544; วิริภรณ์ ชัยเศรษฐสัมพันธ์, 2543; สุวัฒน์ ศรีสรณัตต์, 2544; กฤตยา อาชวนิจกุล, 2544; แวว์รุ่ง นาวาบุญนิยม, 2544) อย่างไรก็ตาม การวิจัยในช่วงปี พ.ศ. 2543-2544 นี้ ยังมีงานวิจัยอีกหลายเรื่องที่มุ่งศึกษาเพื่อยืนยันองค์ความรู้เดิมในเรื่องเกี่ยวกับผลกระทบของความรุนแรงต่อสุขภาพกายและจิตใจของผู้หญิงและเด็ก (ชื่นชม เจริญยุทธ และคณะ, 2543; ดรุณีย์ บัวบุญ, 2544)

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบลักษณะงานวิจัยความรุนแรงต่อผู้หญิงในชีวิตคู่ ปี พ.ศ. 2524 – 2544

ข้อมูลที่วิเคราะห์	ปี พ.ศ. 2524 – 2533	ปี พ.ศ. 2534 – 2544	รวม
วัตถุประสงค์การศึกษา			
- ศึกษาในปัจจัย/สาเหตุ	1	14	15
- ศึกษาผลกระทบต่อสุขภาพ	1	7	8
- ศึกษาขนาดของปัญหา	1	8	9
- ศึกษาความคิดเห็น/การรับรู้ปัญหา	1	4	5
- ศึกษาแนวทางป้องกัน/แก้ไขปัญหา	1	1	2
- มุ่งเน้นส่งเสริมสถานภาพ/สุขภาพผู้หญิง	-	2	2
- อื่น ๆ			
- กระบวนการเกิดความรุนแรง	-	1	1
ระเบียบวิธีวิจัย			
- วิจัยเชิงปริมาณ	3	15	18
- วิจัยเชิงคุณภาพ	1	3	4
- วิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ	-	3	3
กลุ่มตัวอย่าง			
- ผู้กระทำความรุนแรง	1	2	3
- ผู้ถูกกระทำความรุนแรงโดยตรง	-	5	5
- ผู้ถูกกระทำความรุนแรงโดยอ้อม	1	1	2
- ผู้ชายทั่วไป	-	1	1
- ผู้หญิงทั่วไป	-	9	9
- ผู้ชายและผู้หญิงทั่วไป/ครอบครัว	-	3	3
- อื่น ๆ			
- ผู้นำชุมชน	-	1	1
- นักโทษ	-	2	2
- เยาวชนทั่วไป/นักเรียน	1	1	2
การเก็บรวบรวมข้อมูล			
- ใช้แบบสอบถาม / สัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม	2	14	16
- สัมภาษณ์เจาะลึก	-	6	6
- สังเกต/มีส่วนร่วม	1	2	3
- ใช้เครื่องมือวัดมาตรฐานที่ประยุกต์จากต่างประเทศ	-	9	9
กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย	-	3	3
มีการป้องกันอคติด้านเพศ (Gender bias)	-	2	2
มีข้อกำหนดทางจริยธรรมและปกป้องสิทธิของผู้ถูกวิจัย	-	3	3
รวมจำนวนวิจัย	4	21	25

ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่นักวิจัยในด้านความรุนแรงในครอบครัวได้เสนอไว้ มีความคล้ายคลึงกันมาก ซึ่งสามารถสรุปได้พอสังเขปดังนี้

1. บทบาทชายหญิงที่ไม่เท่าเทียมกันในสังคม ควรได้รับการแก้ไขโดยการให้การศึกษาหรือฝึกอบรมแก่เยาวชนและประชาชน
2. ควรมีโครงการรณรงค์เพื่อเลิกสุรา อบายมุข และสารเสพติด แก่ประชาชน
3. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็ง
4. จัดบริการให้แก่ผู้ได้รับความรุนแรงทั้งในด้านสังคมและสุขภาพ ตลอดจนการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัว
5. เสนอให้มีการแก้ไขหรือมีกฎหมายที่สามารถเอื้อต่อการช่วยเหลือ ป้องกันผู้ถูกกระทำ ความรุนแรง หรือลงโทษผู้กระทำความรุนแรง
6. ให้ความรู้แก่ประชาชนและฝึกอบรมบุคลากรด้านสาธารณสุขและด้านอื่น ๆ ให้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาความรุนแรง
7. จัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัว
8. กำหนดนโยบายและแผนงานระดับชาติ
9. ผลิदनักวิชาชีพให้เพียงพอในการให้บริการ
10. จัดตั้งและฝึกอบรมองค์กรชุมชนให้ช่วยกันป้องกันปัญหาความรุนแรง

อภิปรายผลการวิจัยด้านความรุนแรงต่อผู้หญิงในชีวิตคู่/ครอบครัว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวโดยเฉพาะความรุนแรงต่อผู้หญิงในชีวิตคู่ มีประเด็นสำคัญที่สอดคล้องกับข้อค้นพบของงานวิจัยทางตะวันตก กล่าวคือ งานวิจัยส่วนใหญ่เน้นปัจจัยที่เป็นสาเหตุของความรุนแรงและขนาดของปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งพบว่าการวิจัยเหล่านี้มีประโยชน์ในระยะแรก เนื่องจากการศึกษาวิจัยด้านความรุนแรงในชีวิตคู่นั้น จะไม่สามารถเข้าใจได้อย่างถ่องแท้ ถ้าปราศจากการแยกแยะให้เห็นความแตกต่างของชนิดการใช้ความรุนแรง มูลเหตุจูงใจของผู้กระทำความรุนแรง สถานะทางสังคมของทั้ง 2 ฝ่าย และบริบททางวัฒนธรรมที่ก่อให้เกิดความรุนแรงขึ้น

การทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยทั้งหมด 25 เรื่อง พบว่า ได้มีการศึกษาถึงมูลเหตุจูงใจในการใช้ความรุนแรง 3 เรื่อง แต่เป็นการศึกษาที่ดูมูลเหตุจูงใจในการใช้ความรุนแรงของผู้หญิงต่อผู้ชาย เป็นการแก้ปัญหหรือการสู้กลับเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาความรุนแรงในชีวิตคู่ (มนทิพ ดาราศรีศักดิ์, 2527 ; กฤตยา อาชวนิจกุล, 2544) ซึ่งพบว่าการวิจัยที่ศึกษากับกลุ่มหญิงผู้ต้องขังของมนทิพ ดาราศรีศักดิ์ (2527) จะได้ข้อมูลเกี่ยวกับมูลเหตุจูงใจที่ค่อนข้างมีลักษณะเฉพาะ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างนี้ไม่สามารถเป็นตัวแทนของผู้หญิงในสังคมไทยที่ประสบความรุนแรงส่วนใหญ่ได้ อย่างไรก็ตามผลการวิจัยมีประโยชน์ในแง่ของการชี้ให้เห็นบริบทของการเผชิญกับความรุนแรงที่สามีกระทำต่อภรรยาเป็นเวลานาน เรื้อรัง ตลอดจนอยู่ในสภาพทางการศึกษาและเศรษฐกิจที่ต่ำกว่าสามี ทำให้ต้องอยู่ในสภาพพึ่งพา และงานวิจัยหลายชิ้นก็ได้ระบุว่าสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้หญิงถูกควบคุมและใช้ความรุนแรงจากฝ่ายชายมาก

ขึ้น สำหรับงานวิจัยที่ศึกษากับประชากรทั่วไป (กฤตยา อาชวนิจกุล, 2544) ซึ่งให้เห็นถึงรูปแบบที่หลากหลายกว่าในการแก้ปัญหา เช่น การสู้กลับ การขอความช่วยเหลือจากคนอื่นหรือการหนีออกจากปัญหานั้น สำหรับการศึกษาของ โชติมา กาญจนกุล (2540) พบว่ามีความสอดคล้องกับงานวิจัยล่าสุด กล่าวคือ ภรรยาที่เป็นเหยื่อความรุนแรงมักจะพยายามยุติความรุนแรงที่เกิดขึ้น โดยหนีออกจากบ้านหรือพึ่งพากฎหมายและท้ายสุดอาจลงท้ายด้วยการฆ่าสามี แต่การวิจัยพบว่าเหยื่อความรุนแรงไม่เชื่อถือนโยบายกฎหมาย เพราะการแจ้งความตำรวจไม่ได้รับการช่วยเหลือ มูลเหตุของการใช้ความรุนแรงที่พบในงานวิจัยของวีรพล ใหญ่อรุณ (2542) ได้ระบุว่า การมีส่วนร่วมในฐานะของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงในอดีต เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลถึงการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาชีวิตคู่ของผู้ชายที่มีอาชีพเป็นตำรวจ ทศนคติที่มองว่าผู้ชายเป็นเพศที่มีอำนาจและสิทธิเหนือกว่าหญิง ตลอดจนการรับรู้บทบาทชายหญิงที่ไม่เท่าเทียมกัน เป็นปัจจัยสำคัญที่ค้นพบในงานวิจัยหลายชิ้น (ศิระชัย โชติรัตน์, 2537 ; ดนยา ธนะอุดม, 2539 ; นิจวรรณ วีรวัฒน์, 2540; ปสาธนี สิริสรเดช, 2542) การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านการเลี้ยงดู ความสัมพันธ์ในครอบครัว การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในครอบครัว เป็นปัจจัยสำคัญที่พบว่าสนับสนุนให้เกิดการใช้หรือไม่ใช้ความรุนแรงได้ (สังวรณ์ สมบัติใหม่ , 2530 ; พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ, 2539 ; วราภรณ์ ดวงจันทร์, 2530 ; ศิโรรัตน์ โชติกสถิตย์, 2542 ; ภาวิดา พัทธกรร่วมวงศ์, 2544) การศึกษาวิจัยที่ผ่านมา ยังไม่มีการแยกแยะชนิดของการใช้ความรุนแรงอย่างชัดเจน โดยมากมักเลือกศึกษาในบริบทที่ผู้วิจัยสนใจ ชนิดของความรุนแรงต่อคู่สมรสที่เสนอโดย จอห์นสันและเฟอร์ราโร (Johnson & Ferraro, 2000) แบ่งออกเป็น 4 ชนิด ดังนี้

1. การใช้ความรุนแรงระหว่างสามีภรรยาโดยทั่วไป (Common couple violence) เป็นการใช้ความรุนแรงที่ไม่เกี่ยวกับรูปแบบการควบคุมผู้หญิง แต่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ที่เฉพาะเจาะจง ต่างฝ่ายต่างใช้ความรุนแรงต่อกันเมื่อทะเลาะกัน ซึ่งพบความถี่ค่อนข้างน้อยและใช้ความรุนแรงในระดับที่ต่ำ การศึกษากับบุคคลทั่วไปจะพบการใช้ความรุนแรงประเภทนี้ค่อนข้างมาก

2. คู่รักคู่แค้น (Intimate terrorism) ลักษณะพื้นฐานของการใช้ความรุนแรงแบบนี้ คือ การที่ฝ่ายหนึ่งใช้ความรุนแรงอย่างไรร้อย่างหนึ่ง เป็นกลวิธีอย่างหนึ่งในการควบคุมโดยทั่วไป การใช้ความรุนแรงเกิดจากความต้องการที่จะใช้อำนาจควบคุมคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง ความรุนแรงประเภทนี้จะเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ เพราะไม่ใช่การใช้ความรุนแรงต่อกัน แต่เป็นการที่บุคคลหนึ่งกระทำต่ออีกบุคคลหนึ่งฝ่ายเดียว การใช้ความรุนแรงแบบนี้มักก่อให้เกิดการบาดเจ็บที่รุนแรงกว่าการทะเลาะโดยทั่วไป

3. การต่อต้านการใช้ความรุนแรง (Violent resistance) เป็นการใช้ความรุนแรงโต้ตอบกลับ (Self-defense) การศึกษาในด้านนี้พบว่ามีน้อยเมื่อเทียบกับการศึกษาการใช้ความรุนแรงแบบอื่น ทำให้มักเกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนว่าการต่อต้านการใช้ความรุนแรงมีเพียงแต่กลุ่มผู้หญิงที่ฆ่าสามีเท่านั้น การศึกษาในด้านนี้จึงมักเน้นที่การศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้ผู้หญิงหนีจากสามีที่ทุบตีเธอ เนื่องจากการศึกษาวิจัยในด้านนี้มีประโยชน์มากในการหาแนวทางแก้ไขปัญหา จึงควรสนับสนุนงานวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมและธรรมชาติของการต่อต้านการใช้ความรุนแรงในชีวิตคู่ แต่ควรระมัดระวังไม่ให้เกิดการชี้นำจากผลการวิจัยที่ผิดพลาดและคลุมเครือว่าผู้หญิงเป็นฝ่ายใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา มากกว่าผู้ชาย

4. การใช้ความรุนแรงซึ่งกันและกัน (Mutual violent control) เป็นสัมพันธ์ภาพที่สามีและภรรยาต่างก็ใช้ความรุนแรงควบคุมซึ่งกันและกัน แต่การใช้ความรุนแรงแบบนี้มีน้อยเมื่อเทียบกับการใช้ความรุนแรงแบบอื่น ดังนั้นการศึกษาวิจัยจึงควรที่จะศึกษาถึงลักษณะการใช้ความรุนแรงแบบนี้เพื่อให้ได้ความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

ข้อสังเกตอื่น ๆ

เนื่องจากส่วนใหญ่งานวิจัยเป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท และปริญญาเอก ทำให้การศึกษาอยู่ในวงจำกัด เฉพาะท้องถิ่นหรือกลุ่มวิชาชีพ หรือเป็นการศึกษาเฉพาะกรณี หรือศึกษากลุ่มที่มารับบริการสุขภาพ หรือเป็นกลุ่มที่ประสบปัญหาอยู่แล้วมารับบริการ เนื่องจากการศึกษาวิจัยมีเวลาจำกัด ดังนั้นปัญหาความรุนแรงในภาพรวมของสังคมไทยยังไม่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความรุนแรงในกลุ่มผู้มีการศึกษาและรายได้สูง การศึกษาวิจัยยังเข้าไม่ถึง ทำให้ผลการวิจัยส่วนใหญ่เบี่ยงเบนจากสภาพความเป็นจริง เพราะจะรายงานในลักษณะที่ว่าความรุนแรงมักจะเกิดในกลุ่มที่รายได้ต่ำ การศึกษาดำ ซึ่งเป็นการสนับสนุนมายาคติ (Myth) เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรง

สำหรับข้อจำกัดอื่น ๆ ที่พบได้ในงานวิจัยส่วนใหญ่ได้แก่

- นักวิจัยขาดความระมัดระวังเรื่องผลกระทบของการวิจัยต่อผู้ที่เป็นเหยื่อความรุนแรง
- กลุ่มผู้ศึกษาปัญหาด้านความรุนแรงควรมีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้อง และมีความสนใจปัญหาอย่างจริงจัง ตลอดจนควรได้รับการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับความรู้ในการศึกษาและรากเหง้าปัญหาที่แท้จริงของความรุนแรง
- ปัญหาจริยธรรมในการทำวิจัยและการระมัดระวังเกี่ยวกับผลกระทบ ตลอดจนสิทธิผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงไม่ได้เขียนไว้ในงานวิจัยส่วนใหญ่
- การวิจัยที่ทำกับกลุ่มผู้มารับบริการในสถาบันองค์กรเอกชนต่าง ๆ ไม่สามารถระบุได้ว่าเกิดจากความเต็มใจ Inform Consent หรือกึ่งบังคับเพราะความเกรงใจบุคลากร งานวิจัยส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีการกล่าวถึงวิธีการ Inform Consent อย่างถูกต้องในงานวิจัย
- จิตสำนึกของนักวิจัยเกี่ยวกับสิทธิของผู้ที่ถูกวิจัยในสังคมไทยมีน้อย ไม่มีมาตรการที่เข้มงวดในการดูแล นักวิจัยทั่วไปและนักศึกษาระดับปริญญาโท ปริญญาเอก เท่าที่ควร
- ขาดความต่อเนื่องในการผลักดันและการนำประโยชน์ของงานวิจัยไปใช้ ในด้านการกำหนดนโยบายและแผนงานระดับชาติ เนื่องจากงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานที่ทำซ้ำซ้อนกันมากกว่าเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่
- เครื่องมือที่ใช้วัดโดยเฉพาะด้านจิตวิทยา เป็นการนำเครื่องมือจากต่างประเทศมาดัดแปลงการระมัดระวังในแง่ของความเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย และประสบการณ์ตรงจากผู้หญิงที่ถูกกระทำมีน้อย ทำให้ผลการวิจัยสามารถตอบคำถามการวิจัยได้เพียงผิวเผิน และไม่เจาะลึกถึงรากเหง้าหรือยังไม่สนับสนุนเรื่อง Gender based violence อย่างจริงจัง

- การศึกษากับนักโทษที่กระทำความรุนแรง อาจทำให้ได้ข้อมูลไม่ตรงตามความเป็นจริง โดยเฉพาะเรื่องประวัติภูมิหลังการเลี้ยงดู ผลการวิจัยมักจะออกมาเป็นบวก การสัมภาษณ์ข้อมูลที่ละเอียดอ่อน เช่น เรื่องเพศ ผู้ถูกวิจัยจะลังเลในการให้ข้อมูล และกังวลกับผู้คุมซึ่งทำให้ได้ข้อมูลไม่ตรงตามความเป็นจริง

- กรอบแนวคิดเกี่ยวกับสิทธิสตรีนิยม ถูกนำมาใช้มากขึ้นในช่วง 10 ปีหลัง โดยเฉพาะหลังปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา

- นักวิจัยมีข้อจำกัดเกี่ยวกับประสบการณ์ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะการสัมภาษณ์ในเรื่องละเอียดอ่อน ทำให้ได้ข้อมูลไม่สมบูรณ์

- นักวิจัยส่วนใหญ่ยังขาดความตระหนักถึงผลกระทบด้านจิตใจที่จะเกิดกับผู้ถูกเก็บข้อมูลในเรื่องละเอียดอ่อน หรือเรื่องหน้าอาย

- การวิจัยส่วนใหญ่มีลักษณะเน้นผู้วิจัยเป็นศูนย์กลาง (Researcher centered) มากกว่าการคำนึงถึงผู้ที่ถูกวิจัยในฐานะเป็นศูนย์กลางของการศึกษา (Participant centered)

งานวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศ

ความรุนแรงทางเพศเป็นปัญหาความรุนแรงที่มีผู้ทำการศึกษาวิจัยมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับความรุนแรงด้านอื่น ในการศึกษาครั้งนี้ ได้รวบรวมงานวิจัยด้านนี้ได้ทั้งสิ้น 52 เรื่อง ในช่วง 10 ปีแรกมีการศึกษาทั้งสิ้น 9 เรื่อง เป็นการวิจัยเชิงปริมาณทั้งสิ้น 8 เรื่อง และการวิจัยเชิงคุณภาพ 1 เรื่อง สำหรับในช่วง 10 ปีหลัง มีจำนวนมากขึ้นประมาณ 5 เท่า โดยรูปแบบการวิจัยได้มีการพัฒนามากขึ้น กล่าวคือใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเกือบ 15 เรื่อง และการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพร่วมกัน 6 เรื่อง การวิจัยส่วนใหญ่มุ่งเน้นการศึกษาหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาและการศึกษา (19 เรื่อง) ปัจจัยและสาเหตุของการใช้ความรุนแรงทางเพศ (20 เรื่อง) ส่วนการศึกษาเกี่ยวกับขนาดของปัญหาและการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นและทัศนคติต่อผู้หญิงที่ถูกกระทำความรุนแรงทางเพศมีจำนวนมากรองลงมา คือ อย่างละ 15 เรื่อง โดยเฉพาะในช่วง 10 ปีหลัง

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบลักษณะงานวิจัยความรุนแรงทางเพศ ปี พ.ศ. 2524 – 2544

ข้อมูลที่วิเคราะห์	ปี พ.ศ. 2524 – 2533	ปี พ.ศ. 2534 – 2544	รวม
วัตถุประสงค์การศึกษา			
- ศึกษาในปัจจัย/สาเหตุ	6	14	20
- ศึกษาผลกระทบต่อสุขภาพ	-	3	3
- ศึกษาขนาดของปัญหา	2	13	15
- ศึกษาความคิดเห็น/การรับรู้ปัญหา	2	12	14
- ศึกษาแนวทางป้องกัน/แก้ไขปัญหา	2	17	19
- มุ่งเน้นส่งเสริมสถานภาพ/สุขภาพผู้หญิง	-	-	-
- อื่น ๆ			
- ผลกระทบทั่วไป	-	1	1
ระเบียบวิธีวิจัย			
- วิจัยเชิงปริมาณ	8	22	30
- วิจัยเชิงคุณภาพ	1	15	16
- วิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ	-	6	6
กลุ่มตัวอย่าง			
- ผู้กระทำความรุนแรง	3	10	13
- ผู้ถูกกระทำความรุนแรงโดยตรง	1	8	9
- ผู้ถูกกระทำความรุนแรงโดยอ้อม	-	-	-
- ผู้ชายทั่วไป	1	-	1
- ผู้หญิงทั่วไป	-	2	2
- ผู้ชายและผู้หญิงทั่วไป	4	7	11
- อื่น ๆ			
- นักวิชาชีพ	1	11	12
- เอกสาร	-	5	5
- นักเรียน	-	1	1
การเก็บรวบรวมข้อมูล			
- ใช้แบบสอบถาม	7	30	37
- สัมภาษณ์เจาะลึก	1	7	8
- สังเกต/มีส่วนร่วม	-	4	4
- ตรวจร่างกาย	2	2	2
- สัมภาษณ์กลุ่ม	-	1	1
- เอกสาร	3	16	19
- ใช้เครื่องมือวัดมาตรฐานที่ประยุกต์ จากต่างประเทศ	-	-	-
กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย	2	2	4
มีการป้องกันอคติด้านเพศ (Gender bias)	-	1	1
มีข้อกำหนดทางจริยธรรมและปกป้องสิทธิ ของผู้ถูกวิจัย	-	1	1
รวมจำนวนงานวิจัย	9	43	52

สำหรับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานั้น การวิจัยมุ่งศึกษาที่ตัวผู้กระทำความรุนแรงมากที่สุด รองลงมา คือ ศึกษาแก่นักวิชาชีพสาขาต่าง ๆ เพื่อดูทัศนคติที่นักวิชาชีพมีต่อปัญหาความรุนแรงทางเพศ รวมทั้งการปฏิบัติต่อหญิงที่ถูกข่มขืนหรือถูกกระทำความรุนแรงทางเพศ เพื่อศึกษาสาเหตุ สภาพจิตและมูลเหตุจูงใจให้กระทำความรุนแรงต่อหญิง เพื่อประโยชน์ในการป้องกันแก้ไขปัญหามา แต่ผลการวิจัยอาจถูกนำไปใช้ประโยชน์ได้น้อย เนื่องจากปัญหาการใช้ความรุนแรงเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ซับซ้อน ขึ้นกับสถานการณ์และภูมิหลังที่มีลักษณะปัจเจกบุคคล หากวิเคราะห์ให้ลึกซึ้งจะเห็นว่าระบบวิธีคิดของนักวิจัยที่มองปัญหาความรุนแรงทางเพศหลายเรื่องยังไม่บ่งชี้ถึงความเข้าใจอย่างแท้จริงเกี่ยวกับระบบสังคมที่หล่อหลอมให้ผู้ชายได้รับสิทธิพิเศษที่แฝงอยู่ในการใช้ความรุนแรงทางเพศต่อผู้หญิง ตัวอย่างเช่น การเสนอแนะของนักวิจัยที่มุ่งเน้นให้แก้ไขป้องกันที่ฝ่ายหญิงซึ่งถูกกระทำความรุนแรงว่าควรปฏิบัติอย่างไรจึงจะหลีกเลี่ยงที่จะถูกข่มขืนหรือไม่ควรแต่งกายล่อแหลมหรือออกไปเที่ยวกลางคืน หรือไปกับผู้ชายตามลำพัง บ่งชี้ให้เห็นถึงการที่สังคมยอมรับได้ที่ผู้ชายจะกระทำความรุนแรงดังกล่าว หากผู้หญิงไม่ได้ปฏิบัติตัวตามที่สังคมกำหนดไว้ ผู้หญิงที่ถูกกระทำความรุนแรงมักถูกคาดหวังให้ปฏิบัติตัวอยู่ในบรรทัดฐานที่กำหนดไว้ของสังคม ดังนั้นงานวิจัยบางเรื่องที่ศึกษากับผู้หญิงที่เป็นเหยื่อ ซึ่งมุ่งไปที่การศึกษาภูมิหลังของผู้หญิงและพฤติกรรมบางอย่างที่คาดไว้ล่วงหน้าว่าจะเป็นจุดอ่อนที่ทำให้หญิงนั้นถูกข่มขืนได้ รวมทั้งมายาคติที่ว่าผู้ข่มขืนมักมีสถานภาพทางเศรษฐกิจและการศึกษาต่ำ

นอกจากนี้รูปแบบการศึกษาวิจัยส่วนใหญ่ (30 เรื่อง) เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามมักจะไม่นำมาเขียนตอบตรง ๆ หรือเปิดเผยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพราะกลัวจะเกิดผลเสียต่อตนเองและอายุ ทำให้ข้อมูลที่ได้ไม่ตรงตามความเป็นจริง มีการปกปิดไว้และเป็นการตอบตามแบบสอบถามที่ผู้วิจัยกำหนดคำตอบให้เลือกล่วงหน้าไว้แล้ว ผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุหรือมีความสัมพันธ์กับการใช้ความรุนแรงทางเพศ มักบ่งบอกถึงวิธีคิดที่แฝงด้วยมายาคติที่เกี่ยวกับการแต่งกายและลักษณะของผู้หญิงที่ถูกกระทำความรุนแรงทางเพศว่ามีส่วนทำให้เกิดการใช้ความรุนแรงขึ้น

สำหรับการศึกษาจากเอกสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในกระบวนการยุติธรรมหรือกฎหมาย ผลการวิจัยมักระบุถึงความจำเป็นเกี่ยวกับการมีพนักงานสอบสวนที่เป็นหญิง และควรมีนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา ที่จะร่วมกันให้บริการที่ครอบคลุมเพื่อช่วยเหลือฟื้นฟูผู้ถูกกระทำความรุนแรงทางเพศ ตลอดจนให้ความรู้แก่ผู้หญิงและมีศูนย์รับแจ้งเหตุฉุกเฉินด้วย ผลการวิจัยและข้อเสนอแนะของนักวิจัยเหล่านี้ เป็นประโยชน์ต่อนักวิจัยอื่น ๆ และเป็นแนวทางในการผลักดันให้มีการปรับปรุงพัฒนาการบริการให้ดียิ่งขึ้นในปัจจุบัน

การอภิปรายผลการวิจัยด้านความรุนแรงทางเพศ

การศึกษาวิจัยในช่วง 10 ปีแรกนั้น ผลการวิจัยมุ่งศึกษาที่สาเหตุและพฤติกรรมของผู้ชายเกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศ (นวลจันทร์ ทศนชัยกุล, 2525; รัตนา ธนาครสังสุทธิ์, 2528; สุรพล ศรีวงษ์, 2531; ชำรง ทศนาญชลี และคณะ, 2532) ผลการวิจัยตอกย้ำให้เห็นว่า ความคิดเห็นที่เป็นมาตรฐานสองระดับเกี่ยวกับเรื่องเพศ การแสดงออกด้านเพศของชายหญิงในสังคมไทยที่ไม่เท่าเทียมกัน และมายาคติเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงทางเพศของผู้ชาย มายาคติเกี่ยวกับการข่มขืน และทัศนคติของผู้หญิงที่ถูกข่มขืนยังเป็นไปในลักษณะทางลบโดยมีการค้นหาปัจจัยที่กระทบต่อทัศนคติ ทั้งจากบุคคลโดยทั่วไปและนักวิชาชีพ (ปรีดา ศรีสวัสดิ์, 2529; วิภาภรณ์ คงเจริญ, 2530)

สำหรับการศึกษาวิจัยในช่วง 10 ปีหรือในช่วงต้น พบว่าการศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุและพฤติกรรมของชายต่อการใช้ความรุนแรงยังมีอยู่บ้าง แต่การศึกษาที่มุ่งประเด็นในเรื่องของกฎหมายและทัศนคติของนักวิชาชีพด้านกฎหมายเกี่ยวกับปัญหาการข่มขืนเริ่มมีมากขึ้น (สาธิต ไซสถิตย์, 2536; ปณิตดา พันธุ์พานิช, 2530; สมฤกษ์ คำชู, 2537) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประเด็นเรื่องกฎหมายและการถือบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการใช้ความรุนแรงทางเพศหรือข่มขืนนั้นยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร แนวโน้มการศึกษามุ่งไปที่ผลกระทบทั้งทางร่างกายและจิตใจต่อเหยื่อของการข่มขืน และบทบาทของนักวิชาชีพในการวินิจฉัยปัญหา รวมทั้งความพยายามที่จะป้องกันปัญหาที่ผู้หญิงได้รับความรุนแรงทางเพศในรูปแบบอื่น ๆ (เบญจพร ปัญญาียง, 2537; เปรมสุข ด้านผาสกุล, 2538; กนกพร บุปผาชาติ, 2539; สุวพัทธ์ เวศวิบูลย์, 2539) ความพยายามในการศึกษาปัญหาความรุนแรงทางเพศ โดยการวิจัยเอกสารข้อเขียนเกี่ยวกับปัญหาด้านนี้ในรอบ 10 ปี (พ.ศ. 2528-2538) ของ อมรสิริ สันต์สุรติกุล และคณะ (2542) พบว่ามีปัญหาด้านกระบวนการยุติธรรมในการดำเนินงานคุ้มครองแก่หญิงที่ถูกละเมิดทางเพศ รวมทั้งบทบาทขององค์กรต่างๆ ที่ดูแลช่วยเหลือผู้หญิงเกี่ยวกับปัญหาด้านนี้ ยืนยันถึงความขาดแคลนด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงทางเพศในทุกด้าน รวมทั้งยืนยันถึงผลกระทบทางสังคมวัฒนธรรมที่มีส่วนส่งเสริมให้สถานภาพของผู้หญิงในการเผชิญกับปัญหาการถูกล่วงละเมิด สิทธิทางเพศของผู้หญิงอยู่ในสถานการณ์ที่รุนแรง การแก้ปัญหาเป็นเพียงปลายเหตุและไม่ตรงจุด

การทบทวนเอกสารจากประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงานช่วยเหลือผู้หญิงและเด็กเกี่ยวกับปัญหาการถูกล่วงเกินทางเพศนั้น สะท้อนให้เห็นถึงบริการที่ยังค่อนข้างจำกัดอยู่ในเขตเมือง ลักษณะของการข่มขืนส่วนใหญ่เกิดจากคนรู้จัก และมักพบในกลุ่มผู้ชายที่มีฐานะทางสังคมดี จะเห็นได้ว่าค่อนข้างแตกต่างจากรายงานการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ที่มักพบว่าผู้ใช้ความรุนแรงทางเพศนั้นเป็นผู้ชายที่อยู่ในฐานะเศรษฐกิจและสังคมต่ำ รวมทั้งอาจมีปัญหาด้านจิตใจ ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นแนวคิดของนักวิจัยที่อคติเกี่ยวกับปัญหาด้านนี้ ทำให้ขอบเขตการวิจัยและการเลือกศึกษากับกลุ่มคนที่ค่อนข้างเฉพาะเจาะจงไว้ล่วงหน้า เช่น ศึกษากับนักโทษหรือผู้กระทำผิด เป็นต้น รายงานที่เขียนจากประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติมี

ประโยชน์ แม้ว่าอาจจะไม่ได้ศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบ แต่ชี้ให้เห็นถึงสภาพที่แท้จริงที่เกิดขึ้นในสังคมไทยอย่างไม่มีอคติ ลักษณะของการล่วงเกินทางเพศและการข่มขืนนั้น ผู้ที่มารับการช่วยเหลือส่วนใหญ่เกือบร้อยละ 80 เป็นการถูกข่มขืนโดยบุคคลใกล้ชิด อย่างไรก็ตาม การศึกษาวิจัยและการรวบรวมสถิติเกี่ยวกับปัญหาด้านนี้ ยังไม่มีระบบที่ชัดเจน ทำให้ไม่อาจประเมินขนาดและความรุนแรงของปัญหาออกมาเป็นตัวเลขที่แน่ชัดได้ และเนื่องจากปัญหาความรุนแรงทางเพศเป็นเรื่องละเอียดอ่อนและมีรากเหง้าที่เกิดจากแนวคิดของสังคมผู้ชายเป็นส่วนใหญ่ ทำให้เหยื่อถูกคุกคามจากระบบของสังคมและวัฒนธรรม เกิดความกลัว ความอายและส่งผลกระทบต่อชีวิตทั้งชีวิต สถิติการแจ้งความและขอความช่วยเหลือจึงน้อยมาก ดังนั้นตัวเลขที่ได้จากงานวิจัยหรือรายงานจากหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความรุนแรงทางเพศ จึงเป็นเพียงแต่ยอดของภูเขาน้ำแข็งที่โผล่ขึ้นเหนือน้ำเท่านั้น ผู้วิจัยเชื่อว่าการศึกษาวิจัยที่ผ่านมายังไม่เจาะประเด็นลึกถึงแก่นของปัญหา อาจเกิดจากข้อจำกัดของลักษณะปัญหาที่ยากต่อการเข้าถึงและศึกษาให้ลึกซึ้ง รวมทั้งอุปสรรคนานาประการจากทัศนคติและความเชื่อของนักวิจัยเอง ทำให้การศึกษาวิจัยในด้านนี้ แม้ว่าอาจจะพบว่ามีจำนวนมากที่สุดเท่าที่รวบรวมได้เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงด้านอื่น ๆ แต่ก็ยังขาดความเชื่อมโยงขององค์ความรู้ที่ได้ซึ่งค่อนข้างจะผิวเผิน และยังไม่มีส่วนเชื่อมต่อไปสู่การผลักดันเชิงนโยบายเท่าที่ควร เมื่อเปรียบเทียบกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวหรือความรุนแรงต่อผู้หญิงในชีวิตคู่โดยการทำร้ายทุบตี

การศึกษาวิจัยในช่วงหลังตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา มีแนวโน้มศึกษาถึงการพัฒนาระบบการช่วยเหลือเหยื่อของความรุนแรงทางเพศ การศึกษาสาเหตุและปัจจัยของการใช้ความรุนแรงทางเพศ ยังมีอยู่บ้าง แต่ผลการวิจัยไม่ได้พบความแตกต่างหรือสิ่งใหม่ ๆ จากการศึกษาในช่วง 10 ปีแรกเท่าไรนัก แต่เป็นการวิจัยที่เลือกศึกษากับเอกสาร ผู้ช่วยเหยื่อและเหยื่อมากขึ้น (อรประภา สาครวาลี, 2539; พยงค์ศรี ชันธิกุล, 2540; สุดสงวน สุธีสร, 2540; อุฤทธิ์ บุญนาค, 2540; มหาวิโรภิกขุ, 2540; มรกต พุทธศุภะ, 2541; ศรีทัย สัททิพย์, 2541; จิราภา ชื่นชมจิตต์, 2542; มาลาดี รุ่งเรืองศิริพันธ์, 2542; สุกภา ศิริทรัพย์, 2542; วิสูตร ฟองศิริไพบูลย์ และคณะ, 2542; ลัดดาวัลย์ สุขุม, 2542; ทิพาภรณ์ อำนวยสวัสดิ์, 2543) ส่วนการศึกษาผลกระทบต่อเหยื่อความรุนแรงทางเพศ พบว่า เหยื่อไม่ว่าจะเป็นเด็ก ผู้หญิง หรือผู้ชาย จะมีบาดแผลในจิตใจและสูญเสียความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหยื่อความรุนแรงทางเพศที่กระทำโดยบุคคลที่ตนเองรู้จักและเป็นคนใกล้ชิดที่เหยื่อไว้วางใจ (พุทธวรรณ ชูเชิด, 2543; พรรณพิมล หล่อตระกูล, 2544)

เงื่อนไขเกี่ยวกับการศึกษาด้านความรุนแรงทางเพศ และการเลือกคำถามการวิจัยเป็นสิ่งสำคัญต่อการวิเคราะห์ผลการวิจัย โดยทั่วไปการวิพากษ์ระเบียบวิธีวิจัยด้านความรุนแรงควรเริ่มด้วยการตรวจสอบถึงปรัชญาของศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานการวิจัยนั้น ในด้านความสอดคล้องสัมพันธ์ ความชัดเจนและความมีนัยต่อการศึกษาวิจัยนั้นเป็นอันดับแรก ซึ่งจะเป็นตัวชี้้นำการตั้งคำถามการวิจัยและวางขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการศึกษาด้านความรุนแรงในอดีต กล่าวคือ ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศหรือการข่มขืนนั้นมีพื้นฐานจากมุมมองของผู้ชาย โดยอ้างว่าการใช้ความรุนแรงทางเพศมักจะกระทำโดยผู้ชายส่วนน้อยที่ผิดปกติ มูลเหตุจูงใจมักเกิดจากแรงขับทางด้านเพศ (Sex drives) ที่ไม่อาจควบคุมได้ ทำให้แสดงออกถึงความรุนแรงออกมา การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการข่มขืน จึงมักพยายามค้นหาความผิดปกติทางเพศ บุคลิกภาพและพฤติกรรมของผู้กระทำการข่มขืน ในทำนองเดียวกันจากมายาคติเกี่ยวกับเรื่องการข่มขืนนี้ ทำให้การศึกษามักมุ่งเน้นที่การศึกษาบุคลิกภาพของเหยื่อเพื่อยืนยันถึงบุคลิกภาพที่ก่อให้เกิดการถูกข่มขืนหรือบุคลิกภาพที่ชักนำให้ถูกข่มขืน ต่อมานักวิชาการสตรีนิยมได้ท้าทายแนวความคิดดังกล่าว โดยพยายามหาข้อพิสูจน์ให้เห็นถึงแนวคิดที่ว่าความรุนแรงทางเพศ เกิดจากฐานคติสองระดับของสังคมในการมองปัญหาการใช้ความรุนแรงทางเพศของผู้ชาย ซึ่งมักถูกให้อภัยและทำให้ปัญหาความรุนแรงต่อผู้หญิงถูกมองข้ามหรือเบาบางลงไป การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติความเชื่อทางวัฒนธรรมและมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืน เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องศึกษาให้กระจ่างรวมทั้งการศึกษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงแรงจูงใจในการใช้ความรุนแรงที่อยู่บนพื้นฐานของการใช้อำนาจข่มขู่ของเพศชายต่อเพศหญิง (White & Farmer, 1992) การศึกษาเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงทางเพศในสังคมไทย ส่วนใหญ่ยังสนับสนุนความเชื่อและทัศนคติที่เกิดจากมุมมองของเพศชาย โดยมองว่ามูลเหตุจูงใจที่ก่อเหตุให้ใช้ความรุนแรงทางเพศเพราะถูกยั่วแหย่และมีโอกาส รวมทั้งงานวิจัยที่บ่งชี้ความเชื่อเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมผิดของฝ่ายหญิงต่อการทำให้เกิดการข่มขืนขึ้น (นวลจันทร์ ทัศนชัยกุล, 2525 ; สุรพลศรีวงศ์, 2531 ; ชำรง ทัศนัญชลี และคณะ, 2532 ; สมชาย อินโต, 2536; เบญจวรรณ สามสาลี, 2539 ; พิศาล มุขแจ้ง, 2540 ; อรุณีย์ บุญนาค, 2540 ; พรศิริ มูลดิษฐ์, 2541 ; ประพันธ์ศักดิ์ ประสานสุข, 2542 ; พวงเพ็ญ ใจกว้าง, 2542 ; เชาวลิศ ผดุงนันทน์, 2543 ; อติเทพ เดชคง, 2544) มีการศึกษาหลายเรื่องที่มีมุ่งศึกษาตามแนวคิดใหม่ของกลุ่มสตรีนิยมที่มองเห็นปัญหาความรุนแรงเป็นปัญหาไม่เท่าเทียมกันในการใช้สิทธิและอำนาจของชายและหญิงในสังคม (ปรีดา ศิริสวัสดิ์, 2529 ; ปนัดดา ชันธุ์พานิช, 2536 ; อมรสิริ สันห์สุรติกุล และคณะ, 2538 ; Chinlumprasert, 2000) แต่ผลการวิจัยยังไม่มีนำไปใช้หรือเคลื่อนไหวให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรมมากนัก

โดยสรุปงานวิจัยด้านความรุนแรงทางเพศในประเทศไทย แม้ว่าส่วนใหญ่จะเน้นศึกษาเกี่ยวกับแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยศึกษาจากปัจจัยและสาเหตุของการกระทำความรุนแรงทางเพศ แต่เป็นการศึกษาที่มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกัน และผลงานวิจัยจะสนับสนุนซึ่งกันและกัน และงานวิจัยที่เป็นการพัฒนาแบบการดูแลช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพยังมีน้อยมาก จึงควรให้การสนับสนุนงานวิจัยที่เน้นรูปแบบการพัฒนาให้มากยิ่งขึ้น

งานวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงในวัยรุ่น

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบลักษณะงานวิจัยความรุนแรงต่อวัยรุ่น ปี พ.ศ. 2524 – 2544

ข้อมูลที่วิเคราะห์	ปี พ.ศ. 2524 – 2533	ปี พ.ศ. 2534 – 2544	รวม
วัตถุประสงค์การศึกษา			
- ศึกษาในปัจจัย/สาเหตุ	3	9	12
- ศึกษาผลกระทบต่อสุขภาพ	-	-	-
- ศึกษาขนาดของปัญหา	-	6	6
- ศึกษาความคิดเห็น/การรับรู้ปัญหา	-	2	2
- ศึกษาแนวทางป้องกัน/แก้ไขปัญหา	2	4	6
- มุ่งเน้นส่งเสริมสถานภาพ/สุขภาพผู้หญิง	-	-	-
- อื่น ๆ			
ระเบียบวิธีวิจัย			
- วิจัยเชิงปริมาณ	3	9	12
- วิจัยเชิงคุณภาพ	-	5	5
- วิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ	-	-	-
กลุ่มตัวอย่าง			
- ผู้กระทำความรุนแรง	2	9	11
- ผู้ถูกกระทำความรุนแรงโดยตรง	-	1	1
- ผู้ถูกกระทำความรุนแรงโดยอ้อม	-	-	-
- ผู้ชายทั่วไป	-	-	-
- ผู้หญิงทั่วไป	-	-	-
- ผู้ชายและผู้หญิงทั่วไป	1	4	5
- อื่น ๆ			
การเก็บรวบรวมข้อมูล			
- ใช้แบบสอบถาม	3	10	13
- สัมภาษณ์เจาะลึก	-	3	3
- สังเกต/มีส่วนร่วม	-	1	1
- ตรวจร่างกาย	1	-	1
- เอกสาร	-	7	-
- ใช้เครื่องมือวัดมาตรฐานที่ประยุกต์ จากต่างประเทศ	-	1	1
กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย	-	-	-
มีการป้องกันอคติด้านเพศ (Gender bias)	-	-	-
มีข้อกำหนดทางจริยธรรมและปกป้องสิทธิ ของผู้ถูกวิจัย	-	-	-
รวมจำนวนงานวิจัย	3	14	17

งานวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงในวัยรุ่น ส่วนใหญ่เน้นศึกษาเกี่ยวกับการก่อเหตุทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นค่อนข้างแพร่หลายในสังคมขณะนั้น

ผลการวิเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงในวัยรุ่น จำนวน 17 เรื่อง พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ 12 เรื่อง และการวิจัยเชิงคุณภาพเพียง 5 เรื่อง งานวิจัยส่วนใหญ่มุ่งศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยและสาเหตุของการใช้ความรุนแรงในวัยรุ่น และศึกษาเกี่ยวกับลักษณะและขนาดของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไข งานวิจัยในด้านนี้มุ่งศึกษากับกลุ่มวัยรุ่นหรือเยาวชนที่ใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่นในช่วง 10 ปีแรก มีงานวิจัยทั้ง 4 เรื่อง ซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณทั้งหมดที่มุ่งศึกษาถึงภูมิหลังของวัยรุ่น ผู้กระทำความรุนแรง ปัจจัยและสาเหตุให้เกิดการก่อเหตุทะเลาะวิวาทและการกระทำผิดต่อร่างกายของวัยรุ่น

ผลการวิจัยส่วนใหญ่ชี้ให้เห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นจากความเกเรของนักเรียน ซึ่งเกิดความไม่พอใจกันระหว่างเชียร์กีฬา การใช้สิ่งเสพติด มีปัญหาขาดความอบอุ่นในครอบครัวและบุคลิกภาพที่มีปัญหา (สุภาพพันธุ์ รื่นสำราญ, 2525; อัญชลี กิจจานุวัณ, 2528; สุวัฒน์ มหิตนรินทร์กุล, 2532) การศึกษาในช่วง 10 ปีหลัง หลายเรื่องเป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นผลกระทบต่อการกระทำผิดหรือใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชนเช่นเดียวกันและผลการวิจัยไม่พบความแตกต่างจากการศึกษาในอดีตมากนัก งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษากับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดและต้องขังในสถานพินิจเด็ก ผลการวิจัยตอกย้ำให้เห็นว่าเด็กที่ใช้ความรุนแรงนั้นเป็นเด็กที่มีปัญหาบุคลิกภาพ การปรับตัว ฐานะเศรษฐกิจ ยากจน สัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดีและเป็นแหล่งที่ก่อให้เกิดเด็กมีปัญหา (ชาญศักดิ์ จริยวิทย์านนท์, 2536; อัจฉรา ทองตัน, 2536; ชัตติยา รัตนดิลก, 2539; ชไมพร ทวีศรี และคณะ, 2542; ภัสราดี สังข์เทพ, 2542; วรชาติ แสนคำ, 2542) ปัญหาการใช้ความรุนแรงของวัยรุ่นที่กระทำต่อตนเองในรูปแบบของการใช้ยา สารเสพติด ได้ถูกศึกษาและพบว่าปัจจัยความไม่อบอุ่นหรือปัญหาในครอบครัวมีอิทธิพลต่อการกระทำความผิดและการติดยาของเยาวชน (นวลจันทร์ ทศนชัยกุล, 2539; อภิรัฐ ถนอมสิงห์, 2542; วชิราภรณ์ ศรีเบญจกุล, 2543)

การศึกษาหลายเรื่องที่มีมุ่งศึกษาหาปัจจัยที่เป็นสาเหตุและพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มที่ใช้ความรุนแรงทางกายต่อกันมากที่สุด การศึกษาในช่วงเวลาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคมในขณะนั้นว่า ปัญหาเรื่องนักเรียนอาชีวะก่อเหตุทะเลาะวิวาทเป็นปัญหาเรื้อรังที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาเหล่านี้ผู้บริหารสถานศึกษาไม่เห็นความสำคัญและไม่ได้ร่วมมือกันอย่างจริงจังเพื่อแก้ไขปัญหา ปัจจัยสำคัญที่เป็นสาเหตุ คือ การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว การก่อเหตุวิวาทมักเกิดจากการทำกิจกรรมเป็นกลุ่มและเกิดปัญหาลูกกลามเกี่ยวกับการหยามศักดิ์ศรีกัน การยึดถือค่านิยมที่ไม่รักการเรียนและมองเห็นการทะเลาะวิวาทเป็นเรื่องธรรมดา และนิยมแก้ไขปัญหาโดยใช้กำลัง (เตือนใจ ซาลี, 2538; แสง ทวีคุณ, 2538; ทิพา วงศ์ธนาภา, 2538; จิรพัฒน์ พรหมสิทธิการ, 2543; สุรินทร์ ปรีดาสุริชัย, 2543)

ข้อเสนอแนะของการวิจัยส่วนใหญ่เน้นที่การอบรมครอบครัวในการแก้ไขปัญหา ผลการวิจัยแม้จะมีประโยชน์ในแง่ขององค์ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมูลเหตุของปัญหาความรุนแรงในวัยรุ่นในด้านต่างๆ รวมทั้งลักษณะทางจิตใจของเด็กและเยาวชนที่กระทำความรุนแรง แต่ในการนำองค์ความรู้เหล่านี้ไปใช้ยังไม่มีความเป็นรูปธรรม เนื่องจากปัญหาความรุนแรงในวัยรุ่นและการยกพวกตีกัน จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่ายในการแก้ปัญหอย่างจริงจัง ทั้งภาครัฐในแง่ของนโยบายของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา กฎหมายการพกพาอาวุธปืน นโยบายการลดความรุนแรงในสังคม รวมทั้งการศึกษาถึงค่านิยมบางประการที่เป็นมายาคติเกี่ยวกับการแก้ปัญหของวัยรุ่นเป็นสิ่งที่งานวิจัยในด้านนี้ยังไม่ได้เริ่มศึกษาอย่างจริงจัง

งานวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงทางสังคม

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบลักษณะงานวิจัยความรุนแรงในสังคม ปี พ.ศ. 2524 – 2544

ข้อมูลที่วิเคราะห์	ปี พ.ศ. 2524 – 2533	ปี พ.ศ. 2534 – 2544	รวม
วัตถุประสงค์การศึกษา			
- ศึกษาในปัจจัย/สาเหตุ	4	3	7
- ศึกษาผลกระทบต่อสุขภาพ	-	-	-
- ศึกษาขนาดของปัญหา	1	6	7
- ศึกษาความคิดเห็น/การรับรู้ปัญหา	-	2	2
- ศึกษาแนวทางป้องกัน/แก้ไขปัญหา	-	4	4
- มุ่งเน้นส่งเสริมสถานภาพ/สุขภาพผู้หญิง	-	-	-
- อื่น ๆ			
- ผลกระทบ	-	1	1
- ประเมินทฤษฎี	1	-	1
ระเบียบวิธีวิจัย			
- วิจัยเชิงปริมาณ	3	2	5
- วิจัยเชิงคุณภาพ	-	9	9
- วิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ	2	2	4
กลุ่มตัวอย่าง			
- ผู้กระทำความรุนแรง	2	5	7
- ผู้ถูกกระทำความรุนแรงโดยตรง	-	4	4
- ผู้ถูกกระทำความรุนแรงโดยอ้อม	-	-	-
- ผู้ชายทั่วไป	-	-	-
- ผู้หญิงทั่วไป	-	-	-
- ผู้ชายและผู้หญิงทั่วไป	2	1	3
- อื่น ๆ			
- เจ้าหน้าที่ทางรัฐ + องค์กร	-	3	3
- เอกสาร	2	2	4
การเก็บรวบรวมข้อมูล			
- ใช้แบบสอบถาม	4	5	9
- สัมภาษณ์เจาะลึก	-	8	8
- สังเกต/มีส่วนร่วม	1	4	5
- เอกสาร	1	6	7
- ใช้เครื่องมือวัดมาตรฐานที่ประยุกต์จากต่างประเทศ	-	1	1
กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย	-	2	2
มีการป้องกันอคติด้านเพศ (Gender bias)	-	-	-
มีข้อกำหนดทางจริยธรรมและปกป้องสิทธิของผู้ถูกวิจัย	-	-	-
รวมจำนวนงานวิจัย	5	11	18

ในการวิจัยครั้งนี้ได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากเงื่อนไขบางประการทางสังคมได้ 20 เรื่อง แต่ข้อมูลขนาดความสมบูรณ์จำนวน 2 เรื่อง จึงนำมาวิเคราะห์เพียง 18 เรื่อง พบว่าส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพและงานวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับงานวิจัยเชิงปริมาณงานวิจัยเชิงปริมาณอย่างเดียวมีจำนวนน้อย (5 เรื่อง) แต่พบว่าในช่วง 10 ปีแรก งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (3 เรื่อง) การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงในสังคมมีขอบเขตค่อนข้างกว้างขวางและน่าสนใจมาก การคัดแยกงานวิจัยความรุนแรงในสังคมออกจากงานวิจัยความรุนแรงด้านอื่น ๆ ใช้หลักเกณฑ์การพิจารณาโดยคำนึงถึงการศึกษาวิจัยที่เน้นปัจจัยหรือสาเหตุทางสังคมที่ก่อให้เกิดปัญหาความรุนแรงขึ้น งานวิจัยในช่วง 10 ปีแรก มุ่งศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมหรือสภาพของสถานที่ที่เอื้อต่อการใช้ความรุนแรง เช่น แหล่งมั่วสุมอบายมุข สถานเริงรมย์ การพนัน ตลอดจนการเร่ร่อน จรจัด ของเยาวชนและปัจจัยอื่นๆทางสังคมที่ผลักดันส่งเสริมให้การกระทำผิดและการใช้ความรุนแรงมีมากขึ้น (จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, 2529; ปนัดดา เพ็ชรสิงห์, 2530; สุนันทา เสี่ยงไทย และคณะ, 2531; เสริน ปุณณะหิตานนท์, 2531; นิพนธ์ คันธเสวี และสุวรรณ สุวรรณเวช, 2533) การศึกษาเหล่านี้มุ่งไปที่กลุ่มเยาวชน เนื่องจากเป็นกลุ่มเสี่ยงและเป็นเหยื่อของสังคมง่ายกว่ากลุ่มอื่น รวมทั้งมีการซึมซับค่านิยมต่างๆ จากอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนและเกิดการเลียนแบบได้ง่าย ผลการศึกษาส่วนใหญ่มุ่งรายงานลักษณะปัญหาของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าจะมองประเด็นสาเหตุจากสังคมซึ่งอยู่เบื้องหลังความรุนแรงนั้นๆ หรืออีกนัยหนึ่ง คือ สังคมเป็นตัวก่อให้เกิดความรุนแรงและเยาวชนที่กระทำผิดหรือก่อความรุนแรงนั้นเป็นเหยื่อ การให้ข้อเสนอแนะส่วนใหญ่มุ่งไปที่ความพยายามให้มีมาตรการในการควบคุมจัดการกับเยาวชนเหล่านี้มากกว่าการปรับแก้กระบวนการทางสังคมที่เป็นต้นเหตุของปัญหา ผลการวิจัยยังไม่ได้ชี้ประเด็นปัญหาที่ตรงจุดแต่เป็นการมองและพยายามแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุมากกว่า

สำหรับการศึกษาในช่วง 10 ปีหลังนั้น เน้นการศึกษาเชิงลึกที่เข้าไปสัมผัสกับชีวิตของกลุ่มคนที่ประสบปัญหาต่างๆ ซึ่งเป็นผลพวงจากสังคม แต่การศึกษายังมีแนวโน้มที่ยังมองประเด็นที่ผู้ประสบปัญหาเป็นหลักกว่าได้เผชิญกับอะไรบ้าง แต่ไม่ได้มีการวิเคราะห์เจาะลึกถึงประเด็นทางสังคมที่เป็นรากเหง้าของปัญหาที่แท้จริง เช่น การศึกษาเกี่ยวกับมารดานอกสมรสกับแนวโน้มในการทอดทิ้งบุตร รวมทั้งกรณีมารดานอกสมรสกับบริการทางสังคมที่ควรได้รับ (สุภารดี สวัสดิมงคล, 2535; สุพัตรา ไบสมุท, 2543) ไม่ได้มุ่งประเด็นของการมองว่าทำไมกฎเกณฑ์เรื่องการสมรสที่สังคมกำหนดขึ้นจึงไม่มีอิทธิพลอะไรกับผู้ชาย แต่กลับมีอิทธิพลกับผู้หญิงและเด็กมากกว่า การสมรสมีความหมายอย่างไร ทำไมจึงมีผลกระทบต่อชีวิตและการตัดสินใจ ตลอดจนพฤติกรรมของผู้หญิงที่แตกต่างกันระหว่างคนที่ได้สมรส ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยสังคมชายเป็นใหญ่กับคนที่ไม่ได้สมรส สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดข้อกังขาว่าชีวิตและเพศของผู้หญิงได้ถูกกำหนดโดยอะไร นอกจากนี้ปัจจัยบางอย่างในสังคมซึ่งเป็นต้นเหตุของปัญหาหลายๆ อย่าง และปัญหาข้อสงสัยเหล่านี้ควรได้รับการสนับสนุนให้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อค้นหาคำตอบให้มากยิ่งขึ้น

สำหรับการศึกษาที่เกี่ยวกับปัญหาเด็กเร่ร่อน ปัญหายาเสพติด และโสเภณีเด็ก (ไกรวุฒิ วัฒนสิน, 2536; วุฒิ เหล่าสุนทร และคณะ, 2536; คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ, 2535) ผลการวิจัยชี้ให้เห็นถึงสภาพปัญหาจากประสบการณ์ตรงของเหยื่อความรุนแรงในสถานที่ที่ไม่ได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างจริงจัง สะท้อนให้เห็นถึงช่องว่าง การเข้าถึงสวัสดิการทางสังคม ปัญหาความยากจนและด้อยโอกาสที่จำเป็น

ต้องเลือกทางเดินชีวิตที่เอาตัวรอดอย่างผิดๆ การถูกหล่อหลอมจากสังคมแบบตัวใครตัวมันและการทอดทิ้งจากสังคม ส่อให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตที่ค่อนข้างตกต่ำของคนไทย การศึกษาบางเรื่องเน้นไปที่ตัวผู้กระทำ ความผิดในบริบทของปัจเจกบุคคล มากกว่าการมองผลกระทบของระบบทางสังคมที่เอื้อให้บุคคลที่อ่อนแอทางฐานะเศรษฐกิจและสังคมต้องกลายเป็นผู้กระทำความผิด ใช้ความรุนแรงเอารัดเอาเปรียบ เพื่อความอยู่รอดของตนเอง ดังนั้นข้อเสนอแนะจากงานวิจัยเหล่านี้จึงมักเป็นไปในลักษณะการมุ่งหามาตรการหรือค้นหาวิธีการป้องกันปราบปรามผู้กระทำความผิดและการใช้มาตรการทางกฎหมายที่รัดกุมมากกว่า การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาแรงงานทาส การค้าหญิงข้ามชาติ และแรงงานข้ามชาติผิดกฎหมายนั้น (กฤตยา อาชวนิจกุล และคณะ, 2544; กฤตยา อาชวนิจกุล, 2540; กุศล สุนทรธาดา และคณะ, 2540; นภาพรณ ะหวานนท์, 2540) ผลการวิจัยเชิงคุณภาพเหล่านี้ให้รายละเอียดในเชิงวิเคราะห์สภาวะที่บริบทของการหลั่งไหลของแรงงานข้ามชาติที่ผิดกฎหมาย ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบทั้งด้านปัญหาสังคมและปัญหาเกี่ยวกับสิทธิเด็กและแรงงานไร้ฝีมือ ซึ่งเป็นปัญหาระยะยาวของประเทศ ผลการวิจัยเหล่านี้ชี้ให้เห็นปัญหาในระดับมหภาค รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่เป็นประโยชน์เชิงรูปธรรมในการนำไปปรับปรุงป้องกันและแก้ไข ทั้งนี้โครงสร้างของสังคมที่เป็นจุดอ่อนให้เกิดการทะลักเข้าของแรงงานข้ามชาติ อุปสงค์และอุปทานของการใช้แรงงานเหล่านี้ รวมทั้งกลไกในการควบคุมคนต่างด้าวไม่ให้มาแย่งงานคนไทยที่ยืดหยุ่นหละหลวม ล้วนเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดความรุนแรงทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อปัจเจกบุคคลและประเทศชาติในภาพรวม

การศึกษาวิเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงในสังคม มีข้อน่าสังเกตว่า งานวิจัยด้านนี้มักเป็นงานวิจัยของสถาบันต่างๆ มากกว่าเป็นวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาปริญญาโทหรือปริญญาเอก ทั้งนี้อาจเนื่องจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นมีมูลเหตุส่งเสริมจากปัจจัยต่างๆ ของสังคม เป็นเรื่องที่สอ ดแทรกหรือแฝงเป็นส่วนหนึ่งของการสนับสนุนให้เกิดความรุนแรงด้านอื่นๆ ตามที่ได้นำเสนอไปแล้ว ดังนั้นงานวิจัยที่ปรากฏจึงมักเป็นเรื่องที่ได้รับความสนใจจากกลุ่มนักวิชาชีพที่เฉพาะเจาะจงมากกว่า เนื่องจากเป็นงานวิจัยของสถาบัน ข้อเสนอแนะจากการวิจัยเหล่านี้น่าจะได้รับความสนใจ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งในด้านการดำเนินงาน และใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงเพื่อการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก้ไขกฎหมาย นโยบายทางสังคม และกฎระเบียบต่าง ๆ ได้มากกว่า

งานวิจัยด้านความรุนแรงกับกฎหมาย

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบลักษณะงานวิจัยความรุนแรงกับกฎหมาย ปี พ.ศ. 2524 – 2544

ข้อมูลที่วิเคราะห์	ปี พ.ศ. 2524 – 2533	ปี พ.ศ. 2534 – 2544	รวม
วัตถุประสงค์การศึกษา			
- ศึกษาในปัจจัย/สาเหตุ	1	6	7
- ศึกษาผลกระทบต่อสุขภาพ	-	-	-
- ศึกษาขนาดของปัญหา	1	6	7
- ศึกษาความคิดเห็น/การรับรู้ปัญหา	-	3	3
- ศึกษาแนวทางป้องกัน/แก้ไขปัญหา	1	3	4
- มุ่งเน้นส่งเสริมสถานภาพ/สุขภาพผู้หญิง	-	-	-
- อื่น ๆ			
ระเบียบวิธีวิจัย			
- วิจัยเชิงปริมาณ	2	9	11
- วิจัยเชิงคุณภาพ	1	1	2
- วิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ	1	-	1
กลุ่มตัวอย่าง			
- ผู้กระทำความรุนแรง	2	7	9
- ผู้ถูกกระทำความรุนแรงโดยตรง	-	-	-
- ผู้ถูกกระทำความรุนแรงโดยอ้อม	-	-	-
- ผู้ชายทั่วไป	-	-	-
- ผู้หญิงทั่วไป	-	-	-
- ผู้ชายและผู้หญิงทั่วไป	-	-	-
- อื่น ๆ			
- นักวิชาชีพ	-	4	4
- เอกสาร	-	2	2
การเก็บรวบรวมข้อมูล			
- วิเคราะห์เอกสาร	1	2	3
- ใช้แบบสอบถาม	2	7	9
- สัมภาษณ์เจาะลึก	-	-	-
- สังเกต/มีส่วนร่วม	-	-	-
- ใช้เครื่องมือวัดมาตรฐานที่ประยุกต์ จากต่างประเทศ	-	1	1
กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย	-	-	-
มีการป้องกันอคติด้านเพศ (Gender bias)	-	-	-
มีข้อกำหนดทางจริยธรรมและปกป้องสิทธิ ของผู้ถูกวิจัย	-	-	-
รวมจำนวนงานวิจัย	3	10	13

ในการวิจัยครั้งนี้ รวบรวมจากงานวิจัยที่เกี่ยวกับกฎหมายทั้งสิ้น 16 เรื่อง แต่งานวิจัยขาดความสมบูรณ์จำนวน 3 เรื่อง จึงไม่นำมาวิเคราะห์ ในจำนวนงานวิจัยทั้ง 13 เรื่อง ซึ่งส่วนใหญ่ทำในช่วง 10 ปีหลังนั้น เป็นการศึกษาเกี่ยวกับตัวบทกฎหมายที่บัญญัติไว้เดิมว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใดในการคุ้มครองผู้ถูกระทำความรุนแรงต่างๆ รวมทั้งกฎหมายเกี่ยวกับการเอาผิดต่อผู้กระทำความรุนแรงหรือกระทำความผิดต่างๆ ที่มีผลทำให้บุคคลอื่นได้รับอันตรายจากความรุนแรงนั้นๆ งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้การสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และส่วนใหญ่ศึกษากับผู้กระทำผิด กลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ได้แก่นักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องและศึกษาจากเอกสาร

การศึกษาด้านความรุนแรงกับกฎหมาย สามารถสรุปได้เป็นแนวทางกว้างๆ ได้ 3 ประเด็น ประเด็นแรก งานวิจัยบางส่วนมุ่งศึกษาถึงการใช้มาตรการทางกฎหมายต่อปัญหาความรุนแรง รวมทั้งผลของการบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ (ชุมพล กาญจนะ, 2533; ต่อพงษ์ พงษ์เสรี, 2540; มนัส นครศรี, 2536) ประเด็นที่สอง การวิจัยบางส่วนมุ่งศึกษาถึงความผิดทางกฎหมายต่อการใช้ความรุนแรงหรือกระทำความผิดต่าง ๆ (นวลจันทร์ ทศนชัยกุล, 2529; อรุณี โอสธานนท์, 2533; ธาณินทร์ สุนทรสุทธีวัตร, 2539; ธีรพล ยุกตะเสวี, 2540; โอฬาร เอี่ยมประภาส, 2541) แต่งานวิจัยบางส่วนมุ่งศึกษาบทบาทและทัศนคติของนักวิชาชีพทางด้านกฎหมายต่อปัญหาความรุนแรง (วิธญา ปลั่งศรีสกุล, 2539; บัณฑิต เทวันทรภักดี, 2539; เรวัตร จันทรประเสริฐ, 2541; วชิรพงษ์ แก้วดวง, 2541) ผลการวิจัยเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมาย พบว่าเป็นการศึกษาถึงประสิทธิภาพของกฎหมายและการบังคับใช้ที่มีอยู่ ซึ่งยังเป็นปัญหาและมีช่องโหว่อยู่มาก ดังนั้นผลการวิจัยจึงน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับแก้กฎหมายต่อไปได้ สำหรับผลการวิจัยเกี่ยวกับความผิดทางกฎหมายในพฤติกรรมปัญหาความรุนแรงต่างๆ นั้น มุ่งศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำความผิดของบุคคลในวัยต่างๆ ได้แก่ เยาวชนและผู้หญิง ซึ่งมักเป็นเหยื่อของความรุนแรง องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยเหล่านี้จะต่อยอดปัจจัยของการกระทำผิด แต่ขาดการประเมินบริบทที่มีส่วนส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีการกระทำผิด ดังนั้นประโยชน์ที่ได้จึงไม่มากเท่าที่ควร สำหรับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาท ปัญหาการปฏิบัติตามบทบาทและทัศนคติของนักวิชาชีพด้านกฎหมายมีประโยชน์ในแง่ของการนำผลการวิจัยไปพัฒนาบุคคลเหล่านี้ โดยมองประเด็นปัญหาความรุนแรงที่ถูกต้องมากขึ้น รวมทั้งการนำบทสรุปปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ไปเป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น

เนื่องจากงานวิจัยด้านกฎหมายมีลักษณะเฉพาะเจาะจง โดยเฉพาะการศึกษาจากเอกสารด้านกฎหมายมีความเหมาะสมในการใช้อ้างอิงกับนักวิชาชีพเหล่านั้น มีข้อน่าสังเกตว่าความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคมไทยนั้น กฎหมายไม่สามารถปกป้องคุ้มครองเหยื่อของความรุนแรงได้เท่าที่ควร กฎหมายหลายส่วนได้ถูกค้นพบว่ามีผลล้าสมัย ควรได้รับการแก้ไขให้ทันกับสถานการณ์ รวมทั้งกฎหมายบางฉบับอาจเป็นตัวที่สนับสนุนให้ความรุนแรงคงอยู่อย่างชอบธรรมในสังคมต่อไป ดังนั้น การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงและกฎหมาย จึงควรถูกสอดแทรกอยู่ในประเภทของความรุนแรงชนิดต่าง ๆ เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนว่ากฎหมายใดเอื้อและเป็นอุปสรรคต่อการแก้ไขปัญหาความรุนแรงเฉพาะด้าน ซึ่งจะทำให้การศึกษาด้านนี้มีประโยชน์มากยิ่งขึ้นต่อการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก้ไขด้านนโยบายต่อไป

งานวิจัยด้านความรุนแรงกับสื่อ

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบลักษณะงานวิจัยความรุนแรงกับสื่อ ปี พ.ศ. 2524 – 2544

ข้อมูลที่วิเคราะห์	ปี พ.ศ. 2524 – 2533	ปี พ.ศ. 2534 – 2544	รวม
วัตถุประสงค์การศึกษา			
- ศึกษาในปัจจัย/สาเหตุ	3	3	6
- ศึกษาผลกระทบต่อสุขภาพ	-	-	-
- ศึกษาขนาดของปัญหา	3	4	7
- ศึกษาความคิดเห็น/การรับรู้ปัญหา	1	2	3
- ศึกษาแนวทางป้องกัน/แก้ไขปัญหา	1	3	4
- มุ่งเน้นส่งเสริมสถานภาพ/สุขภาพผู้หญิง	-	-	-
- อื่น ๆ			
ระเบียบวิธีวิจัย			
- วิจัยเชิงปริมาณ	3	1	3
- วิจัยเชิงคุณภาพ	3	4	7
- วิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ	1	-	1
กลุ่มตัวอย่าง			
- ผู้กระทำความรุนแรง	1	3	4
- ผู้ถูกกระทำความรุนแรงโดยตรง	-	-	-
- ผู้ถูกกระทำความรุนแรงโดยอ้อม	-	-	-
- ผู้ชายทั่วไป	-	-	-
- ผู้หญิงทั่วไป	-	-	-
- ผู้ชายและผู้หญิงทั่วไป	2	2	2
- อื่น ๆ			
- ชาวหนังสือพิมพ์	1	1	1
- ชาวโทรทัศน์	2	-	2
- นักวิชาชีพ	-	1	1
การเก็บรวบรวมข้อมูล			
- ใช้แบบสอบถาม	2	2	4
- สัมภาษณ์เจาะลึก	2	5	7
- สังเกต/มีส่วนร่วม	-	1	1
- เนื้อหาข่าว-เอกสาร	3	2	5
- ใช้เครื่องมือวัดมาตรฐานที่ประยุกต์จากต่างประเทศ	-	-	-
กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย	-	-	-
มีการป้องกันอคติด้านเพศ (Gender bias)	-	-	-
มีข้อกำหนดทางจริยธรรมและปกป้องสิทธิของผู้ถูกวิจัย	-	-	-
รวมจำนวนงานวิจัย	7	4	11

การวิจัยในด้านสื่อกับความรุนแรงมีจำนวนค่อนข้างน้อย ในการวิจัยครั้งนี้รวบรวมงานวิจัยได้ทั้งสิ้น 13 เรื่อง แต่นำมาวิเคราะห์เพียง 11 เรื่อง เนื่องจากงานวิจัย 2 เรื่องขาดความสมบูรณ์ของข้อมูล การวิจัยส่วนใหญ่เน้นที่การศึกษาถึงกระบวนการและวิธีการนำเสนอข่าวความรุนแรงของสื่อหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ ว่าก่อให้เกิดผลกระทบกับความรุนแรงต่อผู้ชมอย่างไร โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพมากที่สุด (7 เรื่อง) และการใช้ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (1 เรื่อง)

การศึกษาวิจัยด้านความรุนแรงกับสื่อ ได้ถูกแยกแยะจากความรุนแรงในด้านอื่นๆ เนื่องจากใช้หลักเกณฑ์ว่าเป็นการวิจัยที่มุ่งใช้สื่อเป็นตัวศึกษาหรือศึกษาผลของการใช้สื่อที่ก่อให้เกิดความรุนแรงทั้งทางตรงและทางอ้อม การศึกษาวิจัยในช่วง 10 ปีแรก มีจำนวน 7 เรื่อง เป็นการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ในปริมาณเท่ากัน การศึกษาส่วนใหญ่มุ่งไปที่การเสนอข่าวทางโทรทัศน์ว่ามีเนื้อหาข่าวความรุนแรงมากน้อยเพียงใด รวมทั้งอิทธิพลของข่าวสารทางโทรทัศน์ต่อพฤติกรรมความรุนแรงของเยาวชน (ลักษมี คงลาภ, 2533; เสรี วงษ์มณฑา, 2533; เอมจิต กิตต์วัฒน์, 2533; นฤมล สิงห์ประเสริฐ, 3540; คณิต คล้ายจำแลง, 2534) ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาข่าวความรุนแรงทางสื่อโทรทัศน์มีมากแต่การควบคุมมีน้อยกว่า ทำให้ขาดมาตรการการป้องกันเยาวชนจากการซึมซับความรุนแรงจากสื่อเหล่านี้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สำหรับละครและภาพยนตร์ที่แพร่อยู่ในสื่อโทรทัศน์ พบว่าไม่มีมาตรการป้องกันเช่นเดียวกัน แต่ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม的开รับชมรายการโทรทัศน์ ได้แก่ อาชีพและการศึกษาของบิดามารดา ดังนั้นในขณะที่สังคมไทยยังไม่อาจปิดกั้นกลั่นกรองสื่อความรุนแรงให้พ้นจากเด็กและเยาวชน การดูแลของผู้ปกครองในการเลือกรายการจากโทรทัศน์น่าจะเป็นมาตรการสำคัญในการป้องกันอันดับแรก

สำหรับการศึกษาวิจัยในช่วง 10 ปีหลัง ส่วนใหญ่เน้นการศึกษาเชิงคุณภาพที่มุ่งการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวสารทั้งในโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ และปัจจัยที่มีอิทธิพลในการคิดภาพความรุนแรงในการเผยแพร่ภาพ (Suwanee, 1992; พิมพ์พร ยิงยง, 2539) ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกันว่าเนื้อหาข่าวจากสื่อ ทั้งหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์จะแพร่ภาพข่าวที่มีความรุนแรงในระดับสูง ทั้งนี้การสนองความต้องการในการขายข่าวและดึงดูดความสนใจของสื่อมีส่วนทำให้ภาพความรุนแรงยังคงมีอยู่อย่างแพร่หลาย ผลงานวิจัยส่วนใหญ่สอดคล้องกันว่า การนำเสนอข่าวด้านความรุนแรงโดยสื่อต่าง ๆ ยังขาดการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพในการนำเสนอ ทำให้มีผลกระทบต่อการเลียนแบบของเยาวชน และชี้ทำให้เกิดการเอาเยี่ยงอย่างได้ ผู้ชมสื่อมีโอกาสน้อยมากที่จะเลือกหรือจำกัดความรุนแรง ดังนั้นการวิจัยที่เกี่ยวกับทัศนคติและความรับผิดชอบของสื่อมวลชน ตลอดจนการวิจัยเชิงปฏิบัติการและการวิจัยแบบมีส่วนร่วมเพื่อการแก้ไขปัญหาการนำเสนอข่าวความรุนแรงอย่างไร้ขอบเขต ควรได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจัง รวมทั้งควรมีมาตรการเพิ่มความระมัดระวังไม่ให้สื่อมวลชนเป็นตัวกระทำความรุนแรงซ้ำซากต่อเหยื่ออย่างรู้เท่าไม่ถึงการณ์ได้

งานวิจัยความรุนแรงด้านอื่น ๆ

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบลักษณะงานวิจัยความรุนแรงอื่น ๆ ปี พ.ศ. 2524 – 2544

ข้อมูลที่วิเคราะห์	ปี พ.ศ. 2524 – 2533	ปี พ.ศ. 2534 – 2544	รวม
วัตถุประสงค์การศึกษา			
- ศึกษาในปัจจัย/สาเหตุ	-	1	1
- ศึกษาผลกระทบต่อสุขภาพ	-	1	1
- ศึกษาขนาดของปัญหา	-	1	1
- ศึกษาความคิดเห็น/การรับรู้ปัญหา	-	2	2
- ศึกษาแนวทางป้องกัน/แก้ไขปัญหา	-	1	1
- มุ่งเน้นส่งเสริมสถานภาพ/สุขภาพผู้หญิง	-	-	-
- อื่น ๆ			
ระเบียบวิธีวิจัย			
- วิจัยเชิงปริมาณ	-	3	3
- วิจัยเชิงคุณภาพ	-	1	1
- วิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ	-	-	-
กลุ่มตัวอย่าง			
- ผู้กระทำความรุนแรง	-	1	1
- ผู้ถูกกระทำความรุนแรงโดยตรง	-	2	2
- ผู้ถูกกระทำความรุนแรงโดยอ้อม	-	-	-
- ผู้ชายทั่วไป	-	-	-
- ผู้หญิงทั่วไป	-	-	-
- ผู้ชายและผู้หญิงทั่วไป	-	-	-
- อื่น ๆ			
- ดำรวจ	-	1	1
การเก็บรวบรวมข้อมูล			
- ใช้แบบสอบถาม	-	4	4
- สัมภาษณ์เจาะลึก	-	1	1
- สังเกต/มีส่วนร่วม	-	-	-
- เอกสาร	-	1	1
- ใช้เครื่องมือวัดมาตรฐานที่ประยุกต์ จากต่างประเทศ	-	-	-
กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย	-	-	-
มีการป้องกันอคติด้านเพศ (Gender bias)	-	-	-
มีข้อกำหนดทางจริยธรรมและปกป้องสิทธิ ของผู้ถูกวิจัย	-	-	-
รวมจำนวนงานวิจัย	-	4	4

ในการศึกษาครั้งนี้ งานวิจัยที่ไม่สามารถจัดเข้ากลุ่มงานวิจัยด้านต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น ได้รวบรวมไว้ในความรุนแรงด้านต่าง ๆ ซึ่งสามารถรวบรวมได้ 4 เรื่อง (พีรพร บุญลอย, 2537; วิไลรัตน์ จิตตโคตร, 2542; สุพิศาล ภักดีนฤนาถ, 2540; กฤตยา อาชวนิจกุล และคณะ, 2544) เนื่องจากการศึกษาถึงความรุนแรงเฉพาะเรื่องที่น่าสนใจและมีขอบเขตกว้างเช่นเดียวกับความรุนแรงในสังคม งานวิจัยแต่ละเรื่องจะเป็นอิสระต่อกันในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงไม่อาจนำเสนอผลการวิเคราะห์แบบบูรณาการได้ สำหรับการศึกษเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงทางการเมือง มุ่งไปที่การพัฒนาบุคลากรมากกว่าการวิเคราะห์สถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น ดังนั้นประโยชน์จึงค่อนข้างเฉพาะเจาะจงต่อการพัฒนาทัศนคติของตำรวจ เพื่อให้สามารถเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนในการควบคุมสภาพความรุนแรงที่เกิดขึ้นทางการเมืองหรือการชุมนุมประท้วงตามระบอบประชาธิปไตย (พีรพร บุญลอย, 2537; สุพิศาล ภักดีนฤนาถ, 2540) ได้ดียิ่งขึ้น

สำหรับการวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบด้านสุขภาพต่อผู้สูงอายุพิการที่ถูกทอดทิ้ง (วิไลรัตน์ จิตตโคตร, 2542) ในงานวิจัยนี้พบเพียงเรื่องเดียวและบ่งบอกถึงปัญหาความรุนแรงอีกรูปแบบหนึ่งที่สังคมมองข้ามไป อาจเป็นเพราะโดยวัฒนธรรมประเพณีไทยในอดีต ผู้สูงอายุมักได้รับการดูแลยกย่องนับถือ มีส่วนน้อยที่ถูกทอดทิ้ง แต่ในบริบทของการดูแลผู้สูงอายุนั้น อาจมีปัญหาคารhutกรรมหรือใช้ความรุนแรงด้านจิตใจและสังคมแฝงอยู่ได้ การที่มีงานวิจัยด้านความรุนแรงต่อผู้สูงอายุไม่มาก ไม่สามารถสรุปได้ว่าไม่มีปัญหา แต่เป็นการบ่งชี้ว่าปัญหาทางด้านนี้ยังไม่ได้รับการศึกษากันอย่างจริงจัง ในขณะที่สังคมและโครงสร้างครอบครัวได้มีการเปลี่ยนแปลงไปมาก ความรุนแรงต่อผู้สูงอายุในครอบครัวโดยเฉพาะผู้สูงอายุที่พิการเจ็บป่วยเรื้อรัง ช่วยตัวเองไม่ได้และต้องการการพึ่งพานั้นยังขาดแคลนอีกมาก จึงควรให้การสนับสนุนส่งเสริมเพื่อค้นหาปัญหาและองค์ความรู้ที่จะให้การช่วยเหลืออย่างจริงจังต่อไป โดยภาพรวมมีข้อสังเกตว่างานวิจัยเหล่านี้จะเจาะลึกประเด็นปัญหาที่ได้รับความสนใจของสังคมในปัจจุบัน เป็นการตอบคำถามของนักวิชาชีพที่ทันเหตุการณ์ งานวิจัยด้านนี้ยังมีจำนวนน้อยมากจึงสมควรได้รับการสนับสนุนส่งเสริมให้ศึกษาวิจัยมากขึ้น โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมประเด็นปัญหาที่มีลักษณะค่อนข้างละเอียดอ่อนให้มากยิ่งขึ้น

สรุป

การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลและสังเคราะห์งานวิจัยด้านความรุนแรงในสังคมไทย เป็น การวิจัยเอกสารที่ประยุกต์ใช้หลักการทบทวนวรรณกรรมแบบบูรณาการและหลักการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อศึกษางานวิจัยด้านความรุนแรงโดยจำแนกความรุนแรงออกเป็นความรุนแรงต่อตนเอง ความรุนแรงในครอบครัว หรือความรุนแรงต่อผู้หญิงในชีวิตคู่ ความรุนแรงในวัยรุ่น ความรุนแรงทางเพศ ความรุนแรงจากสื่อ ความรุนแรงกับกฎหมาย ความรุนแรงในสังคม และความรุนแรงอื่น ๆ งานวิจัยหลายเรื่องสะท้อนให้เห็นระบบวิธีคิดของผู้วิจัย ที่ยังมองปัญหาในรูปแบบของแนวคิดชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) มีการตอบสนองมายาคติ (Myth) มีงานวิจัยจำนวนไม่มากนัก ที่นักวิจัยใช้หลักเกณฑ์และวิธีคิดที่มองปัญหาความรุนแรงจากรากเหง้าเรื่องความไม่เท่าเทียมกันทางเพศในสังคม (Gender based violence)

หรือมองปัจจัยที่มีอิทธิพลมาจากระบบวิถีคิดในสังคมชายเป็นใหญ่ (Patriarchal society) อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาพบว่า งานวิจัยที่ศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา มีแนวโน้มที่ดีขึ้นมาก องค์ความรู้ที่ได้มีส่วนผลักดันความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงที่ชัดเจนขึ้น และมีแนวโน้มที่จะมองปัญหาอย่างเป็นระบบและรอบด้าน ตลอดจนมีการนำผลการวิจัยไปขยายผลให้เกิดความรู้และข้อมูลเชิงประจักษ์มากยิ่งขึ้น

การวิเคราะห์งานวิจัยด้านความรุนแรงในแต่ละด้าน จำนวนทั้งสิ้น 190 เรื่อง ด้วยความพยายามที่จะใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยด้านความรุนแรง และแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยสุขภาพผู้หญิง ซึ่งอยู่บนรากฐานของแนวคิดสตรีนิยม (Feminism) เป็นกรอบในการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์นั้น ทำให้งานวิจัยด้านความรุนแรงของประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524-2544 เป็นข้อมูลการวิจัยพื้นฐานที่ตอบปัญหางานวิจัยที่เฉพาะเจาะจงได้

งานวิจัยเหล่านี้ถูกนำมาวิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบของรายงาน และบรรจุข้อมูลบทคัดย่อลงในระบบฐานข้อมูลทาง Web site www.violence.au.edu เพื่อให้ผู้สนใจได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ตลอดจนส่งบทคัดย่อ รายงานการวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงในด้านต่าง ๆ เพิ่มเข้ามาไว้ในระบบฐานข้อมูลเพื่อเป็นวิทยาทานแก่นักวิจัยรุ่นต่อไป ระบบฐานข้อมูลที่จัดทำขึ้นนี้เป็นช่วงระยะแรกของการพัฒนา ผู้วิจัยเชื่อว่าจะต้องมีการพัฒนาให้ระบบดียิ่งขึ้นได้ในอนาคต การศึกษาวิจัยนี้มีข้อจำกัดหลายประการ ได้แก่ ระยะเวลาในการศึกษาน้อย ข้อมูลงานวิจัยที่มีอยู่ยากแก่การเข้าถึง และอยู่อย่างกระจัดกระจายในสถาบันต่าง ๆ ซึ่งบางครั้งได้ข้อมูลซ้ำซ้อนและบางครั้งข้อมูลไม่ครบถ้วน ทั้งนี้ผู้วิจัยเชื่อว่าจำนวนงานวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงมีมากกว่าที่นำเสนอ และคาดว่าในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นในอนาคต จะสามารถค้นคว้างานวิจัยที่ไม่ได้นำมาศึกษาครั้งนี้ รวมทั้งงานวิจัยใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างปี พ.ศ. 2544-2545 ที่อยู่ระหว่างการดำเนินงานและรอตีพิมพ์ เพื่อนำเข้าไว้ในระบบฐานข้อมูล และจะทำให้ระบบฐานข้อมูลที่เกิดขึ้นจากการศึกษาครั้งนี้ มีความสมบูรณ์และใช้ประโยชน์ได้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการศึกษาวิจัยนี้มีข้อจำกัดด้านเวลา ดังนั้นผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องวางขอบเขตการศึกษาวิจัยครั้งนี้โดยการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความรุนแรงในครอบครัวหรือความรุนแรงต่อผู้หญิงในชีวิตคู่ และความรุนแรงต่อเด็กไว้ละเอียดกว่างานวิจัยด้านความรุนแรงอื่น ๆ สำหรับงานวิจัยความรุนแรงด้านเพศนั้น มีข้อมูลที่น่าสนใจน่าศึกษาวิเคราะห์เจาะลึกอย่างละเอียด เพื่อให้ได้องค์ความรู้สำหรับขึ้นนโยบายและแนวทางการศึกษาวิจัยต่อไปในอนาคต ข้อมูลที่เก็บรวบรวมไว้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเอื้อประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจจะศึกษาต่อเนื่องในอนาคต

อนึ่ง ข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยความรุนแรงในด้านต่าง ๆ ดังที่ได้เสนอไว้ในฐานข้อมูลใน Web site www.violence.au.edu จะเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าและเป็นแหล่งรวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงต่อไป ทั้งนี้ ระบบฐานข้อมูลใน Web site จะต้องได้รับการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง ดัง

นั้นโครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลให้มีศักยภาพมากขึ้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นและสมควรได้รับการสนับสนุนในการศึกษาวิจัยอย่างจริงจังและต่อเนื่องต่อไป

บรรณานุกรม

- กนกพร บุปผาชาติ. (2539). ความหวาดกลัวอาชญากรรมของผู้หญิง. วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล (สังคมวิทยา) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กมลพร แพทย์ชีพ. (2542). ความรุนแรงในคู่ครองและผลกระทบต่อปัญหาด้านจิตใจในกลุ่มอาการความวิตกกังวลความซึมเศร้าและความก้าวร้าว : กรณีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กมลวรรณ โลห์สีวานนท์. (2533). ความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์กับทัศนคติความรุนแรงของนักเรียนระดับมัธยมปลาย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต การสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤตยา อาชวนิจกุล. (2540). เส้นทางแรงงานหญิงจากประเทศเพื่อนบ้านสู่ธุรกิจการค้าบริการทางเพศใน ประเทศไทย. นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กฤตยา อาชวนิจกุล และคณะ. (2540). บทสังเคราะห์สถานการณ์คนข้ามชาติและทางเลือกนโยบายการนำเข้าแรงงานข้ามชาติของประเทศ. นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กฤตยา อาชวนิจกุล. (2544). ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมบนมิติการเมืองเรื่องเพศและร่างกายหญิง นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กฤตยา อาชวนิจกุล. (2544). เรื่องเพศ อนามัย เจริญพันธุ์และความรุนแรง : ประสบการณ์ชีวิตของแรงงานอพยพจากประเทศพม่า. นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กฤตยา อาชวนิจกุล และคณะ. (2544). ความรุนแรงต่อผู้หญิงในชีวิตคู่ : ขนาดของปัญหาผลกระทบต่อสุขภาพและทางออก. นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กรรณา เจนนุวัตร. (2543). การสื่อสารในกระบวนการเจรจาต่อรองกับผู้พยายามฆ่าตัวตาย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. (ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กิ่งปรารค์ สมจิตต์. (2542). ปัจจัยและแนวทางที่มีอิทธิพลในการคัดเลือกภาพข่าวอาชญากรรมที่มีปัญหาความรุนแรง. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต วารสารสนเทศ (การหนังสือพิมพ์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิติพัฒน์ นนทปัทมะดุลย์. (2528). ปัญหาการทารุณกรรมและการปล่อยปละละเลยเด็ก: แนวความคิดและความตระหนักต่อปัญหาของนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- กุศล สุนทรธาดา และคณะ. (2540). กระบวนการจ้างแรงงานข้ามชาติที่ลักลอบเข้าเมืองและความ
คิดเห็นของภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง. นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัย
มหิดล.
- ไกรวุฒิ วัฒนสิน. (2536). การศึกษาเครือข่ายทางสังคมของเด็กเร่ร่อน. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร์
มหาบัณฑิต มานุษยวิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ขัตติยา รัตนดิลก. (2539). ลักษณะทางสังคมจิตใจของเยาวชนผู้กระทำผิดซ้ำ ณ สถานพินิจและ
คุ้มครองเด็ก. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาคลินิก) มหาวิทยาลัย
มหิดล.
- คงสิทธิ์ ศรีทอง. (2536). การคุ้มครองผู้เสียหายในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา. วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต นิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติสาขาสังคมวิทยา. (2535). ปัญหาโสเภณีเด็ก : สภาพปัญหาปัจจัย
สาเหตุและแนวทางในการแก้ไข. กรุงเทพฯ : สภาวิจัยแห่งชาติ.
- คณิต คล้ายจำแลง. (2534). ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อวัยรุ่นในการตีความเรื่องราวที่รับรู้จาก
ภาพยนตร์โทรทัศน์เกี่ยวกับความก้าวร้าวรุนแรง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต (เทคโนโลยีทางการศึกษา) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จรรย์ยา นิตยสุวรรณ. (2536). ทศนะของนักวิชาการต่อปัญหาการทารุณกรรมเด็กในสังคมไทย.
วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จริยา วัฒนโสภณ. (2540). ผลการทำกิจกรรมบำบัดต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองและภาวะซึมเศร้า
ของเด็กวัยรุ่นหญิงที่ถูกทารุณกรรม. วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย. 9(3): 140-146.
- จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณ และ วิสุทธิ์ กิตติวัฒน์. (2527). อัตวินิบาตกรรมใน กรุงเทพมหานคร ปี
2517-2527. กรุงเทพฯ : กองระบาดวิทยา สำนักปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข.
- จิตติมา แสงตะวัน. (2541). สถาบันการศึกษากับการยับยั้งการกระทำผิดของนักศึกษาอาชีว.
วิทยานิพนธ์ สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต (สังคมวิทยา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิรพัฒน์ พรหมสิทธิการ. (2543). ปัจจัยที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา :
ศึกษากรณีเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จิราภา ชมชื่นจิตต์. (2542). การปฏิบัติงานสหวิชาชีพในการให้ความช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณ
กรรมทางเพศ : ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์ประสานงานเพื่อพิทักษ์สิทธิเด็กจังหวัดเชียงใหม่.
วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. (2529). ค่านิยมที่เป็นเครื่องชี้แนวโน้มการต่อต้านสังคมของเยาวชนกระทำผิด
ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
มหิดล.

- ชไมพร ทวีศรี และคณะ. (2542). ลักษณะทางสังคมที่นำไปสู่ความรุนแรงและการกระทำความผิดในวัยรุ่นและเยาวชน. วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย. 7 (2.2) : 102-112
- ชลิต เข้มมาลัย. (2542). วิทยาการระบาดของผู้ป่วยฆ่าตัวตายที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาลราชบุรีระหว่างเดือนมกราคม-ธันวาคม 2542. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุข) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชัยสิทธิ์ ทรัพย์สวนแดง. (2540). ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวแตกแยกกับการทำผิดของเด็กและเยาวชน : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านกรุณาและบ้านปราณี. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชาญศักดิ์ จริยวิทยานนท์. (2536). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จ. อุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิตพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชื่นชม เจริญยุทธ และคณะ. (2543). การทำร้ายทารุณในครอบครัว : ศึกษาเฉพาะกรณีสตรีถูกทำร้ายโดยคู่สมรสที่มารับการรักษาในโรงพยาบาลในจังหวัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : รายงานวิจัย ศูนย์มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชุมพล กาญจนะ. (2533). การใช้มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมและแก้ไขปัญหาการนำเด็กมาเพื่อการค้าประเวณี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เชาวลิต ผดุงนันทน์. (2543). ปัจจัยทางจิตใจที่มีผลต่อการข่มขืนกระทำชำเรา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- โชติมา กาญจนกุล. (2540). ความรุนแรงในครอบครัว : การศึกษาการทำร้ายร่างกายภรรยา. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (พัฒนศึกษาศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒวิทยาเขตประสานมิตร.
- ณัฐดี มโนรม. (2534). ปัจจัยทางครอบครัวที่เป็นเหตุให้เกิดพฤติกรรมแปรปรวนในเด็ก. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐวุฒิ ใจชมชื่น. (2542). กรณีศึกษาผู้ป่วยฆ่าตัวตายในหมู่บ้านวังลู่ใหม่ ตำบลหางดงอำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ดนยา ธนะอุดม. (2539). ความรุนแรงในครอบครัวศึกษาในหญิงตั้งครรภ์. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิตคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ดรุณีย์ บัวบุญ. (2544). ผลของการทารุณกรรมด้านร่างกายและจิตใจทางหญิงตั้งครรภ์ วัยรุ่นกับสถานการณ์ตั้งครรภ์และสัมพันธ์ภาพมารดาและทารก. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยบูรพา.

- ดลนภา หงษ์ทอง. (2542). ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับสตรีในครอบครัว และผลสืบเนื่องทางสุขภาพ : กรณีศึกษาสตรีที่สมรสแล้วในเขตจังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ดารณี นฤตมพงศ์. (2544). ความพร้อมของนักสังคมสงเคราะห์ต่อการสืบค้นข้อเท็จจริงจากเด็ก ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศในชั้นสอบสวนตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ต่อพงษ์ พงษ์เสรี. (2540). ปัญหาการใช้มาตรการคุ้มครองสิทธิเด็กจากความรุนแรงในครอบครัว. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ตะวันชัย จิระประมุขพิทักษ์ และคณะ. (2543). การประเมินผลการช่วยเหลือเด็กถูกทารุณกรรมแบบสห วิชาชีพในโรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 45 (2) : 179-188.
- เดือนใจ ซาลี. (2536). การศึกษามาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหากล่อหลอกเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สังคม สงเคราะห์ศาสตร์ สังคมศาสตร์ทางการศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทิพาภรณ์ อำนวยสวัสดิ์. (2543). การล่วงเกินทางเพศต่อลูกจ้างโดยนายจ้าง หัวหน้างาน ผู้ควบคุม งานและผู้ตรวจงาน. วิทยานิพนธ์มนุษยศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทิวา วงศ์ธนาภา. (2538). เฝ้าระวังทางสังคมที่มีผลต่อปรากฏการณ์การกล่อหลอกเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน อาชีวศึกษา:กรณีโรงเรียนอาชีวฯแห่งหนึ่งในเขต กทม. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตรัฐศาสตร์ (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนา นิลชัยโกวิทย์ และคณะ. (2540). ความคิดอยากฆ่าตัวตายในประชาชนเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร : รายงานเบื้องต้น. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 42(2) : 77-86.
- ธนู ชาติธนานนท์ และคณะ. (2542). ภาวะเครียด กลไกการจัดการกับภาวะเครียดและความคิดฆ่าตัว ตายของคนไทยในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย. 7(1) : 29-35.
- ธรรมบุญ เหล่าสกุลพร. (2542). บทบาทของงานสังคมสงเคราะห์ในการคุ้มครองสิทธิเด็กซึ่งถูกกระทำ ทารุณกรรม. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธัญญาลักษณ์ โรหิตเสถียร. (2530). การเปรียบเทียบลักษณะบุคลิกภาพระหว่างเยาวชนผู้มีประวัติ และไม่มีประวัติพยายามฆ่าตัวตาย. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต (ภาควิชาจิตวิทยา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญลักษณ์ รุจิภักดิ์. (2542). การฆาตกรรมผู้อื่นแล้วฆ่าตัวตายตามในสังคมไทย : กรณีวิเคราะห์ จากข่าวหนังสือพิมพ์ในช่วงปี 2522-2542 วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (วิจัยประชากร และสังคม) มหาวิทยาลัยมหิดล.

- ธานินทร์ สุนทรสุขทวีตร. (2539). ปัจจัยที่เป็นสาเหตุแห่งการกระทำผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขังในเรือนจำกลางบางขวาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต (อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ธีรารัง ทศนาญชลี และคณะ. (2532). การศึกษาสาเหตุและปัญหาสุขภาพจิตของผู้กระทำผิดคดีข่มขืนฆ่ากรุงเทพ : โรงพยาบาลนิติจิตเวช กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข.
- ธีรารัง สมบุญตนนท์ และคณะ. (2543). การฆ่าตัวตาย : เปรียบเทียบปัจจัยและคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าตัวตายในช่วงก่อนและระหว่างภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ. วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย : 8(1) : 1-7.
- ธีรพล ยุกตะเสวี. (2540). การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนชาย : ศึกษาเฉพาะกรณีอุกฉกรรจ์ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธีรชัย งามทิพย์วัฒนา และสุชีรา ภัทรายุทธวรรณ์. (2542). ความคิดเห็นต่อปัญหาการฆ่าตัวตายในสังคมไทย วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 44 (4) : 329-343
- นภาพร หะวานนท์. (2540). กระบวนการจ้างแรงงานข้ามชาติที่มีลักษณะโดยวิธีหลบเลี่ยงกฎหมาย. นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นฤมล สิงห์ประเสริฐ. (2534). ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเสนอความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตนิเทศศาสตร์ (การสื่อสารมวลชน) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวลจันทร์ ทศนชัยกุล. (2525). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาค้นคว้าความผิดเกี่ยวกับเพศ : กรณีข่มขืนกระทำชำเรา. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นวลจันทร์ ทศนชัยกุล. (2529). การกระทำผิดของหญิง. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นวลจันทร์ ทศนชัยกุล. (2539). การระบาดของยาเสพติดให้โทษในหมู่เด็กและเยาวชน กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นาถวดี พักกง. (2536). มาตรการคุ้มครองเด็กที่ถูกทำร้ายโดยบุคคลในครอบครัว. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิจวรรณ วีรวัฒน์ม. (2540). ความรุนแรงต่อสตรี : ศึกษาในกลุ่มผู้หญิงอายุ 15-44 ปี ที่มารับบริการ ณ แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลชัยนาท จังหวัดชัยนาท. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นิพนธ์ คันทะเสวี และ สุวรรณ สุวรรณเวช. (2531). อาชญากรรมในจังหวัดนครศรีธรรมราช ศึกษาเฉพาะกรณีคดีฆ่าผู้อื่น. กรุงเทพฯ : กองวิจัยและวางแผน กรมตำรวจ.
- นිරา พรเดชวงศ์. (2539). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพยายามฆ่าตัวตายของผู้ป่วยโรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ (สังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- เนาวรัตน์ ปูทอง. (2544). ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อภาวะเสี่ยงในการฆ่าตัวตาย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต จิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บัณฑิต เทวินทรภักดี. (2539). รายงานการวิจัยเรื่องปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบัญญัติกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐ : ศึกษาเฉพาะกรณีเกี่ยวกับสถานบริการโรงแรมและการค้าประเวณี. กรุงเทพฯ : คณะอนุกรรมการฝ่ายวิจัย กองวิจัยและแผนงาน สำนักงานป้องกันและปราบปรามการประพฤติมิชอบในวงราชการ.
- บุศรินทร์ คล่องพยาบาล. (2542). ความรุนแรงในครอบครัว : ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการถูกทำร้ายของภรรยาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เบญจพร ปัญญาียง. (2537). ผลที่ได้รับจากการทำกลุ่มจิตบำบัดในวัยรุ่นหญิงที่ถูกทารุณทางเพศ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สุขวิทยาจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- เบญจพร ปัญญาียง และคณะ. (2537). โรคจิตจากการทารุณทางเพศ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สุขวิทยาจิต กระทรวงสาธารณสุข
- เบญจพร ปัญญาียง. (2540). ผลกระทบทางจิตใจจากเหตุการณ์ชุมชนประท้วงเดือน พฤษภาคม 2535. วิทยานิพนธ์แพทยศาสตร์ กุมารจิตเวชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบญจพร ปัญญาียง. (2541). การฆ่าตัวตายหมู่ในครอบครัว. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 43 (1) : 56-66.
- เบญจพร ปัญญาียง และคณะ. (2542). Child sexual abuse : 16 cases report. วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย. 7 (3) :148- 150
- เบญจพร ปัญญาียง. (2543). โปรแกรมป้องกันการละเมิดทางเพศสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์สุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข
- เบญจวรรณ สามสาลี. (2539). บุคลิกภาพและภูมิหลังครอบครัวของผู้ต้องหาคดีข่มขืน. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปนัดดา พันธุ์พานิช. (2536). ทศนะของบุคลาการในกระบวนการยุติธรรมต่อปัญหาการดำเนินคดีข่มขืนกระทำชำเรา วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ (สังคมสงเคราะห์ ในกระบวนการยุติธรรม) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปัทมา เพ็ชรสิงห์. (2530). อนามัยที่มีความสัมพันธ์กับการหนีโรงเรียนของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต (อาชีวศึกษาและงานยุติธรรม) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประทุม สุขมี. (2541). แหล่งของความเครียดและวิธีการปรับแก้ของผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย. วิทยานิพนธ์พยาบาลมหาบัณฑิต (สุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ประพันธ์ศักดิ์ ประสานสุข. (2542). การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนคดีข่มขืนกระทำชำเรา
ศึกษาเฉพาะกรณีสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประเวช ตันตินิวัฒน์สกุล. (2543). ความคิดฆ่าตัวตายในนักเรียนมัธยมศึกษาเหนือ. วารสารสุขภาพจิต
แห่งประเทศไทย. 8 (1) : 8-16.
- ปริญญา วิฑิตมนตรี. (2537). บทบาทของศาลเยาวชนและครอบครัวในการคุ้มครองเด็กจากทารุณกรรม
โดยบุคคลในครอบครัว. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีดา ศิริสวัสดิ์. (2529). ปฏิบัติทางสังคมต่อหญิงที่ถูกข่มขืน : ศึกษากรณีนักศึกษา
มหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปสรณีย์ สิทธิสรเดช. (2542). ปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันให้ภรรยาฆ่าสามี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัญญา โชติคุต. (2541). การใช้ความรุนแรงต่อคู่สมรส. วิทยานิพนธ์ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
มหาบัณฑิต (สังคมวิทยา) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เปรมสุข ด้านผาสกุล. (2538). ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติต่อการค้าประเวณี : กรณีการฝึกอบรม
โดยการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต
(พัฒนาสังคม) สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.
- พยงค์ศรี ชันธิกุล. (2540). การพัฒนากระบวนการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศ. วิทยา
นิพนธ์มหาบัณฑิตแพทยศาสตร์ (สุขภาพจิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. (2532). การศึกษาสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวจากข่าวหนังสือ
พิมพ์. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. (2539). การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความรุนแรงในครอบครัวและ
ความก้าวร้าวของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- พรรณพิมล หล่อตระกูล. (2544). การถูกล่วงเกินทางเพศโดยครูชายของนักเรียนชาย : ปัญหาผลติด
ตามและการป้องกัน. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 86(1) : 25-35.
- พรรณี เอื้อวัฒนา. (2542). การถูกกระทำรุนแรงทางด้านร่างกายและจิตใจของเด็กโดยบิดามารดา
ศึกษาในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานประถมศึกษาอำเภอ
เมืองจังหวัดอำนาจเจริญ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) มหาวิทยาลัย
มหิดล.
- พรฤดี นิธิรัตน์. (2540). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการถูกกระทำทารุณกรรมของเด็กในครอบครัว :
ศึกษาในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยา
นิพนธ์มหาบัณฑิต สาธารณสุขศาสตร์ (อนามัยครอบครัว) มหาวิทยาลัยมหิดล.

- พรศิริ มูลดิษฐ์. (2541). ปัจจัยแวดล้อมทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับระดับความรุนแรงของการกระทำผิดทางเพศเด็กและเยาวชน. วิทยานิพนธ์ปริญญา สังคมศาสตรมหาบัณฑิต (อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พระมหาสมส่วน สรรณพพันธ์. (2540). ศึกษาความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อการแก้ปัญหาการค้าประเวณีเด็ก : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสังฆประชาบาลเคราะห์ในจังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พวงเพ็ญ ใจกว้าง. (2542). ปัจจัยทางสังคมกับการข่มขืนกระทำชำเราเด็กของผู้ต้องขังชาย ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญา สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิมพ์พร ยิ่งยง. (2539). ข่าวและภาพเกี่ยวกับเพศและความรุนแรงในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันวิเคราะห์เปรียบเทียบกับข่าวสดกับมติชน. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต นิเทศศาสตร์ (การหนังสือพิมพ์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิศาล มุขแจ้ง. (2540). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ. นครปฐม : กองบังคับการวิชาการ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ.
- พีรพร บุญลอย. (2537). ตำรวจกับการใช้ความรุนแรงทางการเมืองตำรวจ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต รัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พุทธรธรณ ชูเชิด. (2543). ผลกระทบทางด้านจิตใจและความช่วยเหลือที่ต้องการได้รับของผู้หญิงที่ถูกข่มขืน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์ มหาบัณฑิตสาขาจิตวิทยาการปรึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภัสราวดี สังข์เทพ. (2542). การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนชายในเขตกรุงเทพมหานคร : ศึกษากรณีทำร้ายร่างกาย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตศิลปศาสตร์ รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ภาวิดา พิทักษ์ร่วมวงษ์. (2543). การเปรียบเทียบการรับรู้ของบุตรและบิดามารดาต่อการใช้ความรุนแรงในกระบวนการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ภีมศักดิ์ บุญเจียร. (2541). ความพยายามฆ่าตัวตาย : กรณีศึกษาที่จังหวัดชัยนาท. กรุงเทพฯ : คณะสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มณฑิรา เลิศพานิช และคณะ. (2543). การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการพยายามฆ่าตัวตายของผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลสังกัดรัฐบาลส่วนกลาง. วารสารการแนะแนวจิตวิทยาการศึกษา. 2 (3-4) : 81-94.
- มณฑิพ ดาราศรีศักดิ์. (2527). มูลเหตุจูงใจในการฆ่าสามี : ศึกษาเฉพาะผู้ต้องขังในทัณฑสถานหญิง. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มณี ภิญโญพรพานิชย์. (2539). ผู้ฆ่าตัวตายที่มารับบริการจากโรงพยาบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- มธุริน คำวงศ์ปิ่น. (2543). ความเครียด วิธีการปรับแก้และแรงสนับสนุนทางสังคมของบุคคลที่
เคยพยายามฆ่าตัวตาย. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตร์ มหาบัณฑิต (สาขาสุขาภพจิตและการ
พยาบาลจิตเวช) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มนตรี นามมงคล และคณะ. (2540). การเปรียบเทียบความเครียด ความคิดอยากฆ่าตัวตาย และ
ความคิดอยากฆ่าผู้อื่นของข้าราชการในจังหวัดเชียงใหม่. กรุงเทพฯ : กระทรวงสาธารณสุข.
- มนัส นครศรี. (2536). ความผิดฐานทำร้ายร่างกายโดยมีหรือใช้อาวุธปืน. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มรกต พุทธศุภะ. (2541). การศึกษาความคุ้มครองดูแลเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศนักเรียน
ประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตศาสตร์ (ประถม) จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- มัทนณี บุรณเขตต์. (2532). ลักษณะภูมิหลังและสภาวะทางจิตใจของหญิงที่ถูกข่มขืน : ศึกษาราย
กรณี. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาคลินิก มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มานิดา สิงห์ขจิต และคณะ. (2543). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและช่วยเหลือผู้ที่มีภาวะ
เสี่ยงและพยายามฆ่าตัวตาย. วารสารสุขาภพจิตแห่งประเทศไทย. 8 (1) : 17-25.
- มานิช หล่อตระกูล. (2541). แนวโน้มการฆ่าตัวตายในประเทศไทย : แง่มุมทางเพศและช่วงวัย. วารสาร
สมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 43(1) : 63-83.
- มานิช หล่อตระกูล และคณะ. (2544). สภาพปัญหาและการปรับตัวในชาย-หญิง ผู้พยายามฆ่าตัวตาย.
วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 46 (1) : 37-38.
- มาลาดี รุ่งเรืองศิริพันธ์. (2542). ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยารายบุคคลตามแนวโรเจอร์สที่มีต่อ
ความวิตกกังวลของเด็กหญิงถูกล่วงเกิน. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตจิตวิทยา (จิตวิทยาการศึกษา)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เมธี วงศ์วีระพันธุ์. (2534). บุคลิกภาพของเยาวชนผู้กระทำความผิด. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต (จิตวิทยาคลินิก) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ยศ สันตสมบัติ. (2535). แม่หญิงสีขาวตัว : ชุมชนและการค้าประเวณีในสังคมไทย. กรุงเทพฯ :
สถาบันท้องถิ่นพัฒนา
- ยิ่งรัตน์ ดันติรังสี และคณะ. (2541). ผู้ป่วยพยายามฆ่าตัวตายที่มารับการรักษาในวชิระพยาบาล. เวช
สาร คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 6 (2) : 70-75.
- รัตนา ธนากรสังสุทธิ์. (2528). ชายผู้เกี่ยวกับปัญหาการค้าประเวณี : ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตนักศึกษา
ระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เรณู ขวัญเย็น. (2542). การศึกษาพฤติกรรมของการพยายามฆ่าตัวตายของวัยรุ่นในจังหวัดนนทบุรี.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (การวัดและการประเมินผลการศึกษา) มหาวิทยาลัยราม
คำแหง.

- เรวัตร จันทรประเสริฐ. (2541). **ศึกษาความคิดเห็นของพนักงานอัยการที่มีต่อวิธีการสืบพยานที่เป็นเด็ก : กรณีศึกษาการละเมิดสิทธิทางเพศต่อเด็ก**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาศึกษา) สาขาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ลักษมี คงลาภ. (2533). **การควบคุมการนำเสนอความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลัดดาวัลย์ สุขุม. (2542). **ทัศนคติของแพทย์และพยาบาลที่ปฏิบัติงานในห้องฉุกเฉินของโรงพยาบาลในจังหวัดสงขลาต่อปัญหาความรุนแรงต่อผู้หญิง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วชิรพงษ์ แก้วดวง. (2541). **ความรู้ความเข้าใจของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่มีต่อพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วชิราภรณ์ ศรีเบญจกุล. (2543). **ปัจจัยของครอบครัวต่อการเสพยาบ้าในทัศนะของวัยรุ่น**. วิทยานิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรชาติ แสนคำ. (2542). **ลักษณะทางจิตใจของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในเขตจ.สมุทรปราการ**. สารนิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- วราภรณ์ ดวงจันทร์. (2530). **การศึกษาความคิดเห็นเด็กชายในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางต่อปัญหาสามเฑียรที่ร้ายแรงกายกรรมยา : ศึกษากรณีเฉพาะเด็กชายในบ้านกรุณา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วัชรีย์ อูจะรัตน์. (2541). **พฤติกรรมการทำร้ายตนเองของผู้พยายามฆ่าตัวตายที่มารับบริการในโรงพยาบาลของรัฐที่จังหวัดระยอง**. วารสารสุขภาพจิตและจิตเวช. 1 (2) : 12-24.
- วัลภา วงศ์สารศรี และคณะ. (2543). **กรณีศึกษาเด็กที่เข้าร่วมโครงการทดลองช่วยเหลือเด็กถูกทารุณกรรมโดยทีมสหวิชาชีพของโรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ**. วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย. 8 (2) : 81-94.
- วิชา มหาคุณ และ วชิรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล. (2533). **ผลกระทบของเด็กถูกกระทำทารุณกรรมมาตรการป้องกันแก้ไข ศึกษาเฉพาะกรณีเด็กและเยาวชนที่ต้องคดี**. กรุงเทพฯ : ศาลเด็กและเยาวชนกลาง กระทรวงยุติธรรม.
- วิภาภรณ์ คงเจริญ. (2530). **แนวทางการปฏิบัติต่อหญิงถูกข่มขืนกระทำชำเรา : ศึกษาในทัศนะของนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง**. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิมนา ธรรมปรีชา. (2533). **การคุกคามทางเพศ**. วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- วิธญา ปลั่งศรีสกุล. (2538). บทบาทของพนักงานสอบสวนหญิงในการสอบสวนคดีข่มขืน
กระทำชำเรา : ศึกษาเฉพาะกรณีที่ต้นเหตุบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม. วิทยานิพนธ์
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต (กระบวนการยุติธรรม) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- วิโรจน์ ชัยเศรษฐสัมพันธ์. (2543). ประสบการณ์การถูกทำร้ายและความต้องการช่วยเหลือของภรรยา
ที่ถูกสามีทำร้าย. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิไลรัตน์ จิตตโคตร. (2542). ภาวะสุขภาพผู้สูงอายุพิการไร้ความสามารถถูกทอดทิ้งหรือถูกทารุณกรรม
ต.หนองไฮ อ.เมือง จ.อุดรธานี. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) มหาวิทยาลัย
มหิดล.
- วิสูตร พงศิริไพบูลย์ และคณะ. (2542). การใช้น้ำยาโกลูติโนบูล เพื่อการหาร่องรอยบาดแผลที่อวัยวะ
เพศหญิงหลังถูกข่มขืนกระทำชำเรา. สารศิริราช. 51 (1) : 27-35.
- วีรพล ไหญ่อรุณ. (2542). ปัจจัยที่มีผลต่อความรุนแรงในครอบครัวตำรวจศึกษาเฉพาะกรณีนาย
ตำรวจชั้นประทวนที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานีตำรวจนครบาล. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วุฒิ เหล่าสุนทร. (2536). รายงานการวิจัยอาชญากรรม : การค้ายาเสพติด. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- แววรุ่ง นาวาบุญนิยม. (2544). ความรุนแรงต่อภรรยา : ข้อเท็จจริงจากผู้ถูกกระทำทารุณเปรียบ
เทียบกับผู้กระทำทารุณและทรงชนะจากชุมชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต
(ประชากร) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศรัทัย สิทพิย์. (2541). การคุกคามทางเพศต่อพยาบาล รพ. มหาราชนครเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต (สาขาการส่งเสริมสุขภาพ) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิระชัย โชติรัตน์. (2537). ความรุนแรงในครอบครัว:กรณีสามีทำร้ายร่างกายภรรยาในเขตพื้นที่
กรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศิริเพชร ศิริวัฒนา. (2538). ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว : ศึกษาเฉพาะกรณีผลกระทบทาง
ด้านสุขภาพจิตในหญิงที่ถูกสามีทุบตีทำร้ายร่างกาย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต (จิตวิทยาคลี
นิก) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศิโรรัตน์ โชติกสถิตย์. (2542). การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะครอบครัวการปฏิบัติตามบทบาทที่
ศาสนากำหนดการรับรู้การปฏิบัติในการป้องกันความรุนแรงในครอบครัวต่อสตรี. วิทยา
นิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตร มหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศุภรัตน์ เอกอัสวิน. (2544). การนำเทคโนโลยี "การป้องกันและช่วยเหลือพฤติกรรมฆ่าตัวตายลงในชุมชน" .
วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย. 9 (3) : 147-154.
- เศกสิทธิ์ สุภาอ้วน. (2544). ความพึงพอใจของผู้เสียหายคดีข่มขืน กระทำชำเราที่มีต่อการปฏิบัติงาน
ของพนักงานสอบสวน. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.

- สถาบันวิจัยชาวเขา. (2544). การค้าประเวณีของสตรีชาวเขา. เชียงใหม่ : กรมประชาสงเคราะห์.
- สมชาย อินโต. (2536). ปัจจัยทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับความรุนแรงของการก่ออาชญากรรมทางเพศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (อาชญวิทยาและงานยุติธรรม) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมฤกษ์ คำชู. (2537). ทศนะของพนักงานสอบสวนต่อการมีพนักงานสอบสวนหญิงในคดีข่มขืนศึกษาเฉพาะกรณีพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมลักษณ์ ขนอม. (2536). การคุ้มครองสิทธิเด็กในประเทศไทย ศึกษาเฉพาะกรณีเด็กถูกทารุณกรรม. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ (กระบวนการยุติธรรม) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมหมาย กาญจนภา. (2531). การวิเคราะห์สาเหตุของความรุนแรง การกระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกายของเยาวชน. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต (อาชญวิทยาและงานยุติธรรม) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมหมาย เล่าหะจินดา และคณะ. (2543). ลักษณะการเลี้ยงดูของพ่อแม่กับความคิดฆ่าตัวตายของเด็กวัยรุ่น เชียงใหม่ : โรงพยาบาลสวนปรุง.
- สรานจิต อินทร. (2541). ประสิทธิผลของโปรแกรมการอบรมเพื่อพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการถูกทารุณกรรมทางเพศของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (อนามัยครอบครัว) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สรานัท อนุมิตราชกิจ. (2541). กระบวนการแสวงหาข้อมูลข่าวสารและวิธีการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์ในการช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรม. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต นิเทศศาสตร์ (นิเทศศาสตร์พัฒนาการ) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สลินลา สิงห์พันธุ์. (2542). การปฏิบัติของแพทย์เพื่อการคุ้มครองสิทธิเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารกฎหมายสาธารณสุข) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สังวรณ์ สมบัติใหม่. (2530). การศึกษาครอบครัวที่อยู่ในการเสี่ยงต่อโรคจิตและโรคประสาท. วิทยานิพนธ์การศึกษาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สาริต ไขสฤติย์. (2536). การป้องกันและคุ้มครองเด็กต่อการกระทำความผิดฐานข่มขืน. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต นิติศาสตร์ (นิติศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- สายันตร์ แสงวณิช. (2535). คดีการทารุณกรรมเด็กในเชียงใหม่:การหารูปแบบแก้ไขและการจัดการทางกฎหมาย. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สาลิกา ธิติสุทธิ. (2542). การฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคมของเด็กที่ถูกทารุณกรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สาลินี ภู่งรุ่งเรืองผล. (2543). วิเคราะห์ขอบเขตความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราและอนาจาร. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2539). ปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบัญญัติกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐ : ศึกษาเฉพาะกรณีที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการโรงแรมและการค้าประเวณี. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- สุกิจ ไว้วพัฒนากร. (2542). ความคิดเห็นด้วยภาพความรุนแรงในการนำเสนอข่าวอาชญากรรมและข่าวอุบัติเหตุในสื่อมวลชนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต นิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจิตรา เหลืองวัฒนนันท์. (2543). ตัวการที่มีความสัมพันธ์ระดับความรุนแรงของการข่มขืนกระทำชำเราของผู้ต้องขังวัยหนุ่ม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ประชากรศึกษา) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุดสงวน สุธีสร. (2540). ความรุนแรงในครอบครัว กรณีการประทุษร้ายร่างกายและเพศต่อเด็กในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุนันทา เสี่ยงไทย และคณะ. (2531). โครงการวิจัยสมบูรณแบบเรื่องเด็กและเยาวชนเร่ร่อนจรจัด : สภาพปัญหา สาเหตุและแนวทางแก้ไข. กรุงเทพฯ : มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก.
- สุพัตรา ไบสมุท. (2543). การประยุกต์ใช้แนวคิดการสนับสนุนทางสังคม ต่อการให้บริการจากมารดานอกสมรส. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุพิศาล ภักดีนฤนาถ. (2540). ทศนคติของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนและพลตำรวจ ในกองบังคับการตำรวจพระนครเหนือต่อการชุมนุมประท้วงที่ใช้ความรุนแรง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (สังคมวิทยาประยุกต์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุภา ศิริทรัพย์. (2542). การคุ้มครองสิทธิเด็ก : ศึกษากรณีการล่วงเกินทางเพศต่อเด็กโดยบุคคลในครอบครัว. วิทยานิพนธ์มนุษยศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุภาพันธุ์ รื่นสำราญ. (2525). การศึกษาปัญหานักเรียนก่อเหตุทะเลาะวิวาทในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุภาพัญญ์ คชพลายุกต์. (2541). ผลของการจัดกิจกรรมบำบัดต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ความคาดหวังในชีวิตและภาวะซึมเศร้าของเด็กที่ถูกทารุณกรรม. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตแพทยศาสตร์ (สุขภาพจิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภารัตน์ สวัสดิมงคล. (2535). สภาวะทางสังคมและจิตใจของมารดานอกสมรสที่มีผลต่อแนวโน้มในการทอดทิ้งบุตร : ศึกษาเฉพาะกรณี รพ.ภูมิพลอดุลยเดช. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต
- สุรพล ศรีวงศ์. (2531). การวิเคราะห์สาเหตุการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตร์ มหาบัณฑิต (อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม) มหาวิทยาลัยมหิดล.

- สุรสิงห์ วิศรุตรัตน และคณะ. (2542). การฆ่าตัวตายในจังหวัดเชียงใหม่ ลักษณะเฉพาะของกลุ่มเป้าหมายและเปรียบเทียบอัตรากับจังหวัดต่างๆในประเทศไทย. วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย. 7 (2) : 70-76.
- สุรินทร์ ปรีดาสุริชัย. (2543). รายงานการวิจัยเรื่องการปลูกฝังค่านิยมความเชื่อและทัศนคติที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา : ศึกษากรณีของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพและอุเทนถวาย.
- สุพัตร์ เวศวิบูลย์. (2539). สภาวะทางจิตสังคมของเด็กหญิงที่ถูกกระทำทางเพศในศูนย์พิทักษ์เด็กและมูลนิธิเด็ก. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิตแพทยศาสตร์ (สุขภาพจิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณ กัลยาณสันต์. (2536). การวิเคราะห์หาข่าวข้ามขึ้นกระทำซ้ำเรา. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตนิเทศศาสตร์ (สื่อสารมวลชน) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวัฒน์ มหิตนรินทร์กุล. (2532). วัยรุ่นที่ต้องคดีทำร้ายร่างกายด้วยมีดขามูไรใน จ. เชียงใหม่. เชียงใหม่ : โรงพยาบาลสวนปรุง
- สุวัฒน์ ศรีสรจัตต์. (2544). ความรุนแรงในครอบครัว : มิติทางสังคมและวัฒนธรรมและการแทรกแซงทางสังคมในชุมชนไทยแห่งหนึ่ง. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สังคมศาสตร์การแพทย์) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เสียม สารบัณฑิตกุล. (2539). การศึกษาการฆ่าตัวตาย 7 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ขอนแก่น : กรมสุขภาพจิต โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่น.
- เสนห์ เสถียรพงศ์. (2540). การก่อเหตุทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายของนักเรียนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ (สังคมสงเคราะห์ในการบวนการยุติธรรม) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เสริม ปุณณะหิตานนท์. (2531). การศึกษาแนวความคิดและพฤติกรรมการพนันของเด็กและเยาวชน. กรุงเทพ : สำนักงานส่งเสริมเยาวชนแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- เสรี วงษ์มณฑา. (2533). ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและพฤติกรรมต่อความรุนแรงของเยาวชนกับพฤติกรรมในการดูโทรทัศน์ : ศึกษาเฉพาะที่นักเรียนกลุ่มมัธยมต้น. กรุงเทพ : สำนักคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- เสาวนีย์ พัฒนอมร และ อัมพร เบญจพลพิทักษ์. (2543). ความเข้าใจของนักจัดรายการวิทยุเกี่ยวกับปัญหาการฆ่าตัวตายในวัยรุ่น. วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย. 8 (3) : 162-168.
- แสวง ทวีคุณ. (2538). การฝึกเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะในการป้องกันพฤติกรรมทะเลาะวิวาทในนักเรียนอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร.

- เหมวรรณ เหมะนัด. (2533). ความรุนแรงในครอบครัว : ศึกษากรณีสามิผู้มีรายได้น้อยในเขตเทศบาลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อติเทพ เดชคง. (2544). การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะความผิดเกี่ยวกับเพศกรณีเข้มขืนกระทำชำเรา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อนงค์ ทวีรัตน์. (2542). ลักษณะการดำเนินชีวิตของหญิงอาชีพพิเศษที่มีอิทธิพลต่อการป้องกันโรคเอดส์ในเขตพญา/ชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุข) มหาวิทยาลัยมหิดล .
- อภิรดี ศิริแก้ว. (2537). ความรู้ด้านการทารุณกรรมเด็กและการรับรู้ในบทบาทการช่วยเหลือ เด็กที่ถูกทารุณกรรมของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อภิรัฐ ถนอมสิงห์. (2542). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับยาเสพติดประเภทยาบ้าในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง. วิทยานิพนธ์สังคมวิทยา มหาบัณฑิต (สังคมวิทยา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรสิริ สันห์สุรติกุล. (2542). ข่มขืน : ความรุนแรงทางเพศในระบบสังคมชายเป็นใหญ่ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : มูลนิธิเพื่อนหญิง.
- อรณี นมรักษ์. (2539). การทารุณกรรมเด็กในครอบครัวของนักเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร : กรณีโรงเรียนสามเสนนอก. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อรประภา สาครวาลี. (2539). การกระทำผิดทางเพศศึกษาเฉพาะกรณีบังคับให้มีการร่วมเพศทางเวอมรรคและทางปาก. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต (นิติศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรอนงค์ ชูชัยวัฒนา. (2539). ความสามารถของเด็กวัยเรียนในการเรียนรู้วิธีป้องกันตนเองจากการถูกล่วงเกินทางเพศ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตแพทยศาสตร์ (สุขภาพจิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา ทองตัน. (2536). การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต (อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อัจฉรา สกุนตนิยม. (2541). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการทำร้ายคู่สมรส.
- อัจฉรา สุวรรณศรี. (2543). การศึกษาความคิดเห็นของครูระดับประถมศึกษาปีที่ 1 และประถมศึกษาปีที่ 2 ต่อปัญหาเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ : ศึกษาเฉพาะครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อัญชลี กิจจานุวัฒน์. (2528). สาเหตุปัญหาและแนวทางการป้องกันการก่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (พลศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- อัมพร โอตระกูล. (2527). ปัจจัยชักจูงให้ประกอบความผิดของเพศโดยการข่มขืนของผู้ต้องขังชาย. กรุงเทพฯ : คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อภาพรรณ ถาวโรฤทธิ์. (2542). ทศนคติต่อปัญหาการทารุณกรรมเด็กในครอบครัว. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต รัฐศาสตร์ (สังคมศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารี เพชรผุด. (2533). การศึกษาสาเหตุ รูปแบบและผลของเด็กที่ถูกทารุณกรรมและทอดทิ้งในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2541). จิตพยาธิสภาพของวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมฆ่าตัวตาย. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 43 (1) : 22-38.
- อุรพี โอสถานนท์. (2533). ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ณ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อุราเพ็ญ ตรียางค์กุล. (2535). จริยธรรมของผู้ผลิตข่าวอาชญากรรมทางโทรทัศน์ต่อการเสนอข่าวความรุนแรง. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตนิติศาสตร์ (การสื่อสารมวลชน) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุฤทธิ์ บุญนาค. (2540). ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดทางเพศต่อผู้เยาว์ของผู้กระทำผิดในเขตกรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะกรณีบิดากระทำต่อบุตร. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต (อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เอกภพ อินทวิวัฒน์. (2542). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรุนแรงในการก่ออาชญากรรมทางเพศศึกษาเฉพาะ ผู้ต้องขังคดีข่มขืนกระทำชำเรา. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เอกรัฐ สวนแสน. (2543). ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุของการฆ่าตัวตายและการเจรจาช่วยเหลือผู้ที่กำลังจะฆ่าตัวตายของเจ้าหน้าที่ตำรวจ : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจภูธรอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เอมจิต กิตต์วัฒน์. (2533). การวิเคราะห์เนื้อหาความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์ภาคค่ำ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอมอร ชินพัฒนพงศ์. (2530). การศึกษาระบาดวิทยาของผู้พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรมในกลุ่ม 15-30 ปี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ระบาดวิทยา) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- โอฬาร เข้มประภาส. (2541). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (สังคมวิทยา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

References :

- Chinlumprasert N. (2000). Date rape perceptions of Thai University Students. Doctoral dissertation, The University of Illinois at Chicago, USA.
- Connors, D. D. (1988). A continuum of research-participant relationships : An analysis and critique. Advances in Nursing Science, 10(4), 32-42.
- Cooper, H.M. (1982). Scientific guidelines for conducting integrative research reviews. Review of Educational Research, 52(2), 291-302.
- Duffy, M. E. (1987). Methodological triangulation: A vehicle for merging quantitative and qualitative research methods. IMAGE : Journal of Nursing Scholarship, 19(3), 130-133
- Ellsberg, M., Heise, L. & Shrader, E. (1999). Researching violence against women : A practical guide for researchers and advocates. Center for Health and Gender Equity (CHANGE), Washington D.C.
- Elmasri, R. & Navathe, S. B. (1994). Fundamentals of database system. California : Addison-Wesley Publishing Company.
- Garcia-Moreno, C. (1999). Violence against women, gender and health equity. Working paper series number 99.15. MA: Harvard Center for Population and Development studies.
- Gender Health and Gender Equity (1999). Issues in World Health : Ending violence against women. Population Reports : 27(4) series L., No. 11.
- Hughes, T. (1990). Evaluating research on chemical dependency among women : A women's health perspective. Family & Community Health, 13(3), 35-46.
- Johnson, M. P. & Ferraro, K. J. (2000). Research on domestic violence in the 1990 s: Making distinctions. Journal of Marriage and the Family, 62, November, 948-963.
- Knaft, K. A. & Breitmayer, B. J. (1989). Triangulation in qualitative research : Issues of conceptual clarity and purpose. In Janice M. Morse (Ed.), Qualitative nursing research : A contemporary dialogue. Rockville, Maryland : Aspen Publishers.
- Koss, M (1993). Rape : Scope, impact, interventions, and public policy responses. American Psychologist, October, 1062-1069.
- Koss, M. & Heslet, L. (1992). Somatic consequences of violence against women. Archive of Family and Community Medicine, 1, September, 53-59.
- Lipson, J. (1989). The use of self in ethnographic research. In Morse, J. (Ed.). Qualitative nursing research. Rockville : Aspen Publishing.
- Maguire, P. (1987). Doing participating research. NWSA Perspectives, 5, 35-38.
- Osofsky, J. D. (1995). Children who witness domestic violence : The invisible victims. Social Policy Report, Society for Research in Child Development, 9(3), 1-20.
- Polit, D. F. & Hungler, B. P. (1999). Nursing research : Principle and methods. Philadelphia : Lippincott.
- United Nations Economic and Social Council. (1996). Report of the special reporter on violence against women, E/cn.4/1996/53.

- Walters R, H, & Parke R. D. (1964). Social motivation, dependency, and susceptibility to social influence. In Berkowitz L (ed.) Advances in experimental social psychology, Vol 1. New York: Academic Press. P. 231-276.
- White, J. W. & Farmer, R. (1992). Research methods : How they shape views of sexual violence. Journal of Social Issues, 48(1), 45-59.
- WHO. (1997). World report on violence and health: [Wysiwyg://3t/http://www5.who.int/..](http://www5.who.int/) [Web site]. World Health Organization [Producer and Distributor]
- World Health Organization. (1995). Violence : A Public health priority. Geneva, Switzerland.
- World Health Organization. (1997). World Health Statistics Annual. Geneva, Switzerland.
- World Health Organization. (2000). Regional Consultation on World Report on Violence and Health. New Delhi : W40/SEARO.